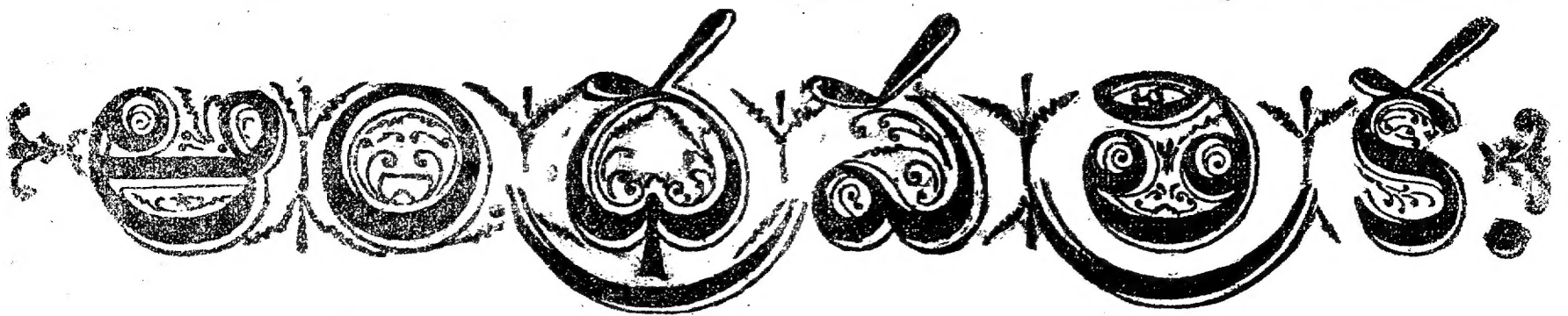

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

వి డి వ త్రి క 1-కి 0-1-6

Telephone No. 544.

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

31/03/24

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 7-వ తేది మంగళవారము
శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, ఆశ్విజమాస శుద్ధ నవమి ౯.

No. 158
సంచిక ౧౫౮

ఆమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

ఆమృతాంజనము సకలవిధ

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, బాధాపూరిత బాధలు,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును బాధల దాపుమాఘను.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

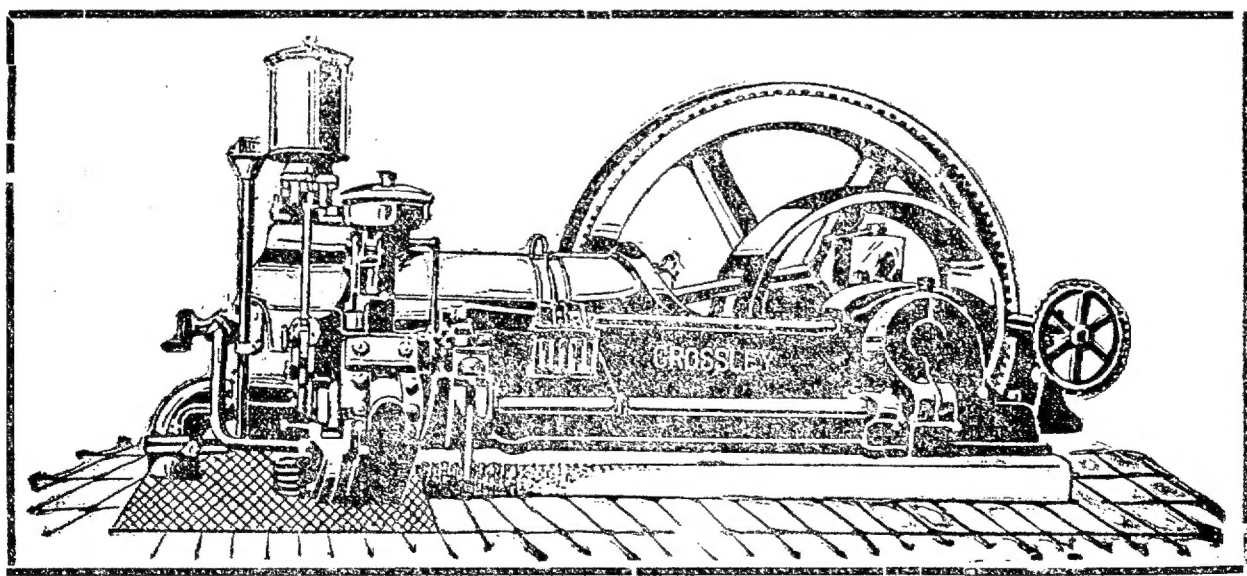
ఊయించును దుద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి యహమున
కారోగ్యము గలిగించును, నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 0-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
ఆమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

క్రాస్ సి గా ను ఆండ్ ఆ యి ల్ ఎం జి ను లు

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యయముగలది.

మిక్కిలి శ్రేష్ఠ
మైనరకము, ఇం
టర్నల్ కంబస్టె
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు కృత సంప
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
లొగు శాస్త్రము
నందు తెలిపబడి
నపకారము సరి
యైన వైము
మూపురు మొద
లగు వాటితో
గలదు.

అనుభవము జాస్తిగానుండనవసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైన గ్రూడాయిల్ సూనెను ఎంజినుకు ఉపయోగించవచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యయముగలది

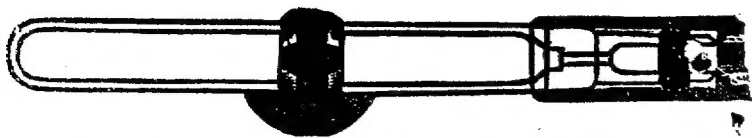
ఎంజినిర్లు, రైతుమిల్లు స్వంతదారులు, వ్యవసాయ వాహనములు, యంత్రములు మాకు వ్రాయకొరెదము.

క్రాస్ సి బ్రదర్స్ (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

సెల్ ఫోన్ ఫిల్లింగు

“ఆ గేట్”

ఫన్ ఫంట్స్ వేనా

ఈ “ఆ గేట్” సెల్ ఫోన్ ఫిల్లింగునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పవలసి ఈ “ఆ గేట్” కలము, ఆ సెల్ ఫోన్ ఆఫీసు, మొదలగు ఖండ్లములలో వివిధగా వ్యాపించియున్నది. ఇక్కడవచ్చుచు మన హిందూత్వమునందు మాత్రమే మిక్కుటముగా జాగరణ చేయింపబడుచున్నది.

సాధారణమయిన “ఆ గేట్” కలము

2957

మామూలుగా ఉపయోగించుటకు ఉత్కృష్టానికి బదులు “ఆ గేట్” గాజుపాత్ర నువ్వయోగించుట ఉద్భవమునకు నూతన శక్తినిచ్చును. ఒకసారి సీరాలో చూచివేయడం అందు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.

విక్రయించు డిపో,

మదరాసు.

వెలింగుటన్ సినిమా

మాంతు రోడ్డు

4.10.24 తేది శనివారమునుండి 10.10.24 శుక్రవారమువరకు శని ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15 గం|| కూడగలదు.

యూనివర్సల్స్ మైటియస్ట్రీ సీరియల్

ది స్ట్రీట్ ప్రైయట్

రెండవవారము

ప్రపంచమునందు సుప్రసిద్ధులైన నట్టి విల్లి యండన్ కన్, ఎడిట్ జాన్ సన్ తో సహా

గాంధీ దైవజుడు

జాతకముయొక్క నక్షత్రముగాని జననకాల వివరముగాని తెలిపిన 1 సెల్లకు, మాసవారిక ఫలములు, శాస్త్రీయముగ వ్రాసి పంపుదుము. రు 2-0-0 అవును. (వి. పి. 2-4-0) జాతకము ననుసరించిన ప్రశ్న 1 కి రు 1-0-0. “జయవంశీరణి” తాయతి 1 కి రు 2-0-0 యితరవివరములకును వ్రాయుదు. విలీనము. అంశ నేయ స్వామిజ్యోతిసాలయము. తిరు తని. ఎం. ఎస్. ఎం.

అగ్నిపుల్ల పరిశ్రమము

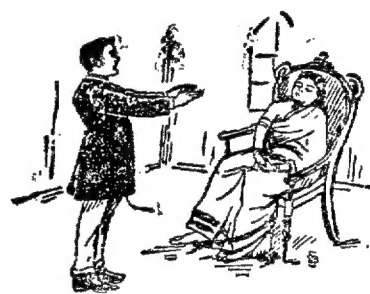
ప్రపంచములో నుండినాడు కన్నీటికంటెను మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైన అగ్నిపుల్లను తయారుచేయు మెషినులను (డోలర్స్ జర్మనీ) మేము సరఫరాచేయుచున్నాము. కావలసినవారు ఈదిగువ తెలుపబడిన ఇండియా ముఖ్యప్రతినిధికి వ్రాయవలెను.

Mr. A. P. GHOSE

Consulting Match Expert

42, Beniapukur Road, Entally Calcutta.

మెన్టరిజము నేర్చుకొనుదు

మెన్టరిజము, హిప్పటిజము, తాట్ రీడింగు, కాన్ సెన్ శ్రేష్ఠత్వ, ఆత్మశక్తి, దూరదృష్టి, దూరక్రమము, మెన్టరిజసహాయమున వ్యాధి నివారణచేయు పద్ధతులు విపులముగ, మర్మరహితముగ, సుబోధకముగ, లక్ష్యసమన్వితముగ, గురువు లేకనే ఆభ్యాసయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది.

మెల ప్రతి 1-కి రు. 1-0-0 పోస్టేజీ 0-4-0

ప్రాఫెసర్, నేఖర్, మెన్టరిస్టు ఏలూరు.

వేపచెట్టుయొక్క పంచ

గుణములు గలిగిన టాయిలెట్

అందు ఔషధసంబంధమైన

వస్తువులు

వర్గము:— కార్మిక ఇతర ఔషధసంబంధమైన శుభ్రు లిక్విడ్ కంటెనర్ శ్రేష్ఠమైనది. చక్కగాను తనివేయుదు. మిక్కిలి మృదులముగా వాడవచ్చుచున్నది. శిల్పముగల తెల్ల 1 కి ధర రు. 0-12-0.

వర్గము:— శుభ్రులలో దంతదాహము తీయుట కొరకు తిరిగి విడుదల చేయుట కొరకు వర్గము:— శుభ్రులలో దంతదాహము తీయుట కొరకు తిరిగి విడుదల చేయుట కొరకు వర్గము:— శుభ్రులలో దంతదాహము తీయుట కొరకు తిరిగి విడుదల చేయుట కొరకు

జుడి 1 0-6-0; శుభ్ర పొటము 1 కి 0-2-0
వర్గము:— శుభ్ర పొటము 1 కి 0-2-0
వర్గము:— శుభ్ర పొటము 1 కి 0-2-0

జుడి 1 కి 0-10-0; శుభ్ర కట్టు 1 కి 0-8-0.
హిందూ ఔషధముల హిందూ ఔషధ శాస్త్రము, భవము శివయొక్క బహువిధము.

SKI KRISHNA BROTHER, 44 Thambu
Chetty Street, MADRAS.

Mr. V. V. KRISHNA IYER
Palghat

నమ్మకమును కొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్థానము
ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్ క్వార్టర్స్, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మానవత్వ అనేకరకములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొల్లులు, కానుకలు అడ్డగింపులు మొదలగు బంగారు నగలున్న నవరత్నములు వేసిన అనేక మాదిరలు అడ్డగింపులు, జడగొల్లులు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొదలగువిన్ని చెండి రైలు కూజాలు, టవ్లుగ్లు, నేలాగిన్నెలు, కాపి పెట్టు మొదలగు పాత్రసామానులన్ని అనేకరకములు కానుకలును, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యెప్పుడున్నవిగా యుండును. కాను బంగారమునకును చాచివేడికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును.

నచ్చునది వాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రాప్తి:—కాకుమాను లక్ష్యయ్యచౌదరి,
శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

రక్త హామి
Deschiens'syrup

28:1

విరలు ఉపయోగము.

ఇది, ఆరోగ్యమును, ఇలము, నియంత్రణచేయు, 80,000 వైద్యులుచెప్పకొనియున్నా వాను. చక్కెరు, పొడి అను మార్పును, గమనించును. ఎక్కడను చిక్కును.

దృఢమైనది నమ్మకమైనది

యిప్పటిమోక్షప్రకారము వాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నది.

బాంబులు, కంపెనీలు, కార్మాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

వి. న. టే శ మొదలియార్,
ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రాప్తి:— 59, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు ఆయర్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగువివిధ చేయుటయందు సమర్థులవారు. రైనుమిల్లులు కావలసి నీలండ్లు, సాప్లింగు, నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. కుబ్బరాయప్ప శిల్పి, పెద్దనాయక్ పేట, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అద్దరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ క్షరములు వ్రాసిన బహు వ్రాయబడును.

ఆయుర్వేద సమాజం పెరిదేవి. (నెలూనబలా.)

ఒక్క ప్రాంతములన్నిటిని ఒక్కటిగా చేర్చుట

ఈ ప్రశ్నను విచారించుటకు బళ్లారి కలెక్టరు
ఎ. సి. డబ్ల్యు. సి. యస్. గారును, ఒరిస్సా సామం
త రాజ్యముల పాలిటికల్ ఏజెంటు సి. యల్. ఫిల్లి
ప్లస్. సి. యస్. గారును నియమింపబడిరి.

సిద్ధా. అక్టోబరు 3:- ఒక్కటిగా చేర్చుటకు రాష్ట్ర
ములన్నిటిని ఒక్కటిగా చేర్చుటకు ప్రశ్ననుండి విచా
రించుటకు యిద్దరు ఉద్యోగములు నియమింపబడినట్లు యిం
డియా జెనెరలులో ఒక తీర్మానము ద్వారా యిండియా దొర
తనమునా ప్రకటించుచున్నాడు.

ప్రస్తుతముగ వీరూరు ఒరిస్సా రాష్ట్రములలో ఒక్క
ను మాట్లాడుచు మదరాసు తెంగాలు మధ్య రాష్ట్రములచే పరి
పాలింపబడుచున్న రాష్ట్రములన్నిటిని ఒక్కటిగా చేర్చుట
కోక స్క్రీము సేవరచు పద్ధతిని సిఫారసు చేయుటకు అధికా
రులు అనధికారులు కలిసిన యొక సమేళనమును మేర్పాటు
చేయవలసినది ఫిబ్రవరి 21 తేదీన ప్రాతయింపీరియలు కౌన్సి
లులో సచివదారందరితోగా రాక తీర్మానము సుపపాదించిరి.
ప్రభుత్వమువారి తరపున అప్పకు చేయబడిన వాగ్దానము ప్ర
కారము యీ విషయము కావలసినంత సమాచారము ప్రాగు
చేయబడెను. ఒక్కభాష మాట్లాడుచున్నట్లువంటియు ఒరిస్సా
లో చేర్చబడకయున్నట్టియు రాష్ట్రములలో బ్రతిమయిండి
యాలో కెల్ల ముఖ్యమైనవి మదరాసు రాజధానిలో గంజాము
విశాఖపట్టణము జిల్లాలలోనున్నవి. ఈ ప్రదేశములలోనున్న
ఒక్కటయొక్క కోర్టులనుండి గవర్నరు జేగోలు సంతృప్తి
తెందియుండలేదు. ఇచ్చటనున్న ఒక్కటకు ఒరిస్సాలోనున్న
ఒక్కటతో కలిపియు కిష్టము లేకపోవచ్చును. అట్టి నిజమైన
కోర్టులే లేనివత్తును ప్రస్తుతమిప్రశ్న విచారించబడదనుట
స్పష్టము.

కావున వీరినిగూర్చి విచారించుటకు సభాయుక్తుడగు
గవర్నరు జేగోలు యిద్దరుయొక్కోగళ్ల నియమించుటకు నిశ్చ
యించినాడు. చెన్నై రాజధానిలోనున్న ఒక్కటకు ఒరిస్సావారి
తో కలియు తు నిజమైనకోర్టులలోనే తేదో తక్షణమే వివర
ముగా విచారించుచు చెన్నై పురి ప్రభుత్వమువారు వీరిలోనొక
రిని నియమింపవలసియున్నాడు. గవర్నరు జేగోలుగారు ప్రస్తు
తము ఒరిస్సాసామంతరాజ్యములకు పోలికలో ఏజెంటు గానున్న
సి. యల్. ఫిల్లిప్లస్. సి. యస్. గారిని ఈపనికి నియమించిరి.
చెన్నై పురి ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుతము బళ్లారికి కలెక్టరుగానున్న
ఎ. సి. డబ్ల్యు. గారిని నియమించి వీరూరునుకలిసియే విచారణలు
జేసి యిండియాదొరతనమువారికి నివేదించును. విచారణ వెంట
నే ప్రారంభింపబడును. (ఆ.ప్రె)

విశాఖపట్నం (ఒకవిశేషం)

శ్రీ గాంధీ మహాత్ముని కరిణోపవాస సందర్భమున
24-9-24 వ తారీఖునాటి యదవమున పట్టణకాంగ్రెసు
సంఘమున న, మహాత్ముని ఉపవాస సందర్భము కొరకును
ఆయనకు చిరామురావోగ్గములు కలుగుటకును హిందూజాత
స్వరాజ్యసిద్ధిని త్వర కల్గిపేకము చేయబడెను. ఆనాటి సాయం
కాలమున సమద్రతీమున బ్రహ్మశ్రీ గానాల రామమూర్తి
ఆచార్యులుగారి యధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జరుపబడినది.
అ.భి.లో మల్ల రామ్ శ్రీ చింతపాటి నరసింహారాజుగారును
శ్రీయుత. ఈ. బు సుందరరావు పంతులుగారును, శ్రీయుత
కొల్లూరు మూర్త్యనారాయణ గుప్తగారును శ్రీయుత చిగుమర్తి
వేంకటరామస్వామి పంతులుగారును, శ్రీయుత మాళవల్లి రా
మచంద్రశాస్త్రి గారును, శ్రీయుత వి. జి. గుప్తగారును మహా
త్ముని కరిణోపవాసదీక్షకు గూర్చియు ఆయన జన్మదినమును
గూర్చియు సుపన్దసిందిరి.

వీముట్ల ఆధ్యక్షులు పై సభవారింపబడిన విషయముల
గూర్చి యావన్యసించిరి. కాంగ్రెసు సంఘమున ఆధ్యక్షుల
కును ఉపాధ్యక్షులకును సభవారికిని నందనము లర్పింపబడ గా
సభ ముగిసెను.

కరాచీలో లాయీమూర్త్యను కంపెనీలోని మాజీనిని
న్నమధ్యాహ్నమునైలువాగనువచ్చికోట్టేబప్పటికికందుకాళ్లును
విరిగి తునాతునకల్లై పోయెను.

రెండవవాయిదా నూలుపంపినవారి నామములు-సభ్యేతరులు

సభ్యేతరుల పేర్లు	జిల్లా	రిజిష్టరు నెంబరు	నూలుపంపినవారు	నూలు నెంబరు
1. వేరిచర్ల వెంకటనరసయ్యగారు శ్రీ	ప.గోదావరి	151	2000	14
2. మప్పా వెంకటగోపాలశాస్త్రి	గుంటూరు	145	2000	17
3. ఉన్నవ వెంకటప్పయ్య	గోదావరి	147	2000	18
4. వేమూరి నారాయణమూర్తి	తూ.కృష్ణ	51	2003	15
5. చువ్వూరి జగన్నాథశర్మ	గోదావరి	150	2020	13
6. కొలి మాధవరావు	తూ.కృష్ణ	144	4000	22
7. గాంధీబాతీయనిద్యాలయం	విశాఖపట్నం	148	2000	22
8. దేవరాజు సత్యభాయమ్మ	గుంటూరు	148	2000	22
9. మామిదాల వెంకటరత్నం	"	149	2200	16
10. కొట్ల మూర్త్యనారాయణమూర్తి	గోదావరి	146	2133	12
11. ఓగిరాల వెంకటరామదీక్షితులు	గుంటూరు	42	2000	16
12. నల్లపాటి నాగభూషణం	"	154	1000	17
13. కొండేటి వెంకట్రామయ్య	ప.కృష్ణ	156	2000	24
14. వేచర్ల బంగారయ్య శ్రీ	ప.గోదావరి	152	2000	20
15. వేరిచర్ల భాస్కరరాజు	"	153	2000	15
16. దూబసం వెంకటకృష్ణయ్య	నెల్లూరు	155	3360	16
17. సి. గోవిందస్వామి	చిత్తూరు	162	2520	25
18. యస్. దేవరాజులనాయుడు	"	157	2520	14
19. టి. యమ్ శ్రీనివాసాచార్య	"	159	2520	17
20. కె. రామయ్య సెట్టి	"	165	2520	18
21. కేసరి ఆదినారాయణ	"	161	1866	15
22. శ్రీమతి చివుకుల వెంకటసుబ్బయ్య	"	164	1440	28
23. వైది మనుస్వామి సెట్టి	"	160	480	18
24. గంగి సెట్టి కృష్ణ గృహ్యసెట్టి	"	163	474	15
25. పురం శ్రీనివాసులు సెట్టి	"	158	405	10
26. అల్లూరి వెంకటరమణయ్య	తూ.కృష్ణ	166	2050	19
27. కె. సత్యనారాయణమూర్తి	గోదావరి	167	2000	10
28. టి. పి. అగ్ర్యూర్	తూ.కృష్ణ	6	2000	17
29. తాడేపల్లి శ్రీరాములు	"	129	2670	19
30. మరిగంటి భట్టరు వెంకటరమణయ్య	విశాఖపట్నం	168	1000	17
31. పెన్నెచ్చ ఆప్పలరాజు	ప.గోదావరి	169	2000	15
32. నక్కా సత్యనారాయణ	"	170	2000	18
33. పున్నాడ మాధవరావు	గుంటూరు	171	2010	38
34. చల్లపల్లి నాగేశ్వరరావు	ప.కృష్ణ	172	X	X
35. గరిమెళ్ల కృష్ణమూర్తి	గంజాం	173	2030	17
36. నున్నా వసంతరావు	గోదావరి	174	4000	20
37. నంమా నాసింహమూర్తి	"	175	2030	17
38. సాగి కృష్ణంరాజు	"	176	4000	7
39. తెల్లంపండ్ల కృష్ణమాచారి	"	177	2000	7
40. యె. రామరాజు	"	178	4100	10
41. కరలెలపు సత్యనారాయణమూర్తి	"	179	2000	24
42. నందివాడ సత్యనారి	తూ.కృష్ణ	180	2000	28
43. " వెంకటాచలశర్మ	"	181	600	12
44. దావిపర్తి దుర్గాంబదేవి	"	182	600	13
45. మల్లాది రాఘవయ్య	గుంటూరు	183	2000	16
46. గొల్లలూడి లక్ష్మీనర్సింహారావు	"	184	2125	22
47. దేవిరాజు వెంకటనర్సింహారావు	"	185	5066	12
48. బి. వియ్యన్నగారు	ప.గోదావరి	186	2000	12
49. వేలూరి రామమూర్తి	ప.కృష్ణ	29	2000	20
50. కాళిభొట్ల అప్పయ్యశాస్త్రి	గోదావరి	73	1200	17
51. ఆంధవోలు గోపాలకృష్ణమూర్తి	ప.కృష్ణ	83	2048	14
52. కటికనేని వెంకటహనుమంతరావు	గుంటూరు	188	5200	23
53. పాతూరి వెంకటేశ్వర్లు	"	43	3330	16
54. రెడవర్తి రామమోహనరావు	"	189	2520	15
55. వేలూరి పార్థసారథి	ప.కృష్ణ	30	2000	15
56. పాతూరి అంజయ్య	గుంటూరు	190	1680	13
57. పాతూరి సుబ్బారావుగారు	"	191	2000	21
58. మంతెన నర్సయ్య	"	120	2226	18
59. " వెంకటరామరాజు	"	192	2014	15
60. " కృష్ణంరాజు	"	193	2203	17
61. " సీతాయమ్మ	"	194	3484	20
62. పెనువత్స నర్సరాజు	"	195	2120	10
63. పాతూరి రామమూర్తి	"	196	2520	12
64. వోగేటి బ్రహ్మనందం	"	197	2660	25
65. జీబు రామనంద్రరావు	ప.గోదావరి	198	2000	32
66. గొల్లలూడి సీతారామయ్య	గుంటూరు	199	2000	14
67. దండు సీతాయమ్మ	"	124	1484	15
68. వేలూరి అన్నపూర్ణమ్మ	ప.కృష్ణ	31	2000	23
69. వైడిపాటి రామయ్య	ప.గోదావరి	200	2128	20
70. వైడిపాటి సత్యప్రసాదనాంబ	"	201	1830	15
71. వైడిపాటి రామకృష్ణశాస్త్రి	"	202	2128	16
72. కేశవరపు లక్ష్మీనర్సింహ, దామాప్రగడ మాణిక్యయ్య, కాళిభొట్ల చిట్టెయ్య	గోదావరి	203	2000	13
73. రావు అప్పయ్యరావు	"	204	2000	10
74. పొద్దులూరి వెంకటసుబ్బయ్య	గుంటూరు	205	1680	30

75. బ్రాహ్మణోదూర జాతీయపాఠశాల	"	206	10080	18
76. రాయప్రోలు సీతారామంజనేయశాస్త్రి పయస్సు కెసెల్	శ్రీ. కృష్ణ	207	420	5
77. మేలూరి నాగేశ్వరశర్మ	ప. కృష్ణ	28	21	17
78. శిష్టా వెంకటకృష్ణయ్య	గుంటూరు	15	2000	15
79. చామ కోటమ్మ	ప. కృష్ణ	208	2.00	16
80. అయ్యలదేవర దుర్గాంబ	"	209	2100	16
81. శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరి జాతీయపాఠశాల	గుంటూరు	210	8847	10
82. మాచిరాజు ఆనందరావు	"	211	2000	20
83. లక్ష్మీరాజు ఆనందరావు	"	212	2000	15
84. వోగటి శివరామశాస్త్రి	"	218	2240	25
85. వేములపల్లి శ్రీరాములు	"	214	2138	16
86. యల్లాప్రగడ వెంకటసత్యనారాయణ	"	215	2000	26
87. సరుమారి వెంకటకృష్ణయ్యచౌదరి	"	216	1000	11
88. వెలుగోలు సీతారామయ్యచౌదరి	"	217	1000	10
89. చెరుకూరు అంతర్వేదిశర్మ	"	218	1608	12
90. కోటపాటి కోశేశ్వరశర్మ	"	219	777	14
91. వేమూరి ప్రకాశం	"	220	231	6
92. ప్రభుల కామేశ్వరమ్మగారు	"	88	1825	17
93. చిలుకూరి త్రిపురసుందరమ్మ	"	37	11,108	14
94. " చల్లమ్మ	"	221	11,232	15
95. " సుబ్బమ్మ	"	222	11,348	17
96. మాధవపెద్ది అన్నపూర్ణమ్మ	"	223	6689	14
97. అక్కిరాజు కామేశ్వరమ్మ	"	224	11,429	16
98. తదాంతం రామమ్మ	"	225	4695	18
99. ప్రభుల లక్ష్మమ్మ	"	226	8102	18
100. ప్రభుల సుందరలక్ష్మమ్మ	"	227	1831	11
101. నడుమపాటి శ్రీమమ్మ	"	228	994	12
102. గరిగిపాటి సుందమ్మ	గోదావరి	229	2000	11
103. జయంతి చినసుబ్బయ్య	"	230	2222	21
104. కె. అశ్వత్థాచార్యులు	అనంతపురం	231	2000	45
105. గూడూరి సుబ్బారాయడు	"	232	2000	82
106. మల్లెం బుచ్చిరాజు	నెల్లూరు	233	666	16
107. పూచూరు చెంగయ్య	"	234	1834	12
108. పొల సత్యనారాయణరావు	"	235	2010	27
109. జానపాటి సత్యనారాయణ	ప. కృష్ణ	18	2660	11
110. పొట్టిపాపగిరి శేషయ్య	నెల్లూరు	236	2100	17
111. కటికనేని రంగయ్యమ్మ	"	237	2000	13
112. గజవల్లి చిట్టిసర్వంగరావు (విద్యార్థి)	ప. గోదావరి	238	2183	12
113. బసవరాజు వెంకటసుబ్బమ్మ	"	239	4000	10
114. బి. యస్. రంగశాయి	"	59	3000	18
115. శ్రీమతి దేవయ్య చెర్రమ్మ	"	240	2183	11
116. నోసలగంటి నర్సయ్యమ్మ	"	241	8200	17
117. గరిగిపాటి మల్లమదాని	"	242	2020	21
118. యల్. సరళింహాచారి	"	76	2120	14
119. అడ్డల వెంకటకృష్ణ సోమయాజులు	"	243	2020	12
120. కళకరే పిచ్చమ్మ	"	244	2000	11
121. తుళ్లూరు వెంకటేశ్వరరావు	"	245	2000	12
122. కొత్తపల్లి వెంకటరామలక్ష్మీనారాయణశర్మ	"	246	750	9
123. కాళ్ళూరి కృష్ణమూర్తి	విశాఖపట్నం	247	2000	17
124. మంతెన శీతాయమ్మ	గుంటూరు	194	2,000	12
125. శేరాలరామమూర్తి	"	248	2000	16
126. యెర్లగడ్డ సుబ్బన్న	"	249	2086	20
127. కారంచేటి కుమారస్వామి	"	250	2000	12
128. కారంచేటి వల్లయ్య	"	251	2000	17
129. యెర్లగడ్డ లింగయ్య	"	252	2000	17
130. మారి సత్యవత్సమ్మ	"	253	840	19
131. పన్నాల బ్రహ్మేశ్వరమ్మ	"	254	840	16
132. ఇటికాల అన్నపూర్ణమ్మ	"	255	840	16
133. త్రిపురమ్మ శ్రీరాములు	"	256	2000	9
134. కొల్లూరు నాగబసయ్య	"	257	2000	9
135. పల్లెటి సత్యనారాయణ	గోదావరి	276	2043	15
136. కొత్త వెంకటస్వామి	"	284	2000	21
137. నాగిరెడ్డి అయ్యన్నగారు	"	292	2000	36
138. వెలగా మహాలక్ష్మమ్మ	"	290	500	14
139. కొత్త వెంకటస్వామి	"	288	1300	22
140. చిర్రూరి అగవాటూరి	"	296	584	14
141. యనమండ్ర భీమశంకరం	"	298	1860	17
142. మడిచెర్ల సత్యనారాయణమూర్తి	"	293	1000	10
143. కొత్త వెంకమ్మ	"	294	500	10
144. " సత్యనారాయణమూర్తి	"	285	1200	10
145. వెన్నా అలిమేలుమంగమ్మ	"	289	700	17
146. కొత్త బ్రహ్మదేవుడుగారు	"	105	1020	27
147. బ్రహ్మకొమ్మల రామలక్ష్మీసుందరమ్మ	"	288	266	8
148. బ్రహ్మకొమ్మల కామేశ్వరమ్మ	"	286	3066	12
149. రాజాపాలెం గాంధీవిజయ జాతీయపాఠశాల విద్యార్థులు	"	295	4000	9
150. వెలుల చంద్రమ్మ	"	270	2024	8
151. ఏపిద రామచంద్రరావు	"	277	1000	32
152. కె. కోశేశ్వరరావు	"	281	575	24
153. పద్మల అరచాలరాజు	"	268	1066	20
154. మిరియాల మంగరాజు	"	269	500	17

దక్షిణయిండియా వరదసహాయసంఘము

కె. మాధవన్ నాయరుగారి నిపోరునుండి

ప్రజల వరదసహాయ నిధి సంఘకార్యదర్శి యిట్లు నాయకులు
న్నాడు:— ఈదిగువ కాలికట్టు ఉపసంఘములోని మాధవన్
నాయరుగారి నివేదికనుండి ప్రకటింపబడినవి.

మలబారు

మలబారులో సహాయపని మరియొకవిధముగా మారి
నది. చాలవోట్లబాధలకు తీవ్రముగనే యున్నది. మెట్టపం
టల కోతలు ప్రారంభమగుటవలన కొద్దివోట్లలో కొంతవరకు
బాధతగ్గినది. కాని చాలవోట్ల బియ్యమే దొరుకుటలేదు.
పొన్నానీ తాలూకాశీతి చాల దుర్భరముగా మన్నది. అచ్చటి
పరిస్థితులను తెలిసికొని నిపోరుచేయవలసినదని మా సంఘము
వారు సుప్రసిద్ధకాంగ్రెసు ప్రచారకులగు కాలప్పన్ నాయరు
గారిని పంపిరి. అతడు ఉత్తరపొన్నానీలో 25 బియ్యపు
బస్తాలతో పని ప్రారంభించినాడు. ఇప్పుడు పన్నకాలము
దాటిపోయినది. గావున చేయవలసి యున్న పని యేమనగా
యిండ్లను తిరిగి కట్టుకొనుటకు నీ ద వారలకు ధన
సహాయము చేయవలెను. వ్యవసాయదారులకు
విత్తనములు పశువులు కాలసియిస్తున్నవి. రెండవపంట సమయ
మున యిప్పుడు జేయుసహాయ మంతయును మిగుల ప్రయోజన
కారియగును. సహాయనిధికి వచ్చినసొమ్మును ప్రభుత్వమువారు
అన్నిచోట్లను పంచిపెట్టుచున్నారు. కాని రు 20, 000 మొ
త్తమును పంచిపెట్టితే తలయొక్కరికి రు 5/ కంటెయొక్క
వరాలేదు. ఇందువలన యేమాత్రమును ప్రయోజనము లే
దు. ఇట్లుగాక సహాయము పొందవలసి యున్న మనుష్యులను
బట్టి సహాయసంఘములన్నియు ఆయాప్రదేశములను పంచుకొని
నయెడల బాధితులకు కొంతఅనానుభవమైన సహాయము జరగవ
చ్చును. 1705 రూపాయలను 526 బస్తాలను యెట్లుకర్చుపెట్టె
నో వివరములుగా తెలియజేసి నాయరుగారిట్లు చెప్పుచున్నా
రు. వేరువేరుసహాయ ప్రదేశములలో మొత్తముమీద 400 కు
టుంబముల చొప్పున మేము పంపించుచున్నాము. సహాయపుపని
ఆగట్టు 11తేదీన ప్రారంభింపబడినది.
కాని అనక్కోయం ఇకనెత్తుకరా పోరనూరు మన్నార్పూ
టులలో మేము కొద్దిదినములు మాత్రమే సహాయముజేసి యు
న్నాము. మెట్టపంటల కోతలు ప్రారంభము కాగానే మేల
టూరులో సహాయము ఆపి వేయబడినది.

ఈదిగువస్థానము లింకను పనిచేయుచునే యున్నవి:—

విలయూరు, పిలమంతోలు, కురులెంపాలెం తిరువగప్పర పట్టణంబీ
మాటిలంగాడి పొన్నానీ తాలూకాలో నికుండిడి. ఈవరకు చేయ
బడినసహాయమంతయు కుద్దాధను తొలగించుటకేచేయబడినది.
ఇంక చాలభాగమునకు సహాయము చేయవలసియున్నది. గృహ
నిర్మాణమునకును విత్తనములు పశువులు మొదలగువానిని కొను
టకును ధనసహాయము చేయవలసియున్నది. 25 రూపాయల ని
చ్చుట యిండ్లుపోగొట్టుకొనిన చిన్నకుటుంబముల వారికి గొప్ప
సహాయము కావచ్చును. సుమారు 20,000 యిండ్లును 50,000
యెకరముల పంటభూములను పుర్రీగా నాశనమైనవి. ప్రజల
వరదసహాయ సంఘమువారు ఒక్క వేయికుటుంబములకు సాయ
ముచేయగలిగినయెడల అది మలబారుకు కృత్యసహాయముకాదు.
ఇంక రు 2508.80 మగురించి లెక్కలు తెలియజేసియున్నది.

సి. యూ. లి

సి. యస్. యస్. ముదలియారుగారి వేరరు 1500 పి.
యూ. లికి పంపబడెను. ఆ యన నెదురు మొదలగు
వాటిని అందరికీని పంచిపెట్టుచున్నాడు.
కాని వివరములు తెలియలేదు. వరంగం ఏలూరులనుండి
సహాయముకావలెనని వార్తలురాగా పెట్టెంబరు 1తేదీనయస్.
క్రిసినాస అయ్యంగారు అచ్చటికి పంపబడిరి. అచ్చట వేయి
రూపాయలు బాధితులకు పంచిపెట్టబడినది. సుమారు 250వం
దికి సహాయము చేయబడినది. వీరిలో బ్రాహ్మణులు 7 గురు
60 మంది బ్రాహ్మణేతరులు మిగిలినవారు పంచములు. నివేది
కలో ఆయన యిట్లు చెప్పుచున్నాడు. "కోలూరునుగండి
మైలుకు పైగానన్నది. ఈరెండు గ్రామములకును విశేషనష్ట
ము కలిగినది. మట్టియిండ్లన్నియు అనవాగ్గులేకుండ కొట్టుకొని
పోయినవి" అచ్చటయింకను సహాయము కావలసి యెప్పుటచే
పంచవత్త్రులకొరకు నూరుచీరలు పంపబడినవి. ఇంకను సహ
యము చేయుటకుగాను కమిటీవారు రు 450 తిరిగి కాంక్షను
చేసిరి. దబ్బును బట్టును యెట్లుపంచిపెట్టబడినవో పూర్తియైన
వివరములు చేరినవి. తక్కినచోట్లనుండియు, నివేదికములు
వచ్చును.

(ఆ. ప్రె.)

బీజేబండ్

బీజేబండ్:—నీరేపోయిన పిర్మమును గట్టి పరచుటకు లోక ప్రసిద్ధి కెందినది. స్వప్నమందు గాని మూత్రముతోగాని పిర్మమును పురిచుచున్న యెడల తక్షణం నిలిపివేయును. ముసలితనమును, నల్లంబుకత్తమును తొలగించి యవ్వనమొనగును. ఎంత బలహీనుని కయినచూ రెండుగంటలలో నరములకు బలమునిచ్చి సంసార కుళము అనుభవించునట్లుజేసి గుంతానకుంతులగ జేయును. వృత్తములు రహస్యముగా నుంచబడును.

20 మా. సీ. 1 కి రు 2-0-0 వి. పి. చార్జి వేరు

ఆర్య వైద్యశ్రమం,

38 బైరాలిమకంపేటి, మద్రాసు.

యిప్పన రామరాజు - యండు వీరరాజు.

పెద్దాపురము పొట్టు.

విజ్ఞాపన

స్వదేశము

1918 సంవత్సరం

నుంచి మేము నునదేశము

నపండించుచున్న పట్టు

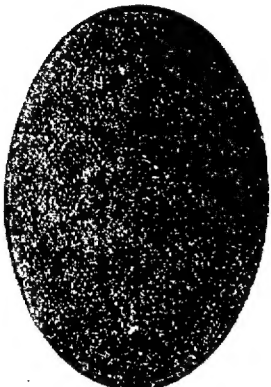
కో మాస్ట్రోస్కోపి లోనే

నడుకుట, నేయట, రం

గులుజేయట మున్నగు

కులవలన వివిధరకముల

TRADE MARK.

REGISTERED

చిత్తములపనులగుంతులతో చిత్రచిత్రిమైన జీవితాదా అంచులు కమ్మలలోను తయారుచేయించి వర్తకులకు తినితరులకు విక్రయించుచుంటిమి. కాకినాడలో జరిగిన 88వ అఖిలభారత కాంగ్రెసు సమన్వయ సభను మాబట్టలను ప్రదర్శించినటులను అవిదేశములోని పట్టునస్రములు అన్నిటిలోను ఎక్కువనాణ్యమైనవిగా అందరకు తెలిసేయున్నది. ప్రదర్శనమునుగురించి వ్రాయుచు మాబట్టలనుగురించి కియూప కాంటిఫూఫు గారు అమృత బహదూ పత్రికయందు ఇట్లు వ్రాసిరి.

.... ఇతర కాంగ్రెసుసభము వారున్న మరెంతో ప్రజలకుడ అన్ని రకములభద్రదయన్నా ప్రదర్శించిరి. ఇంకను ఎందరో కలరు, అంగణిని ఇచ్చుట ఏకరువు పెట్టుటకు వీలులేదు. పట్టునస్రములు అనేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. పెద్దాపురం వర్తకులు ముప్పనసోమరాజు పీఠాజుగారు పట్టునస్రములను ధోతులును వర్షగుడ్డలు కొలుగుడ్డలును తలగుడ్డలును చీరలును మున్నగురకములను ప్రదర్శించిరి. బెంగళూరు అప్పామువారు కూడ ప్రదర్శించిరి.

పట్టునస్రములనుగురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొక్క అగ్రెస్సు నరకములను విపులముగా వ్రాయుటనల దేశము స్వదేశవస్తు పరిశ్రమలలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ నభివృద్ధి పరచెదమ గాక. చెన్నపురిరాజధానిలో ప్రతిపట్టణము వందును మాబట్టలు దొరకును.

కొండవత్తకుల తయారుచేయుచున్న రకములలోనే జాణ్యము తక్కువ అయిన బట్టలనువిక్రయించి మారకములని మోసపుచ్చుచున్నారగాన అందరియొక్క జాగ్రత్తకరకు మాప్రతి బట్టియందు వుండేమాటేడ మామూలు ఇంచున ప్రచురించెదమి.

ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త:—వారివండి రామశాస్త్రిలుగారు

ఆంధ్రవాఙ్మయమునందలి ప్రథమకవియగు నన్నయభట్టాకుడు రచించిన ఆంధ్రవాఙ్మయమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి నన్నయభట్టు మాత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్ర భారతలక్ష్యములను దాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వమున వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్ద చింతామణి నన్నయ కర్తృకము కాదను వారి వాదములన్నియు సప్రమాణముగా ఖండింపబడినవి. భాషా నేతను తెల్లరు ముఖ్యముగా చూడదగిన విశేషము లెన్నియో గలవు. — వెల 0.12-0. పోస్టేజీ వేలు.

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయ,

7, రెండుకెట్టిపేటి, మద్రాసు.

దక్షిణాంధ్రులు

(1) తమిళరాష్ట్రములో తెలుగుజాతులవా రనేకులున్నారనియు, వారు నాలుగైదువందలసంవత్సరముల క్రిందటనే విడిపోయి యీ ఆరవదేశమునకు వలసవచ్చిరనియు, ఉత్తరాంధ్రులలో పెక్కుమందికి తెలియదు. ప్రస్తుతము వీరివిషయమై నాకు తెలిసినంతవరకు విన్నంతవరకు తెలియజేయుట అవసరమని తలంచుచున్నను. తమిళరాష్ట్రపు ప్రతిజిల్లాలోను ప్రతి తాలూకాలోను ప్రతి గ్రామమునందును చివరకు ఒకరినైనను తెలుగువారు నివసించుట మనము చూడగలము. నేను తమిళరాష్ట్రంతవరకు ప్రతిజిల్లాలోను తెలుగువా రెక్కువగా నున్న స్థలములను యీ క్రింద వివరించుచున్నాను.

సేలంజిల్లా:— (1) నామకూర్ (2) మేటుపాలయం (3) మోహనూర్ (4) త్రిచంగూడు - ఇవిగాక యితరస్థలములలో తెలుగువారు పోగని తలపరారు. ఎక్కువసంఖ్యలో నుండు స్థలములివి.

కోయంబూరుజిల్లా:— (1) భారాపురం (2) కొలింజివాడి (3) గోపికెట్టిపాలెము (4) కరూరు (5) పుల్లచ్చి. త్రిచినాపల్లిజిల్లా:— (1) ముగప్పాలై (2) ముసిరి (3) కులిత్తై (4) తిరుచినాపల్లి.

తంజావూరుజిల్లా:— (1) కరుకట్టాంకుడి (2) తిరువయ్యూరు (3) పట్టుకోట్టై (4) తంజావూరు (5) కుంభకోణము (6) అరంతాంగి.

మధురజిల్లా:— (1) మధుర (2) దిండుగల్ (3) పళని (4) విరుపాక్షి (5) ఆయకుడి (6) కట్టివాడి (7) పలకనూరు (8) బాలసముద్రం (9) నెలకోట్టై (10) బట్టగుంట (11) గంగవారపట్టి (12) దేవదానపట్టి (13) పెరియళ్ళం (14) చిన్నమన్నూరు (15) గూడలూరు (16) ఉత్తమపాళయం (17) బోడినాయకూరు (18) ఉచిలంపట్టి (19) తిరుమంగళం (20) ముల్లిపళ్లం (21) పరమకుడి (22) మేలూరు (23) నత్తం.

రామనాథపురంజిల్లా:— 1. రాజపాలెయం 2. మహారాజపురం 3. కుమందాపురం 4. రాజకులరామం 5. సాతూరుతాలూకా 6. విరుదుపట్టి డివిజన్ 2. క్రివిల్లి పుత్తూరు తాలూకా 7. అరప్పకోట్టై డివిజన్.

తిరునల్వేరిజిల్లా:— 1. యెట్టియూపురంజమిన్ 2. కోయల్ పట్టితాలూకా 3. కంకరన్ కోయల్ తాలూకా 4. ఓట్టపదారంతాలూకా.

ఈ విధముగా అనేకస్థలములలో ఆంధ్రులు స్థిరనివాసము లేర్పరచుకొని యున్నారు. బరిజ, కోయ, మాదిగ, కెట్టి, రెడ్డి, కమ్మ, నాయుడు, గొల్ల, బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, భద్రాజు మొదలగు ఎన్నియోజాతులవారూ నివసించుచున్నారు. వీరిలో విశేషము నాయుళ్లును, తెలుగువాటి, కాసలవాటి, మురికినాటి బ్రాహ్మణులును ఎక్కువగా నున్నారు. సరియైనసంఖ్య తెలియకపోయినను మొత్తముమీద తమిళరాష్ట్రపు ప్రజలలో చూడవలయుతకు తక్కువలేకుండా తెలుగువారున్నారని నాయూహ. వీరిలో చాలామంది తెలుగు మాతృభాషగా గలిగి యున్నారు.

2. వీరిలో యెప్పుడెవరువచ్చిరో సరిగా చెప్పలేక పోయినను మొత్తముమీద 15 వ-శతాబ్దముమొదలు 18 వ-శతాబ్దము చివరవరకు ఒకరిని జూచి యొకరు వలసవచ్చుచుండిరని చెప్పవచ్చును. విశేషముగా క్రీస్తుజ్జడవరాయలవారు చోళ పాండ్యరాజ్యములను జయించి తనప్రతినిధులను పంపి తెలుగు వారిచేతనే యీ రెండురాజ్యములను పాలించుచుండిన కాలములో యెక్కువమంది వీరిని ఆ క్రయించి యిచ్చటికి వచ్చి యుండురు. చోళ పాండ్య రాజులగు తెలుగునాయకులు, ఆంధ్రదేశమునండియే మంగ్రులను కరణములను, పండితులను, పురోహితులను, చాళి, మంగలి, మాదిగ మొదలగు అన్ని జాతులవారిని యిచ్చటికి పిలిపించుకొనుచుండిరి. వారు తెలుగువారై మాతృభాషయందపరిమితమైన యాదరణ గలవారగుటచే రాజకార్యములను సహితము యీతమిశ్లేషమున తెలుగునందే చేయుచుండుటచే యెందరో కవులు, మంత్రులు, పురోహితులు మొదలైనవారు వీరియాదరణక్రింద అగ్రహారములను గొప్పగొప్ప పదవులను జమీనులను సంపాదించుకొని స్థిరనివాసము లేర్పరచుకొనగలిగియుండిరి. రాజుల యాదరణ యెక్కువైనకొలది ఉదరపోషణనిమిత్తము యెన్నికుటుంబములైనను వచ్చియుండునటులు సందేహములేదు. స్థిరనివాస మే

ర్పరుచుకొను స్వభావముగల ఆంధ్రులు అప్పటి యరవవారి యొద్దనుండి భూములను స్వాధీనము చేసికొని యిప్పటికిని తెలుగువారే యెక్కువగా భూస్వాములై యున్నారు.

(3) వీరిభాషాపరిశ్రమ నొకింత వివరించెదను. భాషావిషయమై యీనాయకరాజులు చూపిన యభిమానము వారు పోషించినకవులు కావ్యములు మొదలగు విషయములను విపులముగా వివరింపజాలక పోయినను నేను తెలిసికొనిన స్వల్ప విషయముల నైనను చెప్పెదను. తంజావూరి ఆంధ్రరాజులగురించి బ్రి. కేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు విడిగా పుస్తకమునే వ్రాసియున్నను దానివలన మనకు అనేకవిషయములు సంపూర్ణముగా తెలియవచ్చుటలేదు. మధురనాయకులగురించియు వారి భాషానేమనుగురించియు చెప్పనట్టి చరిత్రగంధము తెలుగున లేనేలేదు ఆకాలపు కవులను, కావ్యములను గురించియు విపులముగా తెలిసికొనవలయునన్నచో యిచ్చటి గ్రామ గ్రామములకు తిరిగి పుస్తకములను ప్రోగుచేసి ఆంధ్రులు దరితో ధింపవలసిన విషయములు చాలా యున్నవి. ఇచ్చట వేలకొలది కావ్యములు లుడ్లవిడిచియున్నవి. నాయకరాజులలోనే పండితోత్తములై మహాకావ్యముల స్వయముగా రచించినవారనేకులుండిరి. ఆంగ్రసాహిత్యమునకేగాక సంస్కృతసాహిత్యకృతుల గూడ అలంకారప్రాయములగు గ్రంథరత్నములనేకములు యీ నాయకరాజుల యాదరణవలన నుద్భవించినవని పండితులవలన తెలియవచ్చుచున్నది. ఆంధ్రప్రపంచమునకు నిరంతర రామనామ స్మరణజనితతపోశక్తిచే భక్తిభావములాలకు మృదుమధుర సంగీత సంపత్తి నార్జించి పెట్టిన శ్రీ త్యాగరాయలే, దక్షిణాంధ్రులు యిదివరకు మాతృభాష యెడల యుపేక్షాభావము వహింపలేదనియు యికముందు వహింపజాలరనియు నొక్కిచెప్పట కాధారముగా యున్నాడు. ఆ మహామహాడు నాటిన బీజములచేతనే యనేకమంది ఆంధ్రులేగాక తమిళులు సహితము గానవిద్యాభ్యాసమునకును ప్రావీణ్యము నకును తెలుగే శరణ్యమని నిరూపించిన సంగతి. యందరకును విదితమేకదా. ఆనాడు తెలుగున గానబీజములు నాటడగానే వేలకొలదియక్షుగానములు కీర్తనలు పాటలు పద్యములు కావ్యములు జన్మించి యాదక్షిణ దేశములో వెల్లి విరిసినవి. అట్టి గ్రంథరత్నము లన్నియు లభించుభాగ్యము మనకింకను గలుగలేదు. కాలగర్భమున అనేకగ్రంథములు ముడిగి పోవుచుండుటచే. యప్పటికైనను శ్రద్ధవహించినచో కొన్నియైనను దొరకగలవు. ఇదివరకు సమగ్రముగనో అసమగ్రముగనో లభించినవని తెప్పినగ్రంథములలో కొన్నిటి నీక్రింద పేర్కొనుచున్నాను.

తెలుగున

కవి	కావ్యము
1 విజయభూపాల నాయనివారు	రఘునాథాభ్యుదయము
2 రంగరాజమ్మ	మన్నారదాసవిలాసము
3 డిల్లీ	ఉషాపరిణయము
4 రఘునాథరాయలు	పారిజాతాపహరణము
5 " "	వాల్మీకిచరిత్రము
6 " "	గజేంద్రమోక్షము
7 " "	నలచరిత్రము
8 " "	రుక్మిణీపరిణయయక్షగానము
9 " "	రామాయణము
10 కృష్ణాద్వైత	వైషణ్యపారిజాతీయము
11 చెమకూర వేంకటకవి	సారంగధరచరిత్ర
12 " "	విజయవిలాసము
సంస్కృతమున	
1 రఘునాథరాయలు	సంగీతసుధ
2 రాజమాదామణి దీక్షితులు	రుక్మిణీపరిణయము
3 రత్న ఫేట దీక్షితులు	శిరకంఠవిజయము
4 " "	భైష్విపరిణయము
5 " "	వేదాంత వాదావళి
6 యజ్ఞనారాయణ దీక్షితులు	సాహిత్యరత్నాకరము
ఇవియేగాక వెలువడవలసిన గ్రంథము లనేకములు గలవటం. ఇచ్చటి గ్రంథములను పరిశీలించినచో ఆంధ్రవాఙ్మయమునకు వీరుచేసిన యపరిమిత సేవ విదితము కాగలదు. ఇచ్చటికి నేనువచ్చినతరువాత ఒకటి రెండు తాళగ్రంథములు నాచే జిక్కినవి. అందు రెండు మూడు చక్కనియక్షుగానములు రాజపాలెయ గ్రామవాసులగు పూర్వపు తెలుగురాజులచే రచియింపబడియున్నవి. వాని యందుండు రసమును గ్రహించుటకు మీకే మరియొకసారి యవకాశ మిచ్చెదనని విన్నవించుచున్నాను. సర్వసామాన్యజనుల నోటినుండి యిప్పటికిని	

వెలువనున్న "తెలుగులేనెలరవము అధ్యాత్మము" అనునామె తెయే ఆ నాటికవులు యిచ్చటియాంధ్రప్రపంచమునకు తనివీడి ర త్రాగించిన మధురసంగీతకావ్యరసామృతమును కొంతవరకు వెల్లడిచేయ గలిగియున్నది.

౪. చోళపాండ్య నాయక రాజులు భాషానేపథ్యనే గాక దైవభక్తి చేతను తమ కీర్తి కా య ము ను కాశ్యపముగా స్థాపించుకొన గలిగియుండిరి. దేవాలయప్రతిష్ఠా పనలయందును, తటాక ప్రాకారముండపాది నిర్మాణమునందును వారికిగల చిత్రకళాప్రేమ, వారు వెచ్చించిన ధనమువలనయు పడి నప్రయాస వెల్లడియగుచున్నవి. ఈనాయక రాజులే లేకుండి నచో ఈనాడు దక్షిణదేశము దేవాలయములను గురించి ప్రసిద్ధిగా నుండుటకు వీలులేకుండెడిది. నాయక రాజులు కట్టించి నకోటలు అగడ్తలు సౌధములు తటాకములు నేటికిని విశేష ము చెడిపోక అత్యాశ్చర్యమును గలుగజేయుచున్నవి. శ్రీరంగ ము, రామేశ్వరము మధుర మంధోణము శ్రీవిల్లిపుత్తూరు మొదలగు పుణ్యస్థలములలో పీఠకట్టించిన మండపములు, విమానములు, గోపురములు, రథములు సమర్పించిన రత్న కిరీటములు ను వర్ణాభరణములు వ్రాసియిచ్చిన ఆగ్రహారములు భూములు లే క్కనుమించి నేటికిని అనుభవించుచున్నవి. తంజావూరినుండి యే శ్రీరంగమునందలి విమానమును దర్శించుటకుగాను పీఠకట్టించిన మేడ సత్రములను ముద్దిగునుచున్నట్లు కనపడును. ప్రభుత్వమువారిచే కొన్ని యంతస్తులు తీసివేయబడినను ఇప్పటి కిదాని శిఖరమును చూచువారికి కండ్లు గిట్టినవియునునట. ఇప్పటికి తంజావూరు జిల్లాలో రెండువేల దేవాలయములు గలవట. ఈవిషయ వింతవరకు చాలను.

౫. ఇంతటిమేటిపోషకులగు యానాయక రాజుల ప్రభుత్వములోపాలు దక్షిణాంధ్రుల భాషానేపథ్యము స్వభావాత్మ దరణయు ఊహించెను. ఆదరణలేని కారణముచే ఆంధ్రభాషా జ్ఞానము క్రమముగాతగ్గి ప్రస్తుతము తెలుగు పుస్తకములలోను వీరికి పనియేలేకపోయినది. తమిళ రాష్ట్రములకుచే పీఠ మాట్లాడుభాషయందు అరవశబ్దములు యెక్కువయ్యెను. పాశ్చాత్యపాఠశాలలువచ్చినది మొదలు వీరికి తెలుగుఅక్షరములస్వరూపమే తెలియుటకు వీలులేకపోయినది. గనుక వారిలోవారికుత్తర ప్రత్యుత్తరములు జమాఖర్చు లే క్కలు మొదలగువ్రాతపనియంతయు అరవాక్షరములలోనే జరుగవలసి వచ్చుటచే భాషయు అరవమే ఉపయోగించుచున్నారు. గృహ కృత్యముల నెఱవేర్చుటకు కావలసినదానికంటె తదితరమైన తెలుగుభాష వీరికి అగ్రమేకాదు ఈవిధముగా అక్షరములను బాష నుమరచిపోయినప్పటికి చాల్యమున తల్లిసంప్రదలవద్ద నేర్చిక తెలుగునూడ పీఠమయించి కొందరు ప్రముఖులు గృహముల యందు నైతకు అరవమునే వాడుచున్నారు. మాతృభాషనశించినంతనే బాతికి యెట్టి దురవస్థ సంభవించునో మీరే యూహించుకొనగలరు. నాగరికత ఆచార్యవచనములు సాంప్రదాయములు మరిచియి క్రమముగా నేటికి తాముతెలుగువార మనుసంగతియే యెరుగనివార నేమగుగలరు. తమయింటిమేర నెరిగినవారుబహుకొద్దినుంది. కొన్నిటలుంబుములేలే అరవవారిలో పూరిగా కలసిపోయి సంబంధ బాంధవ్యముగూడ గోగి యున్నది. వీరి యథోగతినిగురించి యంతకంటె యెక్కువ యేమిచెప్పవలయును?

౬. తమసోదరులగు యాదక్షిణాంధ్రులు యిచ్చటికివచ్చి తమవ్యక్తిత్వమును కోల్పోయి, జన్మమునిచ్చి పెంచి పెద్దవారినిజేసి విద్యాబుద్ధులనడజేసిన మాతృభాషయగు తెలుగునందు ప రాజ్యములై పరాక్రములై యుండుటజూచి, యేఉత్తరాంధ్రుని హృదయము ప్రలించక యుండగలదు? స్వదేశస్థభాతి స్వభాష స్వసాంప్రదాయములయం దభిమానము గౌరవమునేకా భావము హెచ్చించుచుయాదినములలో, యిచ్చటియాంధ్రులలో సంచలనమేలగుగలేదో తెలియును. వీరినింతవరకు గాఢతమస్థునందుండుటలో భగవానునియుద్దేశ్య మేమియో తెలియును. కిరటి యథోగతిపాలు కావలసినదేనా? బాతీయసాంప్రదాయములను మరచి వీరలాంధ్రజాతికి దూరలగుట, మనకు సమృద్ధిమైనచో మనమెట్టిప్రయత్నము జేయకయే యూరకండవచ్చును. నిద్రా పరవశులైన వీరినిలేపి నిజస్థితిని గోచరింప జేయుట మనధర్మముకాదా? ఆంధ్రభాష కపరిమితమైన నేవచేసి వీరి పూర్వులగు త్యాగరాజులను మనలో కలుపుకొని వారిసంతతి వారగు నిప్పటి దక్షిణాంధ్రులు హీనస్థితియందుండ వీరిని చూచి మనమూరకొనినచో కృతస్థులముకామా? వీరిలోనుండు ప్రముఖులను సహించి తెలియజెప్పి ఉరూర ఆంధ్రసంఘము లను స్థాపించి బాతీయైక్యమును స్థాపించుట అత్యవసరమని ఆంధ్రప్రముఖులు గ్రహించెదరుగాక.

ఇప్పటి కైనను మనము క్రద్ధపించినచో వీరిలో భాషాభిమానము గలుగజేసి ఏకోన్ముఖులనుగాజేయుట కష్టమైనపని గాదు. దక్షిణదేశపు తెలుగుజుమిందారులను నేను విచారించి తెలిసికొనినంతవరకు యీ క్రింద వివరించుచున్నాను. వీరిలో పూర్వమునుండియు తెలుగువిద్యాంశులను పోషించి గ్రంథములను కృతిపొందియున్నవారుగూడ గలరట. తగిన ప్రయత్నములు చేసినచో వీరివలన చాలాసహాయమును పొందవచ్చును.

- ౧ ఇళవరనందల్ తిరునల్ వేలిజిల్లా
- ౨ నుకవీరుశంజమినా " "
- ౩ ఎట్టూరుపురము " "
- ౪ శేవల్ పట్టి " "
- ౫ వడగరైదొడ్డప్ప నాయకనూరు " "
- ౬ అమ్మయనాయకనూరు " "
- ౭ బోడినాయకనూరు " "
- ౮ లేవారంజమినా " "
- ౯ ఎట్రెక్కెన్నాయకనూరు " "
- ౧౦ పేరయూరు " "
- ౧౧ సాపటూరు " "
- ౧౨ సంతయూరు " "
- ౧౩ తురయూరుజమినా తిరుచినాపల్లిజిల్లా

ఇంకా నేను వినిన తెలుగుజుమిందారు లనేకు లుండవచ్చును. వీరిలో ననేకులు మాతృభాషాజ్ఞానములేకయే యున్నను ఇళవరనందల్, దొడ్డప్ప నాయకనూరు జమినాదార్లు కొంచెము ఆంధ్రభాషానామము గలిగియున్నారనియు, ఆంధ్రసంఘము నోకదానిని స్థాపించుటకు యింకా యిద్దరు ముగ్గురు ప్రముఖులతో గలసి ప్రయత్నించి యున్నారనియు ఈవిషయమై ఆంధ్రులలో పత్రవ్యవహారము చేసియున్నారనియు వినుచున్నాను. ఇంకా యిద్దరుముగ్గురు పలుకుబడిగలప్రముఖులు తగినంత యభిమానము గలిగి యుండినను తగిన ప్రోత్సాహము సహాయము లేకపోవుటచేతను, మరియు అసహాయాద్యములలో పాల్గొనుచుండుటచే ఈ విషయమై పనిచేయుటకు సమయము లేకయున్నారని తెలియజేయుటకు చింతింపచున్నాను.

స్వభాషాభివృద్ధియే స్వభాత్మభివృద్ధికి మూలముగుటచే యిచ్చట ఉత్తరాంధ్రులు ప్రభువునను చేయవలసినపని ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధియే. వ్రాయను చదువను యిచ్చటి యాంధ్రులకు నేర్పించిన క్రమముగా ప్రతికలు పుస్తకములు గ్రంథాలయములు మొదలగు వానిద్వారా తరువాత యెంత పనియైనను చేయ వీలగును. కాని యిచ్చటికివచ్చి కొంతకాలము వరకు శరీర కష్టములకోర్చి మాతృభాషను తిమసోవరాంధ్రులలో వ్యాపింపజేయుటకు ఉత్తరాంధ్రదేశపుయువకులు సమకట్టెదరా? ఇది విశేషకష్టమున పని గాదు. ఈరోజున నే మనవిజేయుచున్న యానివయమును మనస్సునం దించుకొని, నిస్సహాయులగు నీదక్షిణాంధ్రులలో భాషాజ్ఞానమును వృద్ధిపరచుటకు మార్గముల నాలోచించెదరుగాక. ఆంధ్రసాహిత్య పరివర్ధనవారుకాని లేక మద్రాసులో జరుగబోవు ఆంధ్రసభవారుగాని లేకమరియే యితర సంఘమువారుగాని యీపనికి బూనుకొనినచో మాతృదేశమునకు మాతృభాషకు అత్యుత్కృష్టమును నేవయొనగ్గినవారగుదురు. ముఖ్యముగా మనదేశములో యీరోజులలో పనిలేక యుండు శిశువులగు యువకులు చాలమందియున్నారు. అట్టివానికి మాతృభాషనేవను ఇంతకంటె వేరు ఆకాశము దొరకదనినాయూరా.

2) రామనాథపురము జిల్లాలోనుండు యీరాజపా శేషుగ్రామములో యేదేనిమిదివేలమంది తెలుగురాజులను రెండుమూడువేలమంది యితరజాతులవారును మొత్తము పదిపద

కొండు వేలమంది యాంధ్రులుగలరు. ఈరాజులు ఆంధ్రదేశము నుండి మూడువందల సంవత్సరములక్రిందట నే యిచ్చటికి వచ్చి యున్నారట. వీరిలోపూర్వము కవులుగూడమండినట్లు తెలియుచున్నది. ఇచ్చటలభించిన రెండుమూడు యక్షగానములను మరియొకసారి వివరించెదను. ఈదక్షిణాంధ్రులలోకల్ల వీరి భాషయేకొంచెము తుర్దుముగనున్నదని లోచుచున్నది. నేనిచ్చటికి మద్రాసు కార్యాలయముతరఫున హిందీప్రచారరమై వచ్చి యున్నను నేను వచ్చిన యీమూడు నెలలనుండియు నాధ్యానము తెలుగునందే యెక్కువగా నుండుటచే కొద్దిగానైనను భాషానేప చేయగలుగుటకు సంతోష మగుచున్నది. ఈమట్టుప్రకృల గ్రామములలో తెలుగు ప్రచారకులు కావలయునని ఆంధ్రులు నివసించునైన జెప్పిన ప్రతిస్థలమునందును ప్రచారకులు కావలసియే యున్నారు. ఇట్టిపని జరుగవలయునన్న యిచ్చటాక సంఘమును స్థాపించుట యవసరము. భగవంతుని యనుగ్రహముకలన త్వరలో అట్టిది స్థాపింపబడుగాక. ఆంధ్రప్రముఖులలో నెవరైనను యిచ్చటికివచ్చి యీపని నెఱవేర్చి చక్కెరగాక యిది మఱిమఱి సవినయముగ ప్రార్థించి ప్రస్తుతము యింతటితో ముగించుచున్నాను.

సోమయాజుల వెంకట శివరామశర్మ.

బెంగుళూరు వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

పురపాలకసంఘము:— పురపాలక సంఘమునందుగల 80 స్థానములకు 20 స్థానముల ఎన్నిక జరిగెను. మిగిలిన పదిపానములకు నియామకము లింకను జరుగలేదు. ఆబ్యాసుకాను పి. ఎం. రాసప్ప, డి. వెంకటరామయ్య పి. నుబ్బచెట్టి కె. ఆర్. ఇ. జా. కు. మ. రెవ, త్రాపు, కృష్ణస్వామిమొదలగురు చిక్కన్నంజాడప్ప, బి. యస్. విజయదేవముగళ్ళోం పిల్లెగార్లు నామి నేటుకాబడిరి. వారిలో బాసప్ప, విజయదేవ, చిక్కన్నంజాడప్పగార్లు ఎన్నికలలో నోడిపోయిరి. అధ్యక్షుని ఎన్నికై అప్పడే ప్రచారము ప్రారంభమైనట్లు తెలియుచున్నది.

మహాత్ముని జన్మదినము:— మైసూరు స్టేటుకాంగ్రెసు సంఘమువారు 2 వ లేదీ సాయంకాలము రామేశ్వరం కోవల మందిరమున భజనలతోను ఉపన్యాసములతోను మహాత్ముని జన్మదినోత్సవము జరిపిరి. పండిత విష్ణుడి గంబరు గారు భజనల జరిపిరి. మహాత్ముని ఉపన్యాసదీక్షాసంతరము పేటలకన్నదానము జరుపుటకేర్పాటు చేయబడెను.

దసరాఉత్సవములు:— మైసూరులో దసరాఉత్సవములు 20 లేదీలో ప్రారంభమైనవి. అవాడుదయం మహారాజా గారు 10 గల దర్బారుపరిపిరి. ప్రతిసాయంకాలము రాజా గారి దర్బారు జరుగును. మహార్షి వమినాడు ఇంగ్లీషు దర్బారు జరిగెను. అప్పుడు ఇంగ్లీషు రెసిడెంటుగారుమాడ విచ్చేసిరి.

బిసెంటుగారి జన్మదినము:— డా. బిసెంటుగారి జన్మదినోత్సవము నేడు శంకరయ్యహాలులో జరిగెను. ఆమెజీవిత ప్రశంస జరిగెను.

నుఖిభోగి మాత్రలు

20 మూలలుగల డబ్బీ 1-కి వెలరు. 10-0 బలమునకు భాతుపుష్టి యూనానిదైవ్య దీనిన విశేషముగ వాడుదురు. మొదటిరకము పంపగలము.

అన్నపూర్ణ - జన - శిశు - మదగాను - బొంగళాయి.

క్లావరుబంగరా

బాలామణి

మార్వచంద్ర

చిత్రవిచిత్రపు గాజులకు పుట్టినిల్లు

ప్రస్తుత నవనాగరికమునకు తగినబంగారుగాజులు పలరకములలో అనేక కొలతలలో అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.

2½ సవరము మొదలు 6 సవరములవరకు తయారగును.

చేదారము సహా మజారి జత 1-కి రు. 10-0

ఒకసారి మావద్ద చేరముచేసిన అంతయు మీకే తెలియును.

సవరము బంగారుకు సీమవెండికి పూచీ యివ్వబడును. (8)

ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారుకోడు - మద్రాసు.

ఆంధ్ర మహాజనసభ

ఆంధ్రోద్యమము

(సంగం జానకిరాంగారు)

ఆంధ్రమహాజనసభ మదరాసు నగరమున సీమానమున గుఱుడన్నది. మాంటేగూసంస్కరణ సందర్భమున ప్రజల సం తృప్తి పంజాబు ఘోరములవలన కోపముతో మనస్సులై సహాయనిరాకరణము నకలంబించిపడిన రాజ్యాంగాందోళన ము ప్రాముఖ్యము పెరిగింది ప్రజాహితకరములు ప్రజాహితోధ కారణమును సగురుకుంబల యుద్ధముమును వెనుకకు నెట్టి నది. మానవశరీరమున కాశోగ్యమెట్లుగా మానవసంఘమునకు రాజ్యాంగమట్టిది. ఋజుగ్రాస్థుడగు మనుజుడు విద్యాధనమును, డయ్య పాఠాభ్యాసమును నిడుతుండయ్య నేకాభిమున నొనర్చు జాలడు. ఆవిధముననే మానవసంఘము నైతము ఎంతటి జ్ఞాన వంతుడయ్యె ఎంతటి ఘనంపదల కాలవాలముయ్య రాజ్యాంగ సాక్షాత్కారములేక స్వీకృత్యమును నిలుపుకొనజాలదు. స్వీయాభివృద్ధికి ఆధ్యంతరము లేదును. కావుననే యీయభి వృద్ధుల కన్నిటికిని మూలమగు రాజ్యాంగ సాక్షాత్కారమునకు భంగము కల్గినప్పుడు సంఘమునకుగల కళ్ళులన్నియు తన్నికోధ మును దోలగించుకొనట కుపయోగంపడదనది. కవులు స్వతంత్ర ప్రభావమునై కేళియనాడుకులపై పద్యములు గురిపించిరి. గాయకులు వీధులవెంట జాతీయగీతముల బాడసాగిరి. పల్లెల యందు పురాణ కాలక్షేపములకు మారు పత్రికాపతనము నెల కొల్పబడినది. ఈవిధముగ సంఘమునకుగల సర్వకర్తులు రాజ కీయస్వతంత్ర సంపాదనమునకై కేంద్రీకరింపబడినది. ఇప్పుడీ సహాయనిరాకరణోద్యమముయొక్క పేడి తగ్గినది. సభలులేవు. ఆరెన్టులేవు. ప్రచారము నున్నయైనది త్రివిధవిమర్శనల ము నిర్వేషమునడిచి. అసెంబ్లీయందును కాన్సిల్ యందును ఇంగ్లండుకేళిమునను రాజకీయయుద్ధము కొనసాగుచున్నది. ఒక్క ఖద్దరు విషయమునదక్క ప్రజలివృద్ధినిపరిపవలసిన కార్య పాదీయులేను. ఇట్టితరుణము ప్రజ రేమిచేయవలయును? రాజ్యాంగవిషయము నెరుగుటలో వీరికార్యము తీరదు. ఖద్దరు వలననే సర్వతోముఖమగు సంఘాభివృద్ధి కలుగనేడు. సం ఘాభివృద్ధికి నెలకొల్పబడిన సర్వయుద్ధములును నిర్మాణకార్యాక్రమమునకై కేరము ప్రజాసంఘము లెంతటిజ్ఞాన ప్రదములై, ఎంత సుకీర్తికాయములై, ఎంత ప్రబోధవంత ములై యందుకో ఆంతయున్నతిముగ నే కార్యమునకైనను జాలయిండును. హిందూకేళివంతయు వంగరాష్ట్రమే యైయు న్నుయెడల నిప్పటికి స్వగౌర్యము నెప్పుడో బడసియుండును. ఇట్టి ప్రబోధవిజ్ఞానములు ఆంధ్రదేశమున వృద్ధిజేయవలయునని ప్రత్యేకించి నడువవలయునా? ఆంధ్రోద్యమమునకల గలిగిన ప్రబోధవిజ్ఞానములే సహాయనిరాకరణకారణమున నాంధ్రదేశ మున కగ్రస్థాన మిప్పించినవి. కావున ఎంతవేగముగలి విజ్ఞానము ను వృద్ధిపఱచుచున్నారెమో, సంఘమును లోపరాహిత్యముగ నంపగల్గుచున్నారెమో, ప్రబోధమును వెనజల్లుచున్నారెమో అంతవేగముగలి సర్వరాజ్యమును సంఘాసంఘమునను యర్పము. హిందూమహమ్మదీయ కలహములను అప్పుత్యతాదోషమున కును తక్కిన యన్నిజాతీయవిధ్వంసకారణములకును మూల కారణము జ్ఞానమే అజ్ఞానము ననుసరిం ఆత్మజ్ఞానము వృద్ధియ నును. ఆత్మజ్ఞానముతో ఆత్మాభిమానము కలుగును. ఈఆత్మాభి మానమే “స్వరాజ్యము నాజ్యహమ్” అని లోకమాన్యునిచే బలికించినది. ఇట్లులే గొంద జనుల్లివో స్వరాజ్యము కచ్చితమ ను. ఎల్లజాతీ సట్లకేళియుటచే నిర్మాణకార్య కమము కులభే దములదాటి, మతవ్యత్యేకములను మిరి భాతిమాతృ స్వరూప ము నెక్కడు గాంచగలదో వానికే స్వరాజ్యము తన జన్మహక్కుగ గోచును. తదితరులలో “అబ్రాహ్మణాధిపత్యమే నాజ్య హమ్”, మహమ్మదీయ మతాధిపత్యమే నాజ్యహమ్, హిందూమతాధిపత్యమే నాజ్యహమ్, అనుచూహలు ప్రబలి యుండును. ఇట్టి జ్ఞానయుతమగు దేశాభిమానమును ప్రజల యందు వెలిగించుటయే నానుకు కర్తవ్యము. ఇట్టి కార్యములే “ఆంధ్రోద్యమము” ఆంధ్రరాష్ట్రముననున్న సహజోద్యమము. నేను నిర్మాణకార్యమునకుట్టి ఆంధ్రోద్యమమును సరల పునరుద్ధరింపవలసియన్నది. ఆంధ్రోద్యమమును, ఆంధ్ర రాష్ట్రమునకాగ్రెగు ఉద్యమమును పరస్పరవిరుద్ధములని తలం చుట పొరబాటు. రెండుఉద్యమములు కొనసాగించు నాయ కు లొక్కరు గావచ్చును. ఎందఱిమాన మున్న వారు అందు పాల్గొనవచ్చును. ఆంధ్రోద్యమము ఆంధ్రప్రజాసంఘమునకుగల కర్తవ్యమే పెంపొందించును. అట్లు వృద్ధియైనకర్తవ్య కాంగ్రెసు

రాష్ట్రీయసంఘము రాజ్యాంగస్వతంత్రసంపాదనకై వినియోగ పఱచును. కావున ఈరెండు ఉద్యమములు పరస్పరమాత్రము మలే. ఈరెండుఘటనోక్కోవో జలుపుట యందర్థముగలదు. గృహదామమును గడించువారును గృహవ్యయము నొనర్చువారు నొందోరులతో సులభముకొనుటకు వీలుకల్గును. ఆంధ్రోద్యమము నెట్లుపునరుద్ధరింపవలయును? అనువిష యము పిమ్మట చర్చనీయాంశము. ఆంధ్రోద్యమముయొక్క పూర్వపుటాశయములు ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణము, ప్ర త్యేక విశ్వవిద్యాలయము భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రవిషయము నుపరిపాలనావిషయము. స్వపరిపాలనమును వాంఛించుతరుణము నుపరిపాలనావిషయమును గోగుటనుచితము. స్వపరిపాలన వచ్చి నపిదప సామ్రాజ్యస్వపరిపాలనమైనను వచ్చినపిదప హిం దూకేళి మ తయు భాషాప్రయుక్తమగు రాష్ట్రములకు విభజిం పబడును. అంతరికాలముననే స్వపరిపాలన కొలదిగనో గొప్పగ నో వచ్చుట నిక్కము. అప్పుడీ సమస్య తీర్మానము కాగలదు. అంతఃజనులు ఈవిషయమై ఆంధ్రు లెట్టిప్రయత్నమును గావించ నవసరములేదు. ఇక విశ్వవిద్యాలయముగూర్చి ఆంధ్రులు చేమిక్కపి కొంతఊరు సభలకృతమైనది. విశ్వవిద్యాలయము లభింప నున్నది. విశ్వవిద్యాలయము నెచ్చట నిర్మింపవలయును ననుసంస్కయొకటి తలయెత్తినది. ఉత్త రసాగ్రులం దెచ్చటనైన నిర్మించిన మేము అరవభండమున జేరెదమని పశ్చిమాంధ్రులు భిష్మించుచున్నారు. నెలూరు వారు మాకు గానలయు ననుచున్నారు. కృష్ణాగోదావరీలకు సంకులసమము ప్రాప్తింపవచ్చుది. విశాఖపట్టణము తప్పక నా యుదరమున నిర్మింపబడవలయు ననుచున్నది. దీనివంతయు బట్టి యోచించిన ఆంధ్రులకు ప్రత్యేకవిశ్వవిద్యాలయ ముమకొను నర్హతదని తోచుచున్నది. విశ్వవిద్యాలయస్థానమును యోచించు ప్రతియాంధ్రుడును తాను నెలూరువాడననిగాని విజయ వాడయందు జన్మించినవాడననిగాని, రాజుపేంద్రము వాడ నిగాని, కడపవాడననిగాని, విశాఖపట్టణమువాడననిగాని, భా వింపరాదు తాను ఆంధ్రుడన యు ఆంధ్రులకై విశ్వవిద్యాలయ స్థానమును నిర్మయించుచున్నాననియు దలపవలయును. తాను జన్మించిన పట్టణమునందును తానుజన్మించిన మండలమునందును ఆభిమానములేని ఆంధ్రుడండడు. అయినను ఆంధ్రుల కెల్లజ కును సమానభావ్యతగల పశ్చి యుదయించినప్పుడు ఈఫలాభి మానమును వీడవలయును. లేకున్న ఇక కొన్ని కళాబ్రతులలో చునను స్వరాజ్యమును బొందజాలము. ఇట్టి సామాజికభావము లేకుండుటచేతనే ఇట్టిదాస్యస్థితియం దున్నారము. మద్రాసు నందు గూడనున్న ఆంధ్రసభ తివిషయముగూర్చి తీర్మానింప వలయును. ఈతీర్మానఫలితమునై ఆంధ్రదేశపు స్వపరిపాల నాగర్హత ఆధారపడియుండును. ఆంధ్రోద్యమము జన్మించినదాది గ్రంథాలయోద్యమ మేమి, భాషాయుద్ధమమేమి, పత్రికాప్రచారమేమి వృద్ధి గాంచినది. ఈయుద్ధములన్న వృత్తిగతము లగుటచే ఆవృత్తి దాటుటతోనే ఉద్యమములనైతము నశించుచున్నవి. అట్లుగాక ఈయుద్ధములనున్నంతిని ఏకముఖమునకుచేర్చి యీయుద్ధము ములందు పనిజేయువారి నెల్లజ నొక్కటిగజేర్చి వృత్తులపై యాధారపడియున్న యుద్ధములను నన్నింటిని సంఘటనై యాధారపడి యుండుట్లుజేయుట ఆంధ్రులకగ్రీవమై యున్నది. ఇట్టికార్యము ఆంధ్రమహాజనసభయందు గావించబడవలెను. ప్రథమమున భాషావిషయము నెత్తికొందము. భాషాభి వృద్ధి కై చేయు సర్వ ప్రయత్నములును రెండువిధములగ కేభజింపబడవలయును. నిఘంటువుల నిర్మించు టచేతను, వ్యాకరణవిమర్శక గ్రంథములను రచించుటవలనను భాషను వృద్ధిజేయవచ్చును. అట్టిప్రయత్నము కొలదిగనో గొప్ప గనో కొనసాగును నెయిన్నది. సూర్యరాయాంధ్రనిఘంటువు రచింపబడుచున్నది. ఆంధ్రభాషాచరిత్రము రచింపబడినది. వ్యాకరణములు వెలువడుచున్నది. ఇదియంతయు భాషామంత్త మును వృద్ధిపొందించుట చురును. (The improvement in the Machinery literature) ఇదిగాక ఇంతకన్న ముఖ్యమగునద్యమ మిక్కొకటిగలదు. అన్యభాషలలోనుండు యుద్ధగ్రంథములన్నియు సంగ్రహమనిచే ఆంధ్రమున జరివర్తన మొనరింపవలయును. ఇందులకై జాయలుస్తాతుపద్ధతిపై నొకగ్రంథములను స్థాపించి ప్రథమమున నిండుకనప్తమువచ్చినను వెనుదిండుక పనిసాగించవల యును. నానాకేళిచరిత్రములను, నానాభాషలయందుగల ఆర్థికశాస్త్రమును తత్వశాస్త్రములను తిరుమా చేయింపవలె ను. ఆంధ్రమున మంచిప్రవేశముగలిగి అన్యదేశములకే అన్యభాషా మహాభ్యసించి ఆభాషయందుగల గ్రంథములను భాషాంతరింప నుత్సాహముకల యువకులకు విద్యావేతనము లిచ్చి అన్యదేశ ములకు బంప వలయును. ఇందులకై లక్ష రూప్యముల మూలధనముతో నొకసంఘమును నెలకొల్పవలయును. తగినభారతొషికములొసగి తన్మూలమున వారిం బ్రోత్సహింపవలయును. భాష యభివృద్ధిజెందినగాని ప్రజాభి

వృద్ధి గావాలదు. వాజ్ఞానునది ప్రజయొక్క విజ్ఞానమునుగొల్పు జ్యమును ధర్మామీటర్ వంటిది. ఇందులకై సత్స్వరముగ నీ ఆంధ్రమహాజనసభయందు ప్రయత్నములు జలుగవలెను. వాజ్ఞ యశాఖను స్థాపింపవలెను వాజ్ఞయభివృద్ధికి పనిచేయువారెల్ల యు రాగల యాంధ్రసభ యందు సమావేశమై కార్యక్రమమును నిర్ణయించురు గాక. అట్లులే కళాభిమాను లెల్లఱును గలిసి కళాశాఖను స్థా పింపవచ్చును. ఈశాఖవారు ముఖ్యముగ నాటకవిషయమై ఎ త్కుడుగ పనిచేయవచ్చును. నాటకపరివరముల నెలకొల్పవచ్చును. చక్కని నాటకములను సమర్థులగువారిచే వ్రాయింప వచ్చును. చారిత్రికేతిహాస మండలి స్థాపింపవచ్చును. ఆంధ్రదేశ మున మూలములగల శాసనముల నేకరింపవచ్చును. ఇట్లు ప్ర జాహితకరములను దేశాభివృద్ధ్యర్థకములను కార్యముల నెన్ని యేని యొనరింపవచ్చును. సంఘసంస్కరణశాఖ యొక్కటి ఏర్ప డి నిమ్మ జాతుద్ధరణము, కళావంతుల సేవవృత్తి నిర్మా లము మున్నగు సంఘసేవాకార్యముల నొనరింపవచ్చును. వీటికన్ని టికిని ధనమెక్కడనుండి వచ్చునని ప్రశ్న యుదయింపవచ్చును. ఏయుద్ధమునును దభిమానముగల శ్రీమంతు డాయోయుద్ధము కాఖకు విరాళముల నొసంగవచ్చును. ఆయాశాఖ విషయముల యందతీతు లగువారి నే ఆశాఖాధిపతులగ నిర్ణయింపవచ్చును. ఇట్టి ఆంధ్రదేశాభివృద్ధ్యర్థకములను నుద్ధయములను కేంద్రీక రించి ఎక్కడు ఘనవంతములగునట్లు చేయుట అత్యవసరము. ఇట్టి కార్యము ఆంధ్రమహాజనసభయందు జలుగవలయును. రానున్న ఆంధ్రమహాజనసభ ఈవిషయమై యోచించును గాక! ఈయుద్ధ మములను కేంద్రీకరించి సమగ్రమగు కార్యవిధానము కొనసాగు చున్నచో ఆంధ్రవిద్యార్థిసభకు నైతము పనికల్పించినవా రగు దురు. ఆంధ్రదేశమునకు సర్వకళా సంపూర్ణమగు పత్రికయొ క్కటి యవసరము. అందు కేలంబాగ్యాంగ షేషయములేకాక సాంఘిక సారస్వతాది విషయముల కన్నిటికిని ప్రాముఖ్యమీ యబడవలయును. ఇందులకై నొక జాయంటు స్థాపకంపెనీ నిర్మింపబడవలయును. అప్పుడు కొంతవత్తము వాట్టిసనను పని సమగ్రముగ కొనసాగును. వత్తము నెక్కురయందు విభజితమగు ను. కాలక్రమమున లాభము చేకూరును. ఈనూచనను సేయు ఆంధ్రమహాజనసభ గమని గాక:--

తెనాలి
(స్వకీయవిలేఖరి)
భార్య మాత్యకేసు

అక్టోబరు 4:—తెనాలి పోలీసువారు ప్రభుల నారాయణ అనునానినిద తనభార్యను కత్తిపీటతో గొంతుకోసి చంపిన టుల నేరముమోపి, సబ్ మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో విచారణకు పెట్టిరి. కేసు విచారణకాబడి, నంటూరు కేమగ్యకోర్టుకు కమిటుచేయబడినది. ముద్దాయని గంటూరుకు తీసికొని వెళ్లిరి.

తాలూకాబోర్డు - రాటములు

తెనాలి తాలూకాబోర్డువారు తమ యాజమాన్యము క్రింద జరుగుచున్న బాలికాపాఠశాలలో నూలువడుకుట నేర్పుకొనుట విధ్యక్రమగాయేర్పాటుచేసి, ఆవిషయమును కార్యాచరణలోనికి తెచ్చుచున్నారు. పెదపాలెంనుండి రాట ములను తెప్పించి బాలికాపాఠశాలకు పంచి పెట్టించుచు న్నారు.

బ్రాహ్మణ కోడూరు జాతీయపాఠశాల

తెనాలి గోశ్లేనాటకసమాజమువారు బొమ్మిలియుద్ధనాటక మును ప్రదర్శించి బ్రాహ్మణ కోడూరు జాతీయపాఠశాల భవన నిధిక్రింద వసూలు మొత్తము రు.300/లు సమర్పించిరి.

విజ్ఞప్తి

శ్రీగాంధీమహాత్ముని నిరర్చనప్రతిదిక్ష పూర్తియగువరకును భారతాభ్యుదయమునకై యీతిహాసలక్ష్యమును ఘోరతపస్సు, ఫలప్రదముగగాక, ఈ యుద్ధయమతములకు శాశ్వతమైతి యొనగూరుగాక, ఇట్టికాంతికి కారణభూతుడగు గాంధీమహా ఋషికి చిరాయువులొసంగుగాక మనిప్రతిమాణిండును, దేవాల యమునందును ఆంధ్రదేశమం దెల్లడలయనుదినమును ప్రార్థనలు గావించవలయును, పూజలుసలపవలయును, ప్రార్థనల జేయవలయును. ప్రతిదిక్ష పూర్తియైన నుదినమున మహాత్మునిప్రతిమను జెల్లించి మన భారతభూమికేగాక, యూనెస్కోవ్యవస్థనుకును శుభము గూర్చి నందులకు యా సర్వేస్వరూపి గొనియాడుటకై, ఆంధ్రదేశమం దెల్లప్రాంతములందును సభలగావించవలయును. ఆనాటి సభా సమతుమున, ప్రజలెల్లరవను, విశ్వసంధాయక మహాసభవారు గావించినతీర్మానముల చదివి వినిపించి వానిననుసరించి ప్రజల్ల నిర్వహింపవలసిన విధ్యక్రమమును బోధపరుపవలయును.

వేలూరి సత్యనారాయణ,
సహాయకార్యదర్శి, అంలి రాణి జాగి సంఘము

స్థానిక వార్తలు

తిరుగుళ్లు తాలూకా బోర్డు నిర్ణయము:—నిన్న కంఠసభ్యులు 12వ తేదీన 2గ నల్పాకము బంగారాలో జరుగును.

తంజివార ప్రకటన:—మూరదాబాదు, అమర హాకంతున్నగు పంజాబు ప్రాంతగర్జనలకు తంజివారలు యిక ముందు సకాలమున బోగలవు.

సర్ ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడుగారు శనివారము రాత్రి పితామహులతోయిరి. సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు, గౌ|| జి. ఎ. నరేశుగారు ఎ. రంగనాథం మొదలగు గారు ఆదివారము ఉదయం విచ్చేసిరి. డా|| కజ్జన్నగారు సతి ఆదివారమురాత్రి మైసూరు బోయిరి.

న్యూజెంటుగ్రాంటు స్కూలు ప్రాముగార్లు నిన్న ఉదయం విచ్చేసిరి.

దీన్ద్యవృష్టి-పాఠకులకువిజ్ఞప్తి:—ఈనెల 4తేదీ శనివారము ఈ పత్రిక సారస్వతానుబంధమున శ్రీయత కొప్పర్తి నారాయణమూర్తిగారి 'దీన్ద్యవృష్టి' యను కథాభాగము ప్రకటింపబడినది. దానిని జదివిన కాళ్ళాభేదము ప్రబలుననుభవించి గలుగుచున్నది. తిన్నగ బరికిలింపక యీ కథాభాగమును బ్రకటింపినందుల కెంతయు జింతించుచున్నాము. సంపాదకుడు.

ఆంధ్రమహాసభలు

ప్రైవేట్ యూహ్యసంఘము లీనెల 8 వ తేదీ బుధవారము సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయమున సమావేశమగును.

విషయములు.

1. ఆంధ్రమహాసభయొక్క ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడుగూ నెన్న కొనబడిన శ్రీయత గడ్డేరంగయ్యనాయుడుగారి రాజీనామా.
2. ఖద్దర్ పదార్థమున కధ్యక్షు నెన్న కొనుట.
3. ప్రతినిధి రుసుము, ప్రేక్షకులరుసుము, వస్త్రాలను నిర్ణయించుట.
4. జరుగవలసిన ఏర్పాట్లనుగురించి యోచించుట సభ్యుల కార్యక్రమమును నిర్ణయించుట.
5. కార్యదర్శులు ప్రవేశపెట్టు ఇతరవిషయములు.

మదరాసుటిచరుమా నేడరులసంఘము:—పై గంఠమువారి సభ 2 వ తేదీన కేవల రామానుజులు నాయుడుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగెను. కొన్ని తగవులు పరిశీలించబడినవి, కార్యదర్శి నివేదికలను జదివిన పిదప ఈ దిగువ తీర్మానములు గావించుచును.

1. డిప్టీ ఇన్ స్పెక్టరుగారి ప్రకటన ప్రకారము శిర్కాకంపెనీ వారు తమపట్టును నమూనాలను యీసంఘమువారి కంపగోరవలెను.

రానున్న రాష్ట్రీయసభకు ఆహ్వానసంఘమునందు యీ సంఘసభ్యులెల్లరు చేరవలెను. సభ ఖర్చులకుగాను 10 రుసుము గైకొనబడును.

మదరాసు నగరములో కొన్ని పాఠశాలలను జిల్లావిద్యా సంఘమువారు రికగ్రేజు కేయకుండుటకు యీ సభవారు చింతించుచున్నారు.

నగరములో తగిన స్థలము దొరకకుండుటచే మేనేజరులు ప్రైవేటు పాఠశాలలు స్థాపించినపుడు విద్యావిధాన నిబంధనను విధిగా పాటించమని జిల్లాసంఘమువారు నిర్బంధింపరాదు.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ:—చెన్నపురి ఆంధ్రసభ వారు జరగయ్యా ఒకేరా భవనమున జరుపుచున్న దశరామ హూల్స్ ప్రదర్శనములందర్భమున నిన్నటిదినమున నాయుడు సభ్యులు చక్కని అల్పాహారములతో సభ్యులిగాతిథ్యమొసగిరి. సర్ పి. త్యాగరాజుశెట్టి శ్రీయతులు, కా||నాగేశ్వరరావుపంతులు, సర్ ఎ. పి. పాత్రో, పి. రామదాసుపంతులు, టి. వరదరాజులనాయుడు, పి. సాంబశివరావు, పి. తణికాచలంశెట్టి బద్దుపాపమ్మశెట్టి, ఎల్. శాస్త్రి, కె.ఎస్. కేశరి, సర్ మార్కా వెంకటరెడ్డినాయుడు చల్లా శేషగిరిరావుగారు వి. వి. జోగయ్యపంతులుగారు (బరంపురము) రాజారామవర్మగారు, గాజా

మారీ కృష్ణయ్యగారు, పి. చెంచయ్యగారు మొదలగు వ్రము ఖలు చాలకుండి విచ్చేసిరి. సాయంత్రము చాలయత్సాహముగ గడచిరి. భవనములయందు సభకులతో నిండియుండెను. అల్పాహారానంతరము హిందూలక్ష్యవిలాససభలోని బాలికలుకొలంబు నృత్యముతో సభకుల నానందపరచుటగా నొనర్చిరి. తామరలు అందుకంపెనీవారు, ఒక ఫీజును హిందూలక్ష్యవిలాస సభవారికి జహుమానముగా నొసగి గౌరవించిరి. తరువాత హిందూలక్ష్య సభలోని బాలికలు "సుందరీవిజయ" మను తమిళనాటకము నుండి రెండురంగములను ప్రదర్శించిరి. పిమ్మట కొందరు సభ్యులు "రమాకాంతము వంతులు" ప్రహసనమును చక్కగ ప్రదర్శించి సభ్యులను కడుపుబ్బ నవ్వించిరి. రాత్రి 8.45 లకు ప్రహసనము ముగిసినతరువాత సభ్యులు తమతమ నెలవులకు జనిరి.

ప్రైవేట్ వారు దసరా ఉత్సవముల సందర్భమున 4 వ తేదీ శనివారమునాడు వైశ్యసభ్యులు ఆతిథ్యమొసగిరి. ఆనాడు ఫలాహారానంతరము కంజీశరము జయరాముగారు హోమ్స్ నియమము వేలునాడము ప్రాసించిరి. పిదప ఆంధ్రసభ నాటకకాఖారు వృద్ధవివాహమును సంఘ దురాచారములను ఖండించు ప్రహసనమును ప్రదర్శించిరి.

ఆదివారమునాడు తిథ్యాధినము. వైశ్యసభ్యులు ఆనాడు ఫలాహారానంతరము సభ్యులలో 'విచిత్రతేజవధారణ' పోటీజరిగెను. ఉత్సాహవంతముగ సభ్యులు వలుపురు వేషముల కరించి ఆవేషములలో ఉత్తముగా గణించబడిన మొదటిమువ్వరికి బహుమతులు ప్రకటింపబడినవి. 1. కె. లింగాశాస్త్రిగారు (కన్నడిగల్ల). 2. ఎ. సీతారామయ్యగారు (గొల్ల కాపు). 3. టి. ఎస్. రాధాకృష్ణనాయుడుగారు (శెట్టు). పిదప హిందూస్త్రీలక్ష్యవిలాససభ బాలికలు 'సుందరీ దర్పారు' అను తమిళనాటకమును అత్యద్భుతముగ ప్రదర్శించిరి.

మీర్జాపూరు బాంబుకేసు

రెండవముద్రాయి నవరోచంపిరి

మీర్జాపూరు బాంబుకేసు విచారణలో రెండవ ముద్రాయి కాంతిచక్రవర్తి నిర్దోషియని కలకత్తా ప్రాంతాధ్యక్ష వారతనిని విడిచివేసిరి. అతనికేసు యీనెల 8 వ తేదీన డండం బెల్గాం రియో కలెంప్టేషనులకు మధ్య రైలు స్టేషనుమీద కనబడినది. కేసుపై ఖద్దరుపంచ యుండెను. రాజకీయసంబంధముగ కారణముల నెవరో ఆతనివాత్య చేసినని తెలియచున్నది. (ఆ.ప్రె.)

నెల్లూరు పి|| డి|| ము|| కోర్టులో

I. A. No. 451 of 1924

Original Swit No. 1009 of 1922

వాది:—పెమ్మారెడ్డి సుబ్బరామిరెడ్డి, ఎడీరిలు.

ప్రతివాదులు:—1 యీపూరు నారాయణరెడ్డి 2 పెమ్మారెడ్డి నారాయణరెడ్డి 3 కిపారెడ్డి వెంకటరెడ్డి Suplimental defendant 4 ముత్తుశెట్టి కుప్పస్వామిశెట్టి.

చన్నపట్లం కాపురముడు ముత్తుశెట్టి కుప్పస్వామిశెట్టి పేరటికి 1.2.8 ప్రతివాదులు వ్రాయించి యిచ్చిన యాదావా ప్రాసోటును సదరు కుప్పస్వామిశెట్టి వాది పేరటికి బ్రాక్ సభర్ చేసి యిచ్చినాడు. సదరు ప్రాంసరినోటును బట్టి వాది 1.2.8 ప్రతివాదులమీద యాదావా తెచ్చినందుకు వావా ప్రాంసరినోటును కాలిదోషమని 1.2.8 ప్రతివాదులు యెదురువాదము చేయుచున్నందున ప్రతివాదులుచేయు వాదము ఖరీక ముయినదనియు చెల్ల తగినది కాదనియు యెప్పురవి వాదికి డిక్రీయిప్పించవలసిన బాబుదారి బ్రాక్ సభర్ చేసిన సదరు కుప్పస్వామిశెట్టియందు వున్నదనియు సదరు ప్రతివాదుల మీద డిక్రీ కానియడల వాదివల్ల తీసుకొనిన బ్రాక్ సభర్ మొత్తం దరిమిల్లవాదికి కలిగిన నష్టం వస్తారాలు సదరు కుప్పస్వామిశెట్టివల్ల వాది రాబట్టుకొనవలసి వుంటుందనియు యీసందర్భములలో సదరు కుప్పస్వామిశెట్టిని యాదావాలో సస్పెండ్ 4 వ ప్రతివాదిగా చేర్చవలసినదిగా కోరి వాది పిటిషన్ దాఖలు చేసివున్నాడు. యందుకు ఆక్షేపణవున్నయడల 'పిమ్మెంటర్ 4 ప్రతివాది అను ముత్తుశెట్టి కుప్పస్వామిశెట్టి 17.10.1924 ది వగలు 10 గంటలపై పై కోర్టువారియెదుట హాజరు చేసుకోవలయును లేనియడల పరోక్షముతన సదరు పిటిషన్ అంగీకరించబడునని తెలియచుచును.

నెల్లూరు గ్రద్దలూరు సాంబశివరావు బి. ఏ.వి.ఎల్ 8.10.1924 వాదిపీడరు

వాతావరణ స్థితి

1924 సం|| అక్టోబరునెల 7-వ తేదీ మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	అక్టోబరు 1-వ తేదీనుండి వర్షము	ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో వర్షము
గోపాలపురం	94.7	72.6	0.70	4.71	44.96	విశాఖపట్నము	90.0
విశాఖపట్నము	90.0	76.8	0.07	2.29	87.09	కాకినాడ	92.4
కాకినాడ	92.4	78.7	...	4.04	89.09	మచిలీపట్నము	92.4
మచిలీపట్నము	92.4	79.9	...	0.94	41.59	కర్నూలు	88.6
కర్నూలు	88.6	78.6	...	0.55	26.01	బళ్లారి	88.8
బళ్లారి	88.8	72.9	...	0.02	20.51	కడప	9.6
కడప	9.6	77.4	...	0.86	81.28	తణుకు	98.2
తణుకు	98.2	79.2	...	0.42	37.98	మద్రాసు	94.3
మద్రాసు	94.3	78.2	0.02	1.28	50.74	కడపూరు	94.6
కడపూరు	94.6	76.8	...	0	52.94	నెలము	98.5
నెలము	98.5	72.7	...	0.17	89.80	కోయంబట్టూరు	88.5
కోయంబట్టూరు	88.5	66.2	...	0	22.29	తిరుమనాపల్లి	94.9
తిరుమనాపల్లి	94.9	75.0	...	0.08	38.18	నాగపట్నము	94.8
నాగపట్నము	94.8	75.9	...	0.26	54.98	మధుర	95.1
మధుర	95.1	78.0	...	0.12	38.58	పాంబున	90.8
పాంబున	90.8	79.2	...	0	37.00	తిరునల్వేలి	...
తిరునల్వేలి	0	28.84	తిరువేండ్రము	82.1
తిరువేండ్రము	82.1	72.8	...	0.31	64.51	కొచ్చిక్	85.0
కొచ్చిక్	85.0	72.0	...	0.78	14.51	కాలికట్టు	86.1
కాలికట్టు	86.1	71.1	...	0.48	117.16	మంగళూరు	87.0
మంగళూరు	87.0	72.0	...	0.62	125.68	తెంగళూరు	81.8
తెంగళూరు	81.8	68.8	...	0.95	85.87	మేర్కాక	71.6
మేర్కాక	71.6	57.2	...	0.44	125.46	కొడైకాల్	68.0
కొడైకాల్	68.0	46.2	...	0.54	62.18		

సర్కారులు:—గోపాలపురంలో 0.70" వర్షించెను. విశాఖపట్నములో చినుకులుపడెను. మేఘములు ఒకమా స్వయగ నున్నవి. గోపాలపురంలో పగటివేడిమి 8 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి మచిలీపట్నములో 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. గోపాలపురంలో 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్టర్:—మేఘములు ఒకమా స్వయగ నున్నవి. అర్ధ్రత తక్కువ. పగటివేడిమి 8 నుండి 8 1/2 డిగ్రీలుతక్కువ.

కర్నాటకము:—మద్రాసులో చినుకులుపడినవి. ఆక సము నిర్మలముగ నేయున్నది. అంతటను అర్ధ్రతతక్కువ. పగటివేడిమి కడపూరులో 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ. మద్రాసు 8 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. నెల్లూరులో రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

సీ. ఆర్. సాపూరు.

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

ఇండియన్ ఫిలాఫతు రాయదారులు అంగోరాఫావుటకు ప్యాసుపోర్టుల నీయమని కోరగా అంగోరా ప్రభుత్వము వారు నీయ నిరాకరించినట్లు నమ్మకమైన సమాచారము తెలియుచున్నది. (ఆ.ప్రె.)

మనోరంజితము

సెంటులకన్నిటికెరాబు

ఇది అనేకవిధములైన పుష్పములచే తయారుచేయబడి, మిక్కిలి అందమైన బుడ్డితో సుందరబడియున్నది. దీనిని పత్తి రుమాంయందు కొన్ని చుక్కలు చల్లిన మిక్కిలి మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును.

- 1 బొట్టు బుడ్డి 1 కి రూ 2.0-0
- 1 డ్రాము బుడ్డి 1 కి రూ 0.12-0
- 1/2 " " రూ 0.8-0

అడ్రసు:—కర్నూలు శివుకో

తపాలపెట్టె నెం 245 మద్రాసు.

మహాత్మా జీవిత చరిత్ర

నేడు ఇరువదవ దినము

రేవే మహాత్మా ప్రాశస్త్యము

రేవే ఆంధ్ర రాష్ట్రమునందంతటను జహంగీర్ సభలు జరుగవలెను

రేవే జహంగీర్ సభలలో తీర్మానముల నామోదించవలెను. ఆ బాలగోపాలమును ప్రార్థనలు నలువ వలెను. స్త్రీ బాలవృద్ధులందరును ఆరాధనలు నలువవలెను.

5 వ తేదీ ఆదివారమునాడు గూడ మహాత్మాడు నూలువడికెను

ఉపవాసచిత్త్యోగ గొప్పపండితుడగు డాక్టరు సివలుకారుగారు 5 వ తేదీని ఢిల్లీకి వచ్చిరి. ప్రాశస్త్య విధానము ఆయనచరిత్రలనక్రింద జరుగును.

డాక్టరుల ప్రకటనము

శివరాత్రిమునాడు డాక్టరు లిటుల ప్రకటించిరి:

"అనుదినమును పఠింపబడుచున్న యున్నాము. శరీరసిద్ధి మంచితకణములే కనబడుచున్నవి గాని అవలతకణము లేవియును కనబడలేదు. చేతి నాడి ధ్వనియును అవకాశమును చాలబాగుగా నున్నది. అరగంటసేపు నూలుకడికినపిమ్మట నాడిని పఠింపగా హృదయచలనమునందు అలనట యేమియును కనబడలేదు. 21 రోజులదీక్షయును అనాయాసముగా గడవగలదని మేము గట్టిగా నమ్ముచున్నాము. చేతినాడి ఉదయమున చాలస్పృహముగా నుండును గాని సాయంకాలము కొంచెము సీర సముగానుండును. దీర్ఘోపవాస కృత్యలక్షణానికి నటులే యుండును. ఉపవాసచిత్త్యోగ డాక్టరు శివలక్ష్మయ్యగారు చాల సమర్థులు. అమెరికా విశ్వ విద్యాలయమున వైద్యపట్టమును బడసిరి అని మహారాష్ట్ర కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుడగు ఎస్. ఎం. వంజిపిగారు తెలిపినందున ఆయనకు ఆహ్వానము పంపబడెను. ఆయన 5 వ తేదీ ఆదివారమునాడు ఉదయమునకు ఢిల్లీకి వచ్చెదరు. దీక్ష కడ పటిష్ఠములలో ఆయన సహాయము చేయగలరు" అని డాక్టరు అన్నాసీ డాక్టరు రహమానుగార్లు 4 వ తేదీని ప్రకటించిరి.

నవజీవను పత్రిక

3 వ తేదీ రాత్రికి ఢిల్లీనుండి వచ్చినతంతివార్త
నేడు (3 వ తేదీ) ఉదయమున నేను మహాత్మాని దర్శించిపోవునని ఆయన రాట్టమును త్రొక్కుటకు ఉద్యుక్తుడై యుండెను. ఆయన వసారాలో పరుండియుండెను. దిండువద్దనే పరుపు ఎత్తు పెట్టిరి. దాని కానుకగా ఆయన వడికెను. సుమారు 200 గజముల వడియండెను. "ఇక నైదుదినములలో వైవాన్ గ్రహమువలన పక్షివలె రెక్కలుగట్టుకొని స్వేచ్ఛగా ఎగురగలుగుదును. 9 వ తేదీ బుధవారమునాడు మిత్రులందరితో నిరాఘాటముగా మాటలాడగలుగుదును. అంతవరకును ఓడిమిబట్టుడని వారిని కోరితిని. అని మహాత్మాడు తెలిపెను.
మూలమునందు విషాదార్థము పూర్తిగా అంతరించినది. నాడి దుర్బలముగానున్నను దోషమేమియును లేదు. చాలసేపు గాఢనిద్ర పట్టుచున్నది.

4 వ తేదీని వెలువడిన నవజీవను పత్రికలో మహాత్మాని చిన్నవ్యాసము ప్రకటింపబడినది. "నూలువడికకు పోటీపరీక్షలో ఆంధ్ర, వంగరాష్ట్రములకు ఘూర్జరము తీసిపోవునా? ఆంధ్రముగాని వంగముగాని ఘూర్జరమును జయించినచో నేను చాలసంతసించెదను. శక్తివంచనలేకుండ పనిచేసిన పిమ్మట పరాజయము కలిగినను అది విజయసదృశమే. ఆసభకు ఘూర్జరులు స్త్రీలును పురుషులును అధిక సంఖ్యగా వచ్చి నూలువడికినపిమ్మట వారు పరాజితులైనను ప్రమాదమేమియును లేదు" అని మహాత్మాడు వ్రాసెను.

4 వ తేదీ మధ్యాహ్నమునకు ఢిల్లీనుండి వచ్చిన తంతివార్త
"నిన్న 3 వ తేదీరాత్రి కొంచెము కలతనిద్ర యైనదిగాని నేడుదయమున మహాత్మాడు ఎప్పటివలెనే అధికోత్సాహముతో ఉల్లాసముగా నుండెను. నేడు 4 వ తేదీ ఉదయమున 9 గంటలకు డాక్టరులు మహాత్మాని పఠింపించి అంతయు చాల సరిగానున్నదని తెలిపిరి. ఇప్పుడు హృదయధ్వని వారమురోజుల క్రితమున్న దానికంటె చాల స్పృహమైనది. ఇది మిక్కిలి అక్కజము. శరీరము, దలి సమత్వము కలిగియున్నది. మామూలుగా నూలువడికుచున్నాడు." 5 వ తేదీ సాయంకాలమునకు ఢిల్లీనుండి వచ్చిన తంతివార్త
"ఉపవాసచిత్త్యోగ నిపుణుడగు డాక్టరు శివలక్ష్మయ్యగారు నేడే (5 వ తేదీ) వచ్చిరి. ఉపవాసదీక్ష ముగియనున్నది గాన వీరిసహాయ మత్యవసరము. వీరి సలహాప్రకారమే మహాత్మాడు ప్రాశస్త్య చేయగలడు. మహాత్మాడు ఎప్పటివలెనే ఉత్సాహముగాను ఉల్లాసముగా నుండి నూలు వడికెను."

6 వ తేదీని ఢిల్లీనుండి వచ్చినతంతివార్త
"బాపూ చాల ఖులాసాగానున్నాడు" అని తంతివార్తలో నున్నది. "నేను ఉపవాసములను చేయుచున్నా నన్నభావమే నాకు కలుగుటలేదు. మామూలుగా భుజించనపు డెటులుండెడిదో యిప్పుడు అటులనే యున్నది. నూలు వడికునపుడు గూడ ఆయాస మేమియును కనిపించుటలేదు. దీక్ష చక్కగా ముగియనట్లు యీశ్వరు డనుగ్రహించు గాక" అని మహాత్మాడు వ్రాసిన లేఖగూడ 6 వ తేదీని చేరినది."

ఆ. దోళనపడ నవసరములేదు

నేటి ప్రకటన

డల్లీ ఆగ్స్టు 7:—డల్లీ అన్నాసీ, అబ్దులు రహిమాను ఖానుగార్లు గాంధీగారి ఆరోగ్యమును గూర్చి నేడు యావ్రకటన బంపిరి:—నిన్న రాత్రి గాంధీగారికి బాగుగ నిద్రపట్టినది. నాడి పలుత్యము, రక్తపుష్టి, గుండెబలము అన్నియు సరిగనున్నవి. నిన్నటికన్న నేడు కొంచెము నీరసముగ నగ పడుచున్నారని నేడు 19వ ఉపవాసదినమునకుచే అంతగా ఆదుర్దాపడవలసిన విషయముగాదు."

డా|| శివలక్ష్మయ్యగారు ఉపవాసముల గూర్చి బాగుగ తెలిసిన నిపుణులగు వైద్యుడు గాంధీగారి ఆరోగ్యమునుపరీక్షించుటకై ఢిల్లీ వచ్చియుండిరి. ఆయనగూడ గాంధీగారి ప్రస్తుత స్థితినిజూచి సంతోషము చెలిపెను.

ఆంధ్రానుగారి అభిప్రాయము

ఆంధ్రానుగారు అసోసియేటెడ్ ప్రెసు ప్రతినిధికి యిట్లు చెలిపిరి. "21 దినము ఉపవాసప్రత్యముగడచినపిదప మొదటిరెండు మూడు దినము లెట్లుగడచునాయని నాకాంక్ష శముగా నున్నది. మహాత్మాని చూడనటువంటి వారికి ఆయన యిప్పుడెంత బలహీనస్థితియందున్నాడో తెలిసికొనుట కష్టము. ఉపవాస సమయమున ప్రజాహితకార్యములలో పాల్గొనకుండ మహాత్మాని అసినప్పటికిని వ్రతము ముగిసినపిదప అట్లునిలపుట కష్టమగును. మిక్కిలి శ్రద్ధ వహించినచో నేగాని మహాత్మాడు శరీర దార్ధ్యమును పొందినప్పటికి చాలాకాలము పట్టును. మొదటి దినములలో ఆహారము కొంచెముకొంచెముగా నీయవలసి యుండును. గాంధీమహాత్మాడు శరీరదార్ధ్యము పూర్తిగా పొందువరకును ఎన్నిప్రయత్నము లైననునే కార్యభారమును వహింపకుండ జేయవలెననియే యుద్దేశము. ఆయన ప్రాశస్త్యదిన ముగడచినపిదప మొదటి కొన్ని దినములవరకు తగినంత విశ్రాంతి యుండి తీరవలెను. ఆతని కాలనియోగమునందు గాని శక్తి వినియోగించుటయందు గాని యెట్టి ఒత్తిడియు కలుగగూడదు. ఆయన బలహీనత యథార్థిగా నున్నను సోమవారమునాటి ఆరోగ్యమునుగూర్చి, ఆయనచేతనే యెల్లప్పుడునుండు నిరుపురువైద్యులు గావించిన ప్రకటనను, డా|| శివరాజుమెహతా గారు ప్రవచనముచున్నారు.

డా. శివరాజు మెహతాగారు

ఈయన గాంధీగారిని అనేక సంవత్సరములనుండి యెరిగి యున్నారు. సోమవారమునాడు వీరిని జూచుటకై ఢిల్లీవచ్చిరి. ఆయన గాంధీగారి కళకాంతులను జూచి ఆచ్చేసు వొందెను. కాని ఉపవాసము చివరదినములలోను, ప్రాశస్త్యదినములలో మొదటి దినములలోను గూడ ఆతనిశక్తి యణుమాత్రమైన గోల్పోవకుండ కాపాడవలయునని యితరకైద్యులతో గూడ నేనేటివించెను.

ప్రేక్షకులు రాగూడదు

ఈకారణమువల్ల నే వచ్చేమాడు నాలుగు రోజులు వరకై మహాత్మాని దర్శించుటకు ప్రేక్షకు లెవ్వరును రాగూడదని వారు స్పష్టముగ చెబుచున్నారు.

మదరాసు శాసనసభ

కార్యక్రమము

రానున్న మదరాసు శాసనసభయందు కొన్ని సస్టిమెంటు గ్రాంటులును, మూడుముఖ్య చట్టములకు సంబంధించిన సవరణ బిల్లులును ప్రవేశ పెట్టబడును. ఇరిగేషనుబిల్లుపై సెలెక్టు కమిటీ నివేదికనుగూ|| సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు చదివెదరు. ఎస్. సత్యనూర్తిగారు ఆచట్టమును తిరిగి విచారణసంఘము వారికి సంపవలెనని ప్రతిపాదించెదరు. రామస్వామి అయ్యరు గారిప్రతిపాదన నెగ్గినచో బిల్లును చట్టముగా సంగీకరింపుమని కోరెదరు.

గూ|| పానగలురాజుగారు మదరాసు సగరపాలక చట్టమును సవరించుబిల్లును ప్రతిపాదించెదరు. వెంటనే విచారించి శాసనము గావించుటని కోరెదరు.

గూ|| సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు శాసనసభాధ్యక్షుని వేతనగర్హితచట్టమును ప్రతిపాదించెదరు.

సస్టి మెంటు గ్రాంటులు

1. వై. ప్రాసాదుగారి రాకసంబంధమున ఆనుకొని ఖర్చు రూ 20000 దక్షిణాదియాల్లెలు కంపెనీవారికియవలసినదియ.
2. మదరాసు పబ్లికచరిత్ర 1925 వ్రాకై యింకను రూ 5600 అధికముగా గొనుటయు.
3. విద్యాశాఖయందు సాంకేతికసంఘములకు ప్రైవేటువిద్యకుగాను ఒసంగుటకు రూ 160000 గ్రాంటులు కోరవలెను.

సప్తమ బ్రాహ్మణతరవమావేశము

ప్రతిసభలుగావచ్చు వ్యక్తులుగాని సంఘముగాని త్వరలో శాసనములను తెలుపవలెను. బస, భోజనము లేర్పాటు చేయబడును. ఈవిషయములు జి. ఎస్. కన్నప్పర్ జస్టిస్ పత్రిక మాంటురోడు మదరాసు అని వ్రాయవలయును. ప్రతి నిధులరాక ముందు తెలిపినచో బాలంటిర్లు వారినడుగురింతురు.

మహాత్మాగాంధీ

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ

చెన్నపురిలో ఈనెల 17 వ తేదీని జరుగును

“ఈనెల 17 వ తేదీ మధ్యాహ్నము ఒంటిగంటకు చెన్నపురిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయమున (7 తంబుపేటపేట) ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ జరుగును” అని కార్యదర్శి అయ్యదేవర కాశేశ్వర రావుగారు బెజవాడనుండి తంజివూరు నంపిరి.

అఖిల భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘము

నూలు వడికి పంపని సభ్యులకు మేలుకొలుపు

“కాంగ్రెసుసంఘముల సభ్యులును సభ్యులు కానివారునుగూడ చాలమంది కాంగ్రెసు సంఘమువారి ఊర్రానము ప్రకారము ప్రతినెలయును నూలువడికి భారత ఖద్దరు సంఘమువారికి పంపుచున్నందులకు చాల సంతోషించుచున్నాముగాని కాంగ్రెసుసంఘముల సభ్యులలో చాలమంది యింతవరకును నూలువడికి పంపవలయునని చాల చింతిలుచు వెంటనే నూలువడికి పంపవలెనని వారిని కోరుచున్నాము” అను ఊర్రానము ఫిల్లీలో జరిగిన భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభలో ఆమోదించబడెను. (అ. ప్రె.)

నాయకుల అభిప్రాయములు

శ్రీయుత వల్లభాయీపటేలుగారు

8 వ తేదీ సాయంత్రమునకు వల్లభాయీగారు ఆహ్వానముగా బాబాచేరికి. “మహాత్ముడు నీరసముగానున్నచో చాల ఉత్సాహముగానున్నాడు. ఎట్టివాదయునులేదు. బాగుగా చాల సత్తు నిద్రించుచున్నాడు. కంఠస్వరము స్పష్టముగానే యున్నదిగాని నీరసించలేదు.” అని వల్లభాయీగారు తెలిపిరి.

డాక్టరు కిచలూగారు

ఉపవాసములన వానాటికి నీరసము పెంచుచున్న మాట నిజమేగాని ఉత్సాహమును ఉల్లాసమును చాల పెంచు గానున్నది.

నాయకులు సభకు దేశమునం దన్ని భాగములనుండియు వివిధ శక్తుల ప్రతినిధులు వచ్చిరి. ఆసభలన మంచి అనుకూలము కలుగగలదు. ఒకమతమువారి నింకొక మతములో కలుపుకొనుటలో దోషములేదని సభవారు స్థిరపరచిరిగాని శుద్ధి తల్లిని ఉద్యమములు ఇప్పుడు చేయుచున్న ఉద్ధతిమాత్రము సరిగాదని. భారతీయులందరూ, ప్రతికలవాదును సభవారి తీర్మానముల ప్రకారము నడచుకొనగలరను.” అని కిచలూగారు తెలిపిరి.

ప్రొ. నార్సప్పగారు

ఈమె యీశ్వరదేశ్మరాలు. బహుశా ఉద్యమ ప్రచారకురాలు. ఇప్పుడు డిల్లీలోనున్నది.

“నేను నాయకులసభా విషయములను చాలశ్రద్ధతో గమనించితిని. అతివిశాలములగు బహుశా ఉద్యమసిద్ధాంతములు నేడు మహాత్ముని బోధనలద్వారా భారతదేశమునం దింతలను బాగుగా వ్యాపించుచున్నది. అహింస, సహనము, సర్వమత సమత్వము, పరమతసహనము వాతీయపరిశ్రమల సత్ప్రతినిధినిం దింతులు, విశ్వసారథులము, విషయము, మున్నగువానినే మహాత్ముడు బోధించుచున్నాడు. వీని నవలంబించుటవలన భావతీ వర్తనము తప్పక కలుగును. అందువలన సమగ్రము నాయకులు సామరస్యమును కలిగించుటకు తగిన ఏర్పాట్లను చేయుగలరు. సామాన్య ప్రజల వాటి సత్ప్రతినిధి. ఈనాయకుల సభ అపూర్వవిషయము. మహాత్ముని శునముగా ప్రేమించు వారి ప్రయత్నమువలననే యీసభ జరిగినది. ఇదియే ఘనము ప్రథమ ప్రయత్నము. ఇది మిక్కిలి ఘనముగా సభయని భావింపుమంతరములవారు చాల ప్రశంసించగల గురువు. చరిత్రలో నిది చాల ముఖ్యమైనమును బహుశా గలదు. దీని ఫలితము, పాఠశీకము, లక్ష్యము, ఈశ్వరమున్నగు దేశములలో గూడ కనబడగలదు. అది బహుశా నింకను మతసామరస్యము సరిగా కలుగలేదు. గాంధీ మహాత్ముని బోధనలకు బాహ్య ఉద్యమసిద్ధాంతములను అణచుత్రమైన భేదములేదు. ఈసిద్ధాంతములన విశ్వసనము చేయునది కాంతిసామరస్యము. భీమవతియగు విశ్వమతి మేధావుగూడ అసంభవముకాదు. ప్రావీణ్యము దేశములకు సత్ప్రతినిధులు కలుగును. అనియోగిత సత్ప్రతినిధులు

చేకూరును. నాయకు లిక శ్రద్ధబూని యీతీర్మానములను దేశమున అన్ని మండలములలోను గ్రామములలోను ముఖ్యముగా పాఠశాలలలోను బాగుగా వ్యాపింపజేయవలెను. ముఖ్యముగా బాలరతును బాలికలకును యీతీర్మానముల సైతికసత్వమును బాగుగా బోధింపవలెను. అని ఆమోదించెను. (అ. ప్రె.)

బరోడాలో సత్యాగ్రహము

దివాను సానుభూతి

బరోడాలో పోట్లాడు తాలూకాలో క్రొత్త రివిన్యూ కేటెలు పెంతు చేయగా ప్రజలు పన్నులను చెల్లింపక సత్యాగ్రహము ప్రారంభించిరి. ఆ సంగతి దివాను సర్ మానుభాయి మెహతాగారికి తెలియగా నే పన్నులు వసూలుచేయుట మానివేసి మరల ప్రజల యిష్టానుసారము సాకల్యముగా తెలివిన వలెనని రివిన్యూ కమిషనరు మున్నగు ఉద్యోగుల కాజ్ఞాపించెను. అందువలన ప్రజలకు చాల సద్భావము కలిగినది. (అ. ప్రె.)

బర్రోలో సనుల నిరాకరించుట

కాపిలేనునుటాకు

తారావాడి ప్రజలు పన్నుల నియ్యక దౌర్జన్యముచేయుటచే నచటికి 100 మంది మిలటరీ పోలీసులు వచ్చిరి. ప్రోములోను తారవాడిలోను యీసందర్భమున రెండు హత్యలుగూడ జరిగినవి. దౌర్జన్యము చాల పెంచుగా నున్నదిగాన దొరతనమువారు గట్టి ఏర్పాట్లను చేసిరి. (అ. ప్రె.)

కరాచీ రేవువ్యాపారము

సెప్టెంబరు 19 లో జరిగిన విదేశీ వర్తకము

విగుమతిసకలు వెల 278 లక్షల రూపాయలు. ఎగుమతి సకలు వెల 220 లక్షలు. 1924 ఆగష్టులోకంటే దిగుమతులు 46 లక్షలును ఎగుమతులు 78 లక్షలును పెంచెను. ఈ ఆరు నెలలలోను దిగుమతులలో 354 లక్షలును ఎగుమతులలో 171 లక్షలును నిరుటికంటే పెంచెను. ఈ సెప్టెంబరునెలలో గత సెప్టెంబరులో కంటే పంచవార 45 వేల బట్టలు వెల 112 లక్షలును రైల్వేవాగులు 12 లక్షలును, ఊలుబట్టలు 18 లక్షలును పెంచెను. నాలుబట్టలలో 80 లక్షలును అగ్గింపి. ఎగుమతులలో బార్లీలో 108 వేలబట్టలు వెల 115 లక్షలును ప్రత్తి 1600 బట్టలు వెల 81 లక్షలును వూలు 1400 బట్టలు వెల 29 లక్షలును పెంచెను. గోధుమలు 24000 బట్టలు వెల 49 లక్షలు ఎగుమతి యైనవి. (అ. ప్రె.)

అలహాబాదుమోడలు హైస్కూలు

ఈ పాఠశాలవారు వెనుక ప్రభుత్వవిశ్వవిద్యాలయ సంబంధమును గడుచేసిరి. ఇప్పుడు కల రెండు వేల మంది విశ్వవిద్యాలయమున విద్యముగా చేయుచున్నవనె ననబాడు విజ్ఞప్తి సీ పంప గా పరిశీలముచేరంగిరి రిచిర్చి (అ. ప్రె.)

శ్రీ! సారావతిప్రాణ | పరిరక్షణకుఁ దన
పలమిచ్చిన శిలి | ప్రభునికన్న
దనుజుల వధియింప | దంభోలిగా నిజ
దేహ మిచ్చిన యా దాధిచిక్కు
విశ్వహితార్థమై | యీశ్వరుకోపాన్ని
దహనమైనట్టి కంఠదర్శకన్న
ధర్మసంస్థాపనార్థమునకు నిజమార
ణమున కొప్పిన, కాంతిసపునికన్న
శ్రీ! నూరుమడుగులు నీవే భగవ్యుడవు నుమ్మి!
అఖిలభారత హిందూ మహమ్మదీయ
ప్రజలసమ్మేళనార్థ మాయాచితముగ
దేహ మర్పించుకరన, గాంధీమహాత్ము.
శ్రీ! అనుదినంబును మదనమోహనుడు నీకు
నేయునట భాగవతము. పారాయణంబు;
మున్ను, ప్రాయోపవిష్టరైయున్న యుత
రాత్మజానికడ బాచరాయణవిధంబు.
కం! కొమరానీ స్వార్థత్యా
గము మహిమయు ధీమలంబు | గని గర్వమునక
విమలయును నాతరంగిణి
క్రమముగ నుచ్చాంగుచుండె | గాంధీమహాత్ము.
దొం. వెంకట్రామయ్య.

శ్రీ! భద్రంబున్ గృహనేయుఁగావుత దయా - పాథోధిభక్తావనో
న్నిద్రుండా ర్తగజేంద్రతృణకళా - నిర్మితకీర్తిపభా
ముదాలంకృత సర్వలోకుండు జగ - న్నోదావహోద్యోగికి
విద్రోహసలకాంతిదాయకీర్తి - నిర్వృంధికి గాంధీకి
శ్రీ! సాహసకార్యముల్ సలుపఁ - జాగితీమేమి మహాత్ము! కాంక్షి
న్నాహపరుండ పి ననక - నవ్రత మూని పృథ్వీ మాతృకా
సేవాను నాత్మదేహమును - కేవల మిర్వదియొక్కనాల్గు నే
యూహాచరింపఁజే పెను ప్ర-భూ! భవనంబులుదల్లడిల్లఁగన్.
శ్రీ! గంధర్వ గోంధలు మంచిచెడ్డ లెఱుగం - గాలేక యన్యో
న్యమున్! దీండ్లంపుబగ్గిగోంచు దేశమున కా-ర్తీన్ దెచ్చు
చున్నారయో!! వేండ్లంబయ్యె భరింపజాలనిదినే - విశ్వ
త్వరా! యంచు నో! తిండ్రీయాకరినోపవాసములద - ధ్యా
సంబుఁ గావించువా!
శ్రీ! దేవా! గాంధీమహాత్ము! లోకమునకై - తీర్థోపవాసప్రదో
త్సేనం గాంచిన నీకు దాశరథికి - నిద్రించి మున్నాచిన
ట్లాటూర్తములై బలాతిబలని-ద్యుల్ సత్కృపన్ తుల్సిపా
సానిగూర్తినడంచి సార్థకములై-యత్రాంతములబ్రోవుతన్.
మ! అకలంకజ్వలసత్సహస్రశత - ద్యాసీనయానాపరాం
విక నిత్యంబునుధాప్రపూరముల ను -న్మిలద్దయాస్వాంతయై
ప్రకటింపకజవిమాచి చిన్మయుడవై భద్రంబులకాంధితి
క్రకోరవ్రతనిష్ఠ దాటుమిక్కిలే -వా! శ్రీజగన్మోహనా!
సునర్ల సూర్యనారాయణశాస్త్రి
కళావధాని.

లాహోరులో యిందు తగులబ పట

ఇద్దరు చనిపోయిరి

8 వ తేదీ మధ్యాహ్నము లాహోరులో మూడంతస్తుల
మేడలో నెటులనో మంటలువచ్చినవి. ఒక స్త్రీయును ఆమె
కొడుకు 8 ఏండ్లవాడును రెండవంతస్తులో నుండి రాజాలక
న్నాననుల గదిలోనికిపోయి మంటలను చనిపోయిరి. చాల
ధవనముకూడ గలిగినది. హైద్రాబాదు నుండి నీరుచా
లక చాలనేపటివరకును పని జరుగలేదు. ఒక గొటనేపటికి
మంటల నార్పగలిగిరి. (అ. ప్రె.)

పిచాంగురబ్బరు ఎగుమతి

నవంబరు 1923 మొదలు అక్టోబరు 1924 ఆఖరుకు
ప్రైయిట్టు వెటికామెంట్సులో 29,519 టన్నులును,
ఫ్లవరే పెను మలయాస్టేట్సులో 142,264 టన్నులును, అస్సా
మీలో మలయాస్టేట్సులో 75,118 టన్నులు మొత్తము
24,921 టన్నులును తిగురై నవి. దీనిలో 1400 టన్నులు
త్రెం గాముస్టేట్సులో తయారైనవి. మొదటి ఏను 274,000
టన్నులు తయారైనవి. (అ. ప్రె.)

అంధ పత్రిక

1924 సం. ఆగస్టు 7 వ తేదీ

మంగళవారము

ప్రతినాపి

గాంధీ మహాత్ముని ఉపవాసవ్రతము శ్రద్ధాభక్తి ముగిసినమా ప్రి సెందినందులకు, దేశమం సంకటను రేపటిదిగము ప్రార్థనలు జరుగును. మహాత్ముని రక్షించి కాపాడినందులకు భగవానునికి కృతజ్ఞతాపూర్వక మగు వందనము లర్పించబడును. ఢిల్లీ సమావేశ తీర్మానము లామోదించబడును. ఆంధ్రులు తమ ధర్మమును నిర్వహించెదరని భావించెదము. ఆంధ్రదేశమున హిందూమహమ్మదీయసమన్వయ అంతగ ప్రబలమైనను, నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తి జేసినగాని ఆంధ్రులు తమ విధిని నెఱవేర్చజాలరు. అస్పృశ్యతను నివారించుట ముఖ్యము. కద్దరునిర్మాణమును పూర్తి చేయుటయవసరము. మహాత్ముని ఉపవాసవ్రతదీక్ష, స్వరాజ్యనిర్మాణమునకుమూలాధారమేమియో వెల్లడిచేసెను. తేనియెడల దేశమింకను అవసరవ్యవహారములనువదలి, మిడిమామిడి పెంతుదిరుగుచుండెడిదే. శాసనసభలుగాని, సంస్కరణములుగాని, రాయబారములుగాని లేబరుకొనుగ్రహము గాని హిందూదేశమును రక్షింపజాలవనియు, ప్రజలు తమతోగల అంతర్వైషమ్యములను మానుకొని స్వరాజ్య నిర్మాణమునకు బూసవలయుననియు, ఢిల్లీ సమావేశము సువ్యక్తబరచెను. హిందూమహమ్మదీయ కలహములసంగతి యోచించకుండు, ఎవరికేమి బట్టెనని నాయకులు పెత్తనపొందుటచే, మహాత్ముని పరితాప మధికమయ్యెను. దేశదుస్థితినిగుర్తించి, మానవయత్న విఫలమై యోచించి, భగవానునిజేరి మహాత్ముడు ప్రార్థించ గడంగెను.

మహాత్ముని ప్రార్థనలు ఫలించెను. నాయకుల సన్నిహితములనుండియు విచ్చేసి హిందూ మహమ్మదీయ వైషమ్యము సంతరింప జేయ సమర్థులై, కలహములను బాపుటకు జాతీయ పంచాయతీ సంఘమును నెలకొల్పిరి. గాంధీమహాత్ముని సంఘమున కిధ్యత్తునిగ నియమించిరి. ఇంతవరకు జరిగినవి వట్టి తీర్మానములే. విని నాచరణలో జెట్టి పట్టడె చిట్టి సమావేశము ఫలప్రదమగును. అయినను ఆసుకాల వాతావరణము ప్రబలిగది. నాయకుల హృదయములలో పరివర్తనము గలిగినది. జాతీయ బహిరంగారికి సయితము ఢిల్లీ సమావేశ వైఖరి సంతృప్తి గలుగజేసెను. ఘద్రాసు మెయిలు పత్రకా ప్రతినిధి కామెదలిపిన సంగతుల బాచిన ఉపవాసము గలిగించిన యద్భుతమగు మార్పు తెలుసు. ఢిల్లీ సమావేశ కార్యక్రమము అత్యంతసమగమని సక్రమముగను జరుగుటయు సభ యందట్టి హర్షధ్వనులుగాని భిన్నాభిప్రాయములుగానీ లేకుండుటయు బహిరంగారి కార్చర్యకరముగ నుండెను. తీర్మానములగూర్చి చర్చమాత్రమువిరిగి

జరిగెను. ఇందుకు పుష్టావకాశ మొసగబడెను. బహిరంగారి యాహ్వానకారము తీర్మానముల గావించుటకేగాక వాని నాచరణలోనికి దెచ్చుట కుగూడ సభ్యులు కృతనిశ్చయమయిరి. ఢిల్లీ లో నీ సమావేశము జరుగుచుండగ అలహాబాదులో ఉభయసంఘ నాయకులును కలిసి శాంతముగ యూరేగింపు జరుపుట, నూతన హృదయవమ్మోల సమునకు ఫలితమని ఎంచవచ్చును.

హిందువులును మహమ్మదీయులును తమతమ విభేదములను సలిపుచుకొనుటకు, ఇంతగట్టిప్రయత్న మునిదివరకెన్నడునుజరిపియుండలేదు. ఢిల్లీ సమావేశ కార్యక్రమముగాంచి, మహాత్ముడును సంతృప్త హృదయుడయ్యెను. శరీరము మిగుల శుష్కించి యన్నను ముఖమున ఆనందము తాండవమాడుచుండెను. మనోభారము చాలవరకు దగ్గను. “ఇక నయిదుదినములు గడువలెను. భగవదనుగ్రహమున్నచో బుధవారమునాడు విహంగమువలె స్వేచ్ఛగనుండును. స్నేహితులతో విరివిగ సంభాషించగలను. ఉపవాసము ముగియవరకు సంభాషించవలదని, వారితో నీదినముననే జెప్పియుంటిని” అని మహాత్ముడు గతశుక్రవారమున జెప్పియుండెను. తనబంధమువదలి రేపటినుండియు స్వేచ్ఛ లభించుననిమహాత్ముడు డెలులభావించుచున్నాడో, వైవాక్యములవలన గనిపెట్టవచ్చును. మహాత్ముడు స్నేహితులతో సంభాషించుట సయితము మానుకొనినను, అత్యంత దుర్బలస్థితిలోగూడ రాటమును ద్విష్టము మానుకొనలేదు. ఏమియాదీక్ష! అంతటిపట్టుదల డాక్టరుల కాశ్చర్యము గలిగించుచున్నది. అటు మాత్రము శక్తియున్నను, తాను నూలుదీయకుండు నుండజాలనని, మహాత్ముడు దెలిపినవాక్యముల నెవరుమరుగుగలరు? ప్రాణముకన్నను రాటము నెక్కుడు ప్రియముగ జూచుకొనుచున్న మహాత్ముని దృక్పథము నెల్లరును గమనింపదగును. హిందూదేశ మోక్షమునకు తారకమయ్యెడి సాధనమును మహాత్ముడొక్కడినము నుపయోగింపకున్నను, స్వధర్మమును నెరవేర్చజాలనని అతనికి దెలియును. మహాత్ముని విశ్వాసమునందబలమాత్ర మావహించినను, ప్రజలు నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణముపట్ల ఎంత మాత్రము అశ్రద్ధజాపజాలరు.

“నేను వడుకునవుడు, సర్వమును మరచెద”నని మహాత్ముడు ఆంధ్రానుగారికి దెలిపెను. రాటమే మహాత్ముని తన్మయుని గావించుచున్నది. యంగుఇండియాప్రెస్ లో తామే విషయమును గూర్చి వ్రాయగోరెదరని, ఆంధ్రానుగారుమహాత్మునిగారికి ఢిల్లీ సమావేశముగూర్చిగాని, హిందూ మహమ్మదీయ సమన్వయగూర్చిగాని వ్రాయుమనునని, ఆంధ్రానుగారు భావించియుండిరి. కాని గాంధీ మహాత్ముడు డావిషయములను పేర్కొనక, నూలు నెల్లరునువడుకవలెనను విషయముగూర్చియే వ్రాయగోరిరి. భోజనముతోపాటునూలునువడుకుటనుగూడ నిత్యవిధులలో నొకటిగ మహాత్ముడుభావించుచున్నాడని స్పష్టమగుచున్నది. అత్యంత కృశీభూతిశరీరుడయియున్నను, కాంగ్రెసుసభ్యులు నూలువడుకుట ఎంత యవసరమో, మహాత్ముడు తెలుపుట మానలేదు. ఆంధ్రదేశముకన్నను, బెంగాలుకన్నను నూలు వడుకుటయందు, గుజరాతు వెనుకబడునా యని

మహాత్ముడుగుచున్నాడు. అట్టిఫలముగలిగెనేని, ఆంధ్రవంగ దేశములను మహాత్ముడు అభినందింపక మానడు. గుజరాతుసోదరులు తమధర్మమును నెరవేర్చి ఓడిపోయినను, విజయ మనియే భావింపవలయునని, మహాత్ముడు హెచ్చరించుచున్నాడు. ఆంధ్రదేశముపై మహాత్ముని విశ్వాసము తగ్గలేదు. నూలునువడికి పంపువిషయమై ఆంధ్రదేశము ముందడుగు వైచుచున్నందుల కెల్లరకును సంతృప్తి గలుగకమానదు. ఆంధ్రదేశ మికముందు నూలును తయారుచేయుటలో నగ్రస్థానము వహించి మహాత్ముని యభీష్టమునకు ప్రోద్బల మొసగు గాక యని కోరెదము. జాత్యైక్యముపట్లను, కద్దరునిర్మాణము పట్లను, మహాత్ముడు గాఢమగు నుత్సాహము జూపుచున్నాడు. దూర మాలోచించిన మహాత్ముని యుత్సాహమునకు ప్రబలాధారముగలదని దెలియగలదు. ప్రజల దారిద్ర్యముతోగలి, వారిలో వారికి పరస్పరప్రేమ బలపడుచో, స్వరాజ్యసిద్ధి నాటంక పరుచుట కేటికి సాధ్యమగును?

బహిరంగారితోపాటు, మరెకొందరు యూర పియనులుగూడ ఢిల్లీ సమావేశమునుగూర్చి సంతృప్తిని గనుబటచుట, మిగుల ప్రోత్సాహకరము. మానవసౌభ్రాతృత్వప్రవర్ధనమునకై బనిజేయుచున్న స్థాండర్లునది, మహాత్ముని దీక్ష నూతన వాతావరణమునువ్యాపింపజేయుచున్నదనియు, ఆధునికహిందూ దేశచారిత్రమునందు ఢిల్లీ సమావేశము నూతన యుగస్థాపనమునకు దారిజూపుచున్నదనియు, ప్రపంచ శాంతికిని మానవశ్రేయమునకును దారిజూపెడి సూత్రములను మహాత్ముడు ఢిల్లీలో నెలకొల్పిననియు ప్రశంసించుచున్నది. భారతీయ శాశ్వతములనిన కంటగించెడి “సివిలు మిలిటరీ గెజట్టు” పత్రికకు సయితము నూతనభావోదయము గలుగుట గొప్ప విశేషము. కేంద్రకిలాఫాత్ సంఘమువారు ఢిల్లీ సమావేశ తీర్మానములను ఆమోదించి ప్రతి మహమ్మదీయుడును సోదరభావ ప్రవర్ధనమునకు తోడ్పడవలయునని గోరిరి.

రేపటితో మహాత్ముని యుపవాసవ్రతము ముగియును. మహాత్మునకు శరీరదార్ధ్యము తగ్గుట నవాజము. ఐనను ఆధ్యాత్మికబల మధికమయ్యెను. ఎక్కుడుశక్తితో భారతజాతిని నడుపుటకు మహాత్మున కవకాశము గలిగినది. భగవదాదేశమును నిర్వహించిమహాత్ముడు సరియగుదారిని కనిపెట్టగలిగెను. మహాత్మునికి భగవానుడెల్లపుడును చెంత నున్నాడని పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు సూచించియుండిరి. మహాత్ముని ఆదేశించుచు అతనిని అనుక్షణమును ప్రేరేపించిన పరమేశ్వరుడే ఢిల్లీ సమావేశ విజయమునకు తోడ్పడెననుటకు సందియములేదు. మానవుల కసాధ్యమని దోచుకార్యములు ప్రార్థనాబలముచే సుసాధ్యమగునని మహాత్ముడు ప్రబల కుద్రోధించుచున్నాడు. ముందుగ ప్రార్థన జేసియే మహాత్ముడు ఉపవాసవ్రతమును ప్రారంభించెను. దైవముపై భారముంచి ఏకాగ్రముచేసినను, అయ్యది తప్పక ఫలించుననుటకు సందియములేదు. రేపటిదినము ఆసేతు హిమాచలపర్యంతము ఢిల్లీ సమావేశతీర్మానముల నామోదించుట యనిన నర్థమేమి? జాత్యైక్యమును బలపరుచుటకు భారతీయులు కంకణము గట్టుకొనిరినియే. రేపటి సభలు

ప్రత్యక్షి

సిమిజులో వానపమేర్పరుముకో నదను. ఇదొక ఇల్లును పీకినది.

ఇంబిహత్వ

విషయమై ఒకపాఠశాలకు పైనికుని ఉండినది.

డాన్ నివేదికము

క్రాంత్యర్థము బ్యాంకు శాసనము

బెంజ్, అక్టోబరు 4:—డాన్ నివేదికము ననుసరించి జేయబడిన క్రాంత్యర్థము శాసనము రిడిస్పాండుకు వారంగీకరించింది.

భారత దేశపరిస్థితులు

లండన్, అక్టోబరు 1:—వైటుహా ప్రభుత్వమువారు (ఇండియా కార్యాలయమువారు) నెహ్రూజీగ ఊరకుండుటచే ఇండియాలో అతివాదులు చెలరేగుచున్నారనియు ఇండియా మంత్రిగారివియరుప్రభువుండుట డిల్లీలో అందరకును ఇష్టము లేదనియు దీనికికారణమువిప్లవకారులయెడల అతివియరుప్రభువు హెచ్చునకుండు ఉపేక్షజేయుటయే యనియు, వైటుహా ప్రభుత్వమువారు భారతదేశమునుగూర్చి స్పష్టముగవిధానము నవలంబించెదననియు డెయిలీ న్యూస్పత్రిక తెలుపుచున్నది.

ఈవిషయములనుగూర్చి ఇండియానుండి ఇండియా కార్యాలయమువారికి తెలియజేయ అవసరముగ భయపడుచు ఇట్టిసంగతులను తెలుపుచున్నారని ఇండియాకార్యాలయము వారు ఆశ్చర్యపించిరి.

బెంగాలులో అతివాదులును, విప్లవకారులను అడంతుటకు బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు సంపూర్ణముగ కృతనిశ్చయమై యున్నారనియు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు వలయునంత సహాయమును జేసెదననియు నిశ్చయముగ నచ్చినది.

ప్యాసిపుపాలనము

మస్సోలిసిగారి నిశ్చయము

వాప్రభుత్వము ఒరులుజెప్పినటుల నడుచుకొనదు. ప్యాసిపుపక్షమువారు జెప్పినను వినదు. దేశములో సక్రమపరిస్థితులను ప్రజేశేబెట్టుటకు సేనంతయు నిశ్చయించుకొంటిని. కాని ఇది ఏమిటకు అన్నిపక్షములవారును ప్యాసిపుపాలనము నంగీకరింపవలెనని మస్సోలిసిగారు తెలియజేసిరి ప్యాసిపులు జేసినపనిని మస్సోలిసిగారు తెలియజేసిరి.

సోవియటురిపబ్లిక్

లో జేరుటకు బాకారా తెలియజేసెను. చివరనుగారి తో జెప్పిరి.

ఇ గ్లగడలో పనిలేనివారిసంఖ్య 1160200. నిరుడుకంటె 1600 మంది ఎక్కువగ నున్నారు.

ఆప్టనిస్థానకు విమానములు

మాస్కో, అక్టో 5:—5 విమానములు ఆప్టను ప్రభుత్వమువారికి విక్రయించిరి. కాబూలుకు పోయెను.

బ్రిటిషు పాఠశాలలు

సోవియటు ఉపాధ్యాయులు

లండన్, అక్టో 2:—గ్రేటుబ్రిటనుకు సోవియటు ఉపాధ్యాయులను రప్పించి ఏ విషయములను బోధించునన్నారని కామన్సుస్భవో సర్ రాబర్టు లింగ్ గారడగ రషియాతో వర్తకము అభివృద్ధి గాంచునందుటచేతను (ప్రతిపక్షుల ఆక్షేపణవల్ల) రషియాభావము నేర్చుకొనుటకు ఎక్కువ అవకాశము గావలసియుండుటచేతను (ప్రతిపక్షుల ఆక్షేపణవల్ల) రషియాభావము నేర్చుటకు రెండుదేశములవారును ఉపాధ్యాయులను, విద్యార్థులను రషియానుండి ఇంగ్లండుకును, ఇంగ్లండునుండి రషియాకునుబంపి ప్రయత్నించిన బాగుండు సేమాయని ఆలోచించుచున్నారనియు బ్రిటిషులెగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి ఇంకను సంగతి తెలియలేదనిరి. (నవ్య)

జర్మనీ-జాతినమితి

సభ్యత్వమునకు దరఖాస్తు

బ్రిటన్ వైఖరి

లండన్, అక్టో 6 ఉదయం 1/10:—జర్మనీని జాతినమితిలో జేర్కొనువిషయమై మిత్రమండలి ప్రత్యుత్తరము జర్మనులకు బంపుటకు సంసిద్ధముగ నున్నదని జెప్పవచ్చును.

వెర్సెయిల్సు ఒడింబడకను జవదాటుకుండ ప్రవర్తించవలెనని బ్రిటిషు ప్రత్యుత్తరమున జర్మనీకి నూచించినదియు, ఎట్టివరతులను గోరకనే సభ్యత్వమునకు దరఖాస్తు నంపుకొనవలెనని తెలియజేసెద రనియు, మైన్సుపత్రిక తెలుపుచున్నది.

వేల్సుయువరాజు విక్టోరియాకు బయలుదేరినపుడు 10 వేలమంది స్వాగత మొసగిరి.

హుసేనురాజు

మెక్కానుండి కొద్దిరోజులలో బయలుదేరిపోవునని తెలియుచున్నది. వాహులీలు మెక్కాకు చేరువకచ్చిరిని తెలియుచున్నది.

ఇంగ్లండు-ఈజిప్టు

లండన్ సంభాషణలు

నూడానుప్రతిపత్తిని చర్చింపలేదు

లండన్, అక్టో 6:—ఉదయం 1/10 సామ్రాజ్య సంబంధములే చర్చించినదియు నూడాను ప్రతిపత్తినిగూర్చి చర్చించుట లేదనియు తెలియుచున్నది.

జగులుపాషాగారి ఆనంగీకారము

లండన్, అక్టో 4:—ఈజిప్టునుండి బ్రిటిషుసేనలను మరలించుట అసాధ్యమనియు పీలులేదనియు న్యూయిజు కాల్యను కాపాడుట కవిసతమని యు మద్దానాల్లాగారు జగులుపాషాగారితో జెప్పిరి. నూయిజుకాల్య సంరక్షణమును జాతినమితివారి కప్పగింపవలెనని జగులుపాషాగారును మద్దానాల్లాగారున్నకొనలేదు.

మద్దానాల్లాగారు ఆంగ్లో ఈజిప్టు ఒడంబడికను జేసికొనుట మంచిదనిరి. జగులుపాషాగారింగీకరించిరి. కాని ఈజిప్టులో బ్రిటిషు సేనలన్నంతికాలము ఇదిజరుగుటకు పీలులేదనిరి. బ్రిటిషుసేనలు నూయిజుకాల్యరక్షణార్థ ముంచబడును గాని ఈజిప్టురక్షణార్థముకాదని మద్దానాల్లాగారు రనిరి.

బిరిషు సరిహద్దుచట్టము

అల్పరువారి ఆశలు

లండన్, అక్టో 4:—లండనునుండి బెల్జిక్కుకు క్రెయిగుగారు తిరిగి వచ్చినపుడు ప్రజల ప్రశ్నార్థము బట్టిరి. మన పతాకము యూనియను జాకాని మాత్రము క్రెయిగుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

తన ఆరోగ్యము బాగున్నదనియు అల్పరు ప్రజలను నడిపించెదననిరి.

లాంగుప్రభువు మరణ సమయమున వ్రాసినలేఖ ప్రకారము మంత్రివర్గమువారు అల్పరుకు అభయము నీయలేదని లాయిడ్ జార్జిగారు తెలియజేసిరి.

హెడ్ జాబ్బి రాజు

అమీరాల్ గారు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్ అక్టో 7:—జెహాకమిటిగో ముందుగనే తాను అంగీకరించి తినిన హుసేనురాజుగారు అనుమానము పడెదలేమాయను చింతతో తండ్రియెడల భక్తితో ఆయనకు కోమమమృతేమో యనుతలంపుతో మొదలు రాజ్యము అక్కరలేదని అమీరాల్ గారు నిరాకరించిరి. కాని తుడుకు పలుమారు స్వీకరించవలెనని నిర్బంధించుటచే అంగీకరించెనట. జెహాసంఘమువారు ఇద్దరు ప్రతినిధులను రాయబారములను జరుపుటకు బంపుడని వాహులీలను అడిగిరి. వాహులీప్రత్యుత్తరము నెదురుకాచుచున్నారు.

భారతదేశపు వర్తకము

సర్ మాంటెగు వెబ్బుగారి యభిప్రాయము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, అక్టోబరు 7:—‘ప్రాయ’ పత్రికలో భారతదేశపు వర్తకమునుగూర్చి సర్ మాంటెగు వెబ్బుగారిట్లు వ్రాసిరి: భారతదేశ వర్తకము విస్తారమైనది, ఇండియాలో ఇంత రాజకీయ ఆందోళనమున్నను వర్తకములో మందమేదియు గనిపించదు. డబ్బు గిరాకీ తగ్గలేదు. భారతదేశములో అతివాదులు చెట్టిగ బ్రిటిషు వారికి ప్రతికూలముగ నున్నారని లక్ష్యపెట్టరాదు. దానిని విశ్వసించరాదు. ప్రభుత్వప్రతిములన్నియు ధరలు పెరుగుచునేయున్నవి. పరిస్థితులందు ప్రజల విశ్వాసము పోలేదనుటకు ఇదియే ప్రబలదృష్టాంతము. భారతదేశపరిస్థితులు 20,10 దేండ్లక్రితము ఎక్కువ ఉత్సాహకరముగ నున్నను ఇప్పుడుగూడ సక్రమ పరిస్థితులందున్న వనియు మెల్లగ నభివృద్ధిగాంచుచున్నవనియు తెలియజేసెను. ప్రజలలో విద్యావ్యాపకము లేకపోవుటచేతను భిన్నత్వ మేర్పడుటచే నభివృద్ధి మెల్లగ గన్పించును.

ముడివస్తువులను తయారు చేయుటలో ఆఫ్ఘికూపేజా భారతదేశము చాల గొప్పది. సామ్రాజ్యములో తయారగు వస్తువులను విస్తారముగ గొనును.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున కావలసిన భాగములన్నిటికంటెను ఇండియా చాలబలమైన పరిస్థితులందున్నది. రాజకీయ రూపేణా ఆబలమును తుడుకు బ్రిటిషుప్రభుత్వము, పార్లమెంటు ప్రజలు నిలబెట్టి, కాపాడుచున్నాడు. భారతదేశమునకు సాధ్యమైనంత శ్రమకాలములో సంపూర్ణస్వపరిపాలనము సంపాదించుటకు భారతవిద్యాధికులు చేయు ప్రయత్నములవల్ల సానుభూతిని జూపుచు భారతదేశము ఆర్థిక గొప్పతనమును గోల్పోవుటకు ముందుకుపోనీయరు.

పైన్యములను తగ్గించుటడంబడిక

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

జనీవా, అక్టో 7:—ఇంతవరకు, ఫ్రాంసు, బెల్జియం తోబాటు 11 రాజ్యములు పైన్యములను తగ్గించుటడంబడికను సంతకముజేసెను. బ్రిటను చేయలేదు.

అప్టనురాజ్యమున తిరుగుబాటు

ప్రభుత్వసేనలు గలిచెను

అప్టను సేనలు మంగళురదేశమున కేగి వారిని శిక్షించుటకు బయలుదేరెను. ఆవట కొన్ని గ్రామములు తగులబడుచున్నవి. ఆరునెలలనుండి మంగళులలో చాల ఘోరములను సలిపినందున వారిని శిక్షించుటకు దొరతనమువారు సేనలను పంపిరి. వంచకుడు లోగారు గ్రామమునుండి కొండలలోనికి పారిపోయెను. అమీరుగారి మామగారు (భార్యతండ్రి) పెనావరుమీదుగా కాబూలు వెళ్లెను. మరల విదేశమంత్రిగా నుండునని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్రాప్రదేశ్ ర్వేదిక్ ఫర్మసి

లిమిటెడ్

నో టీ ను

పైకంపేసీ 5 వ సాధారణ సమావేశము, మద్రాసు, హరిసుగోడ్డు, నెం 19 రు భవనమునందున్న కంపెనీ రిజిస్టర్డ్ కార్యాలయమునందు ఈదిగువ తెలుపబడిన కార్యములను నిర్వహించుటకై జరుగును.

(1) 1924 సెంటిరం మార్చి నెల 31వ తేదీతో అంతమున సంవత్సరమునకు డైరెక్టుల రిపోర్టును, ఆడిటరు ప్రేటుమెంటును అంగీకరించుట.

(2) లాభమును తెలుపుట.

(3) ఆడిటర్లను నియమించుట కంపెనీ బ్రాన్సుఫర్ పుస్తకములు, సభ్యులరిజిస్టరు 6-10-24 తేదీనుండి 18-10-24 తేదీవరకు మూయబడును. మొదటి కడపటి తేదీలుమాడ అందులోచేరును

బోర్డువారి ఉత్తర్వుననుసరించి

ఆ. లక్ష్మీవతి,

మేనేజింగు డైరెక్టు.

హైకోర్టువార్తలు

ఉరిశిక్ష తప్పట

న్యాయమూర్తులు వారెను

(మాధవనాయకుగార్ల యెదుట)

గుట్ట ఓలిగాడు, నాగమ్మ యనువామెను హత్య యొనర్చినను నేరారోపణయందు, అనంతపురముజిల్లా సెషన్సు జడ్జియగు లోకోగారిచేత ఆగట్టురి లేదీన యశిక్ష విధింపబడెను. ఇతడు గుమ్మరూ అనే గ్రామవాసపుడు. ప్రాసిక్యూషను ఆరోపణల ప్రకారము దోనకల్లునకు వెళ్లువార్తమునందు 1½ మైళ్లదూరమున దుర్భాష్ను 2 గంటలకు నాగమ్మ హత్య యొనర్చి బడి పడియుండెను. ఈవార్త దెలిసి గుమ్మరూ నూరురేడి కొంతమందితో నాప్రదేశమునకువచ్చి పరీక్షించి, అచ్చటికి వుత్తరముగా అడుగులబడ వెంటడి కొంతమందిని పంపెను. వారు ఆడబలముబట్టి వెళ్లి కోకర చేడుగ్రామ సమీపమున నొకకల్లుదుకాణములో ముద్దాయినిజూచి, ఆతని బట్టలు అప్పుడే తడుపబడినవిగా, రక్తపునుచ్చలు గలవిగాను ముందుటగాంచి అనుమానించి పట్టుకొనివచ్చిరి. ఆతనిజేబులో నొక చిన్న బాతుగూడ గలదు. అప్పుడును, తరువాత పోలీసువారి యెదుటనుగూడ నాతడు తానేహత్యయొక్కదీనిని అంగీకరించెను. నాగమ్మవద్దగలవస్తువుల నవపారిచుటకు హత్యయొనర్చినని ప్రాసిక్యూషను ఆరోపణ.

తాను 2 సంవత్సరము హత్యనొప్పకొంటిననియు, ప్రాసిక్యూషను సాక్షులును అతనిను కల్లుదుకాణములో పట్టుకొని కొట్టిననియు అందు త న ర క్త ము తో నే వస్త్రములు మరక లయ్యెననియు నాగమ్మకును తనకును, రహస్య సంబంధములు గలవనియు అందుచే ఆమెబంధువులే ఆమెనుచంపి తనపై నేరము నారోపించుచుండెననియు ముద్దాయి సెషన్సుకోర్టులో చెలిశెను.

హైకోర్టులో ఆప్పీలునందు ముద్దాయితరపు న్యాయవాది వాదించుచు, అప్పుడు పగలకుటచే చాలమంది మార్గమున నడుచుచుందురుగాన అడుగుజాడలు ముద్దాయిని నిశ్చయింప నీలులేదనియు, ఆతనిని బలవంతపెట్టుటచే పోలీసువారియెదుట హత్య నంగీకరింపజేసెననియు, అనుమానముపైన, కల్లుదుకాణమువద్ద ప్రాసిక్యూషను సాక్షులు కొట్టుటచే గలిగిన గాయముల నుండి వచ్చినరక్తము అతనిబట్టమీద పడిననియు ముద్దాయి హత్య యొనర్చినని నిశ్చయించుటకు సరియగు సాక్ష్యము లేదనియు చెలిపెను.

న్యాయమూర్తులపై కారణముచే ముద్దాయిని నిర్దోషిగ యెంచి శిక్షను రద్దుజేసిరి.

ముద్దాయితరపు:— నరసింహాచారిగారు

ప్రాసిక్యూషనరతరపు:— మినసుగారు

* * *

ఉరిశిక్ష ఖాయపరచబడెను

జిల్లా సీనిస్ట్రాను అనునతడు జోగి అచ్చయ్యయను యువతని, గీతక తిలీసరికి చంపెననునేరారోపణ పైన కృష్ణాజిల్లా సెషన్సు జడ్జి కె. పి. లక్ష్మణరావుగారు ముద్దాయికి పు:శిక్ష విధించెను.

ముద్దాయి పామర్రు తాకాలా విసంపూడిగ్రామస్థుడు. 17-5-1924 లేదీన జోగి అచ్చయ్యయను యువతయనుచుకొందరు స్త్రీలును, ఒక వెన్నెలసాయంత్రము ఇంకరి ఇంటకి పెండ్లి యూరేగొంపునకు వెళ్లి రాత్రి ఒక రూము ప్రార్థన యొనర్చుచు తిరిగివచ్చుచుండెరి. ముద్దాయి వెనుకగుండా వచ్చి అచ్చయ్యను గీతక తిలీసరి ఎడమవైపున కంఠముమీద నరికి, తరువాత నాలుగైదుమాటల అచ్చులచ్చుటనరికెను అందుపై వెంటనే ఆమె చచ్చిపోయెను. అమెతోనున్న స్త్రీలును ముద్దాయి బెడరించుటచే ఎట్టిజోక్యము గలుగజేసికొనలేదు. అచ్చయ్య కేళలవని ఇరుగుపొరుగు ఇండ్లలోనివారు చెలికివచ్చి జరిగినకథ నంతను జూచి ముద్దాయిని వెంటడించిరి. కాని వారిని గూడ జంపెదనని బెడరించుటచే తిరిగివచ్చిరి. ముద్దాయి 19-5-24 లేదీన అనగిగడ్డయందు పోలీసువారిచే నరెట్టు జేతబడెను. ముద్దాయి కి నీ, అచ్చయ్యకు ను 2 వత్సరములు ఆ గారహస్యసంబంధములగు ల వ ని యు, ఈ విషయము అచ్చయ్యతల్లికిండ్లులకుదెలిసి చీవాట్లుపెట్టగా నామెరెండునెలలుగా ఆతనిని దగ్గరకురానీగు నిరాకరించెననియు, అప్పటినుండియు ముద్దాయి అచ్చయ్యకు చొల్లటకు తిరుగుచుండెననియు, ప్రాసిక్యూషనుసాక్షులు చెలిసిరి.

తాను నిర్దోషినియు, తనసోదరునకును తనకును పోట్లాటయందుటచే, ఆతని ప్రాత్యూచామపై తనమీద నిట్టియారోపణ మొనర్చబడెననియు ముద్దాయితరపున వాదించబడెను.

న్యాయమూర్తులు మాధవనాయకు, వారెనుగార్లు ముద్దాయితరపువాదన నంగీకరింపక శిక్షను ఖాయపరచిరి.

రామస్వామినాయకరుగారి కేసు

ఉపన్యాసమునందలి ఆక్షేపణభాగములు

ఫీల్డు ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారి కోర్టులో కనివారము నాడు ఫలహారానంతరము, తమిళనాడుకాంగ్రెసు అధ్యక్షుడగు రామస్వామినాయకరుగారిపై మార్చి 31 వ లేదీన ఉపన్యాస చ్చివందుకుగాను లేబడిన కేసువిచారణ జరిగెను. ముద్దాయి ప్రతివాదనకుగాని క్రాసుపరీక్ష జేయుటకుగాని యిచ్చపడనందున మేజిస్ట్రేటుగారు ఉపన్యాసభావము నెరుగజెనెను.

ఉపన్యాసభాగములు

124 సెక్షనుక్రింద నేరముగా పాటించబడిన ఉపన్యాసభాగవీరీతగా గలవు.

ఒక చోరుని మార్గముజూపమని గోలన సరియైన మార్గముజూపునా? అట్లే మనద్రవ్యము గొంపోయి తాము బాగు తడవలచినప్రభుత్వమును గోలన జనంనెదరా? చచ్చిపోవుటకైనైన స్వయముగా మంచుబుచ్చుకొకదురా?

నాను కరణహంతయు చక్కచెట్టుకొని యింటికి మరలి పోదలచినప్పుడుగాని మనకు స్వరాజ్య మియ్యజాలరు.

విరోపియనున రక్తము ఇంగ్లాండులోనుండి తమయడలి తాడుడగు వైసెస్రాయి నీచ్చటికింపెదరు. బోర్డుభులుకలెక్టరుల సహాయము వరకమును నడపెదరు. ఇండియాదేశము శిశియంతయు తమదేవమునకు గొంపోవు వరకమునందు వారు నిమగ్నైయున్నారు. ఇంతకుమించి యెట్టిసదుద్దేశము వారికిలేదు. వీరుమనదేశమునకు మనధనమును దొంగిలించుకొని పోవుటకే వచ్చిరిగాని వేరేయిద్దేశముతో రాలేదు

సంపూర్ణలమోసము

వారు మనకు రెండుసారు లొసంగిన సంస్కరణ వలలో మొటిడి కలకత్తాలో బాంబులు వివరుటచే సంప్రాప్తించిన స్వరాజ్యము. దానిని 'మింటోపాన్' సంస్కరణము లందురు. అదిస్వరాజ్యమునకు మార్గదర్శియగు ముఖ్యనూత్రము. రెండవది డిల్లీలో వైస్రాయిగారిపై బాంబువిసరుటవలన గలిగినది.

ఈ ఆల్లియంసుయొక్క శీల? ఏలయన, విదేశీయు లీదేశము నకువచ్చి ధనము గొంపోవుటయే పనిగా చేసికొనుటచే వారు యిరీతిగా భావింపబలసి వచ్చును. మహాత్మాగాంధీగారు దేశమున దొర్లవ్వ రాహిత్యమును బోధించుచుండునంతకాలము విరోపియ నులపై నెట్టి ద్వేషభావము జనింపదు. మాధనము నవహరించి మమ్ము తిండికిలేనివారిగా జేయుచున్నానని మొఱచెట్టుటయేతప్ప, వారిపై ద్వేషబుద్ధితో పనిచేయదు. ఎవ్వరును గూడ ద్వేషము నుంచుకొనరు. వారికి జరుగుచున్న అన్యాయముగూర్చి బాగుగ నెరుగుదురు. క్రిములు కీటకములు అనేక జంతువులు బాహులుగా మన కండ్ల యెదుట తిరుగుచుండును. కాని పాములు, లేళ్లు మున్నగు దుష్టజంతువులు యెప్పుడును చాటుగనేయుండును. ఏల? బయటకు వచ్చినచో తమకన్న అధికుడగు మానవుడు నెత్తిపగలగొట్టునని భయము. అట్లే మన ఉద్యోగులశిక్షిమాడ యిప్పుడున్నది.

కాపీలు వ్రాసుకొను సబురిజిస్ట్రారు వాకిటి అరుగుపైన పండుకొనగలడు కాని పోలీసు వెనెక్సెర్లు తలుపులు విరించుకొని యింట్లోపంక కొనును. తానుజేసినపనులనుజేసినట్లుచెలియును. మహాత్ముని క్రైడజేసిన పిదప వారెల్లు బయట నుచరింపగలరు! వారి కాభయముండుట సహజమే. ధనమవహరించుటకు వచ్చి, త్యాగివలె నటించుచు అంతరాత్మయందు భయముతో ప్రసరించుచుండురు.

విరోపియనులు మనదేశమునకు రాకమునపుకంటె యిప్పుడు 10 రెట్లుయెక్కువభూమి సాగుబడి యగుచున్నది. అట్టి పంటలున్నను మనము తిండికే మాడవలసి వచ్చుచున్నది. వారు ఫలసాయమంతయు గొంపోవుచుండుటయే యిందుకు కారణము.

తమిళ తరుమూదారు

ఈతను మేజిస్ట్రేటుగారిచే విచారింపబడి ముద్దాయి యుద్దేశము కద్దరుప్రచార పబ్లికేషన్ల జేయుటయే అనియూ, వైస్రాయిగారికిని సంస్కరణలను గూర్చియు, నూచించినను ఆయన ముఖ్యముగా ప్రభుత్వము వరకరీత్యా జరుగుచున్నదని చెప్ప నెంచవలెననియు చెలిపెను.

మేజిస్ట్రేటుగారు ప్రశ్నించినపిదపగూడ ఉపన్యాస వంతయు ముఖ్యముగా కద్దరు ప్రచారాభివృద్ధి నే నూచించుచున్నదని సాక్షి చెలిపెను.

ప్ర:—ఉపన్యాసమంతటిలో యెన్ని పదములుండెను?

ఉ:—7 వేలండును.

ప్ర:—ఆక్షేపణభాగములలో నెన్నియుండును?

ఉ:—700 ఉండును.

ప్ర:—అయితే ఉపన్యాస మంతటిలో 1/10 వ భాగమే ఆక్షేపణయమని దలంతువా?

ఉ:—అవును. మిగిలిన భాగమంతటిలో ప్రభుత్వద్వేషమును నూచించు పదములులేవాయని మేజిస్ట్రేటుగారు రధి

గిరి. సాక్షి ఉపన్యాసమును వేరొకసారి జదివిగూడ తాను జెప్పజాల ననెను.

మేజిస్ట్రేటు గారు తనకు తొందర లేదనియు, న్యాయము జరిగి తీరవలెననియు జెప్పి సాక్షిని మరికొన్నిప్రశ్నలనడిగెను. గంటచేపు చెప్పినఉపన్యాసమునందు 6 నిమిషములుదానియందే ఆక్షేపణగలవని నిర్ధారణజేసిరి. పిదపముద్దాయిని సాక్ష్యముబోధపడినదానిని అడుగ, తాను క్రాసుపరీక్ష జేయ నుద్దేశించలేదు గనుక బోధపడినను బోధపడకున్నను సరియేయని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

“ద్వేషము లేదు”

స్వరాజ్యము సంపాదించుటకు దౌర్జన్యసాధనముగావలెనని తానెప్పుడును ఉపన్యాసమునందు చెల్లలేదని ముద్దాయి మేజిస్ట్రేటుగారిప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మొసగెను. ఉపన్యాస భారతీ అట్లెన్నడును లేదు. ప్రభుత్వవైవాతనిశి ద్వేషముగాని అనూయగాని లేదు. ఉపన్యాసమంతయు ప్రజలను కద్దరు ధరించునట్లు హెచ్చరించుటకుద్దేశించబడెను.

కేసు 18 వ లేదీ కనివారమునాటికి నాయిచా నేయబడెను. ఆనాడు ముద్దాయి వాక్కుల ముసగెను.

కద్దరుధారణ

శ్రీ. ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారి విన్నవము

మనము పూర్తిగా విదేశవస్త్రములను త్యజించి కద్దరునే ధరించుటకు యీనెలలో ప్రత్యేకనిర్ధారణ జేసికొనవలెను. అది మనకు స్వరాజ్యమిచ్చు దుస్తు. నూతనముగా యేర్పడు ప్రజాపాలనకు చెలియబరచు దుస్తు గూడదనియే దీనిద్వారా మన మిదివరకు గోల్పోయిన విజ్ఞానమును తిరిగి సంపాదించవచ్చును. ఇది స్వదేశాభిమానమును పెంపొందించును.

అట్లయినచో ఖద్దరువిన్నవములను మనమేల నిరాకరింపవలెను? మనకు విదేశవస్త్రముల వ్యాపారము విడచెనని నాకు నమ్మకముగలదు. ఇంకను కొందరు, గాంధీమహాత్ముడును కాంగ్రెసు 'నిర్బంధించు' చున్నారగాన మేము కద్దరుధరింపమని యనెనువారుగలరు. అట్టివారిసంపదని కద్దరుధరింపమని నేను మోకాళ్లపైబడి జేయుచున్నాను. భారతదేశ మిల్లుబట్టలను పూర్తిగా విసర్జింపగూడదనితలుచి కొందరు కద్దరును ఉపయోగించుటలేదు. కాని అట్టివారు తమ అంతరాత్మలను పరీక్షించి చూచుకొని తాము విదేశవస్త్రము లుపయోగించుటలేదని నుడువనిండు. భనము స్వయము బట్టలనుతుకబోయినను, కద్దరు ఉతుకుటకు బరువుగా నుండుననియు, ఒకవంక పట్టుమున్నగు వ్యయాధికములగు వస్త్రములవాడుకు కద్దరు చవుకగా లేదనియు ఆక్షేపణల జేయరాదు.

జాతీయ దుష్టధరించని వారెవరైనతాము జాతీయవాదులమని చెప్పకొనగలరా? వికవత్స చిహ్నమును తెలుసుకులను ధరించాది వి:మత్త్యము కావలెనని గోరవచ్చునా? విదేశ భేషములను వదలలేనివారు దేశాభిమానులమని చెప్పకొనగలరా? మహాత్ముని ఉపవాసము నిష్ఫలముగావరి నాకు నమ్మకముగలదు. మన మెల్లరము కుతర్కములమని, ప్రత్యేక బద్ధకాభిప్రాయములను విడచిబెట్టి రేపటినుండియు విదేశవస్త్రములను పూర్తిగా బహిష్కరించి కద్దరుధరించి మనమనస్సులందు మార్పుగలిగినట్లు ప్రకటించుకొందుముగాక. దీపావళి నాటికి యిది ఫలింపును.

ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

7-10-24.

ఈనెల 9 లేదీ గురువారం సాయంకాలము 5 గంటలకు ఆంధ్ర మహిళాసభ ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షురాలిని ఎన్నుకొనుటకును అధ్యక్షురాలిని ఎన్నుకొనుటకును బహిరంగసభ శ్రీ వి. ఆభ్యుదయశెట్టిగారి బంగళాలో జరుగును. ఇందుకు స్త్రీలెల్లరు విచ్చేయ బ్రాధితులు.

సభాస్థలము:— వెక్స్ ఫోర్డువహాన్, కీల్ పాక్ రోడ్డు కర్నూటిక్ కేపరుమిల్లు.

తణుకుతాలూకా జాతీయసంఘము

తణుకుతాలూకా జాతీయసంఘసభయు, జాతీయవిద్యా బయపాలకవర్గభయు తణుకుజాతీయ విద్యాలయమున ఈనెల 12-వ లేదీని జరుగును.

కొవ్వలిగోపాలరావు,

కాన్వెన్షన్, తాలూకాజాతీయసంఘము,

జాతీయవిద్యాలయము.

5 లేదీని పెదకళ్లేపల్లి గ్రామములో ఒకగడకు రెండు దూడలు జరించినవి.

దేవుడొకడే

గీ|| అతని కెప్పుడు పేరుపెట్టెనువాడు?
అతడు పల్లినవాక్యము లరసి "వీని
నమ్మితి"నటంచు పల్కిడి సామ్యవనిడి?
తప్పు గుర్తించి, ఆత్మపై దాడివెడలి,
హృదయమును రాయిచేసి, సమ్మదము గాంచి,
"అతని నమ్మన"టంచు పల్కిడు నెవడు?
నిఖిలస్వస్వంస్పర్శక నియతియందు,
నఖిలస్వస్వంవాపక నిత్యందు,
పూర్ణ డనునాత డెవని సంపూర్ణదయాను,
కాగిలింపడు? భరియించి కలిసికొనడు,
అంతరాళము నొంపడు? అని కదల
సాయపడడు? నక్షత్రాల సాంద్రకాంతి
సతతమును కాపుగాయ, విక్రాంతిలేక,
స్నిగ్ధహాసంబు వెలిబుచ్చి చింతదీర్చ
చుట్టినిన్ను చూచును సుంటినయ్య నేను
చృశ్యుడవు. కాదు. కాదు. అదృశ్యుడవు
చింత యంతయు నీవు. నీప్రాంతమందు,
స్వాంతమందు, ఒకవ్యక్తి విక్రాంతిలేక
ప్రేమ సందేశమున మమ్ము పిలుచుచుండు
అయ్య! నీకర్మణంబు హృదంతరంబు.
పరవశత్వంబు, సాఖ్యంబు, భవ్యదృష్టి
పీటిలోన మునింగినమాట నిజము
"హృదయమా; సాఖ్యమా; ప్రేమ; ఈశ్వరుండ"
నామ నిర్ణయము. అయ్య; రాదేమో నాకు?
"భావమే చాలునందువా"? భావసంద్ర
మన్నుడొనంతకన్న నిర్మలత లేదు
నామమా! కబ్బమత్రంబునామ మేల?
బాష్పమా! స్వర్ణసాఖ్యప్రభావదీప్తి
బాడు ధూమరజంబు. ఏల బాష్ప మనము

గోధీగారి "ఫాస్టు"నంచి

క్రిందటి గురువారమురాత్రి కొందరు మహమ్మదీయ
మిత్రులు నాతో భాషింప నడచెడిరి. వారు తనసహృదయు
లుగ, విశ్వసనీయులుగా నుండిరి. వారు కుద్ధిసంగతానుల గురిం
చి చెప్పుట మాగులాడు చుండిరి. ఈయనదృశ్యములనుగూర్చి నే
చెప్పవలసిన దిదివరకే చెప్పియుంటిని. అదిగాక వ్యత్యాసములు
అభిప్రాయ భేదములు కల విషయముల నీసత్యమయముల చెప్పిం
చుట నాకష్టము లేకుండెను.

ఆమిత్రులు చెప్పినదానిపై పాఠకలు తమదృష్టి ప్రస
రింప జేయుదురు గాక. వారిట్లు చెప్పిరి: "మాకు వేదమహాత్మ్య
మునందు నమ్మకము గలదు. శ్రీకృష్ణమహారాజు రామచంద్ర
మహారాజులను మేము విశ్వసించెదము. (మహారాజ కబ్బము
వారే యుపయోగించిరి.) అట్టిచో హిందువులు కొరానును
విశ్వసించలే! అల్లాతక్క దేవుడు లేడనలే! మహమ్మదు దేవు
ని దూతయని చెప్పలే! మామతము సంకుచితదృష్టిగలదు గాదు.
విశాలదృష్టి దానికి ముఖ్యము."

మీరు చెప్పినంతలేకగా ఈసమస్య నిర్ణయించుట సుల
భము కాదని వారితో నేనంటిని. జ్ఞానవైసవారి కేకొద్దిమందితో
వారి వాదన మంచిదిగా నుండవచ్చును. కాని, సాధారణమాన
వున కది నచ్చదు. హిందువులకు గోరక్షణము, మసీదుల కడ
గూడ సన్నాయిల మ్రోయించుట మతవిధి. గోవధ, మసీదుల
కడ గానము నాపుట మహమ్మదీయమతధర్మము. అందువలన
గోవులను చంపవలదని మహమ్మదీయులను హిందువులు నిరో
ధించుట, మసీదులకడ గానము వలదని హిందువులను మహమ్మ
దీయులు బలవంతపెట్టుట హిందూమహమ్మదీయులు త్యజించు
టనుసరము. గోవధ మానుకొనుట, సంగీతమును మానుకొనుట
యిని ఆయామతముల సౌమనస్యముపై నాధారపడి యుండ
వలయును. సహనబుద్ధి వృద్ధియగుకొలదిని యీవైయలవాటులు
తగ్గివాపుచుండును. ఈవిషయమునే యిచ్చట విచిత్రములు
నా కష్టములేదు.

ఆమహమ్మదీయమిత్రులు చెప్పిన దానిని ప రి
క్షించి అం డేది నాకు నచ్చినదో ఎది నచ్చలేదో తెల్పు
చు ను. నే ను నిం పూ ర్ణము గా హిం దూ మ త
విశ్వాసని. అందుచేతనే చెప్పబోవునది హిందువులందరికి
ఒప్పదలగా నుండవచ్చును. సాధారణమాన మహమ్మదీయులు
తక్క మిగిలినవాని వేషముల మహాత్మ్యము, హిందూమతగ్రంథ
ముల పవిత్రత, రామడు, కృష్ణుడు దేవమాతలనిగాని అవతా
రములనిగాని యొప్పకొన కుండజాలరు. హిందువులందు గూడ
సామాన్యులకు కొరాను మహమ్మదులను గురించి నిందాస్పదాభి
ప్రాయములుగలవు. కాని హిందువులందు మహమ్మదునుగూర్చి

గౌరవముగా సంభాషించువారు పెక్కురున్నారు. మహమ్మ
దీయమతమును క్లాషించు హిందూ పద్ధతులనేకము లున్నవి.

దేవుడొకడేయనుట నిశ్చయము. అతనికి ద్విత్వముడు లే
దు. అతనికనుగాన లేదు. తెలిసికొనలేదు. మానవులందు పెక్కు
రతని నెరుగరు. కట్టలేక నే చూచున దతడు. కర్ణములలేక విను
నదతడు. అతనికి రూపులేదు. ఆ త డ వి ధ జ్ఞా డు. అతనిో
స్పృష్టి లే దు, అ త ని కి త ం ద్రి లే దు.
తల్లి లేదు. బిడ్డలులేరు. కాని యాతడు తండ్రి, తల్లి, పిల్ల, పెళ్ల
ము, ఇన్నిరూపులతో పూజలందుచున్నాడు. రాయి, రప్ప
యాతడని పూజలజేయుచున్నారు, కాని యిందొక్కటిగూడ
కాదాతడు. అత డమితమాయావి. అతడు మనకు సమీపమందు
న్నాడని మనముగ్రహించిన నతడు మనసమీపముననే యుండు
ను. కాని యాతనిసర్వవ్యాపకత్వము గ్రహింపలేని మన కాత
డు దూరమునందుండును. వేదములందు లక్షదేవులు గలరు.
తక్కినమతగ్రంథములు వారిని దేవతలని పిలుచును కాని వేద
ము లొకనిగూర్చియే పాడును. అతడే భగవంతుడు.

తైలిలము, జెండ్ అవ న్నేనును, గ్రాంత్ సాహెబ్ మొ
దలగుమతగ్రంథముల నెట్లు పరిగణింతునో అట్లే ఖురానునందు
మాహాత్మ్యము, పవిత్రత, దేవత్వము కలదని నమ్మెదను. దేవత్వ
నిరూపణ ఒకజాతికిఒకకాఖకే సంబంధించినదికాదు. నాకు తెలిసి
నంతవరకు హిందూమతము విశాలము. తిరంతాంభివృద్ధిచుచు
బాధ్యతాయత మైయున్నది హిందూమతము. అది హేతువాదము
నకు, భావానాసౌవ్యమునకు, తర్కవిచారణకు, తగినఅవకాశ
ముల నిచ్చుచున్నది. ఖురాను, మహమ్మదులపై గౌరవమును
మాపుటయందు హిందూసంఘము ముందంజవేయకుండుటకు
కేకారణము, కష్టమును లేదు కాని మహమ్మదీయులు మాత్రము
హిందూ అవతారములను మతగ్రంథములను, గౌరవించుట మిగుల
కష్టమని గ్రహించితిని. నేను దక్షిణాఫ్రికాలో నొకమహా
మ్మదీయుని తరఫున న్యాయవాదిగా నుంటిని. పాపము అతడు
మరణించినాడు. కాని యాతనికినినాకును గౌరవభావములున్నే
హము నభివృద్ధి నొందసాగినవి. న్యాయవాది న్నేహితుడయ్యె
ను. మే మప్పడప్పుడు మతవిషయముల చర్చించెడివారము.
అత డంతచదువునినవాడు కాదు. కా క పో యి న
క త్తికన్న చురుకుల మేధాపటుత్వముగలవాడు. ఖురానునం,
దలి ప్రతివిషయము నాత డెరుగును. తక్కినమతములనుగూర్చి
గూడ నాతడు కొంతవర కెరుగును. నేను మహమ్మదీయమత
ము స్వీకరించుటయం దాత డుత్సాహము కలిగియుండెను. నే
నాతనితో ఖురాను మహమ్మదులందు నాకు సంపూర్ణగౌరవము
కలదు. కాని వేదములను అవతారములను నే నేల తిరస్కరింప
వలయును? నేనెప్పుడున్న స్థితిలోనికి నన్ను దెచ్చిన పవిత్రదేవదా?
భగవద్గీత, తులసీదాసు రామాయణములు నాకు తాపనివార
కములై ఆనందావహములుగా నున్నవి. కాని నేనొకవిషయము
మాత్ర మొప్పుకొనవలసియున్నది. భగవద్గీత తులసీ దా సు
రామాయణములు నన్నుపి ఆనందపరవశునిచేసినట్లు తైలిలు,
ఖురానుమొదలగు నితరమతగ్రంథములుచేయజాలవుఅనిచెప్పితిని.
అతడు నన్ను గాంచి నిర్ధాంతపోయిననువశిష్టము సరిగాలేదని
నాతో ననెను. ఇతడొకడేగాదు. అప్పటినుండియు నిట్టి
మహమ్మదీయసోదరుల ననేకుల గాంచితిని. వీరందఱు నిట్టిభా
వమునే వెల్లబుచ్చిరి. ఇది భూతికాలపరిణామము జుస్టిస్ ఆమీ
రుఆలీ చెప్పిన "హరక్ ఆల్ రషీద్", మామనూలకాలమునందుమహా
మ్మదీయమతమున కున్న సహనము మరేమతమునకు లేదు." అను
దానితో నే నేకీభవించుచున్నాను. ఆకాలమున మతగురువుల
వ్యవ్ధాభోధనలకు ప్రాతికూల్యము పెరుగుటారంభమయ్యెను.
ప్రతికూలరందు విద్వాంసులు, పలుకుబడిగలవాడు, శక్తిమంతులు
గలరు వీరు సహనబుద్ధిగల మతగురువుల లక్షణి చేసిరి. ఆప్రాతి
కూల్యమే యిప్పుడు హిందూదేశమున నింకను దుష్ఫలమింప
గలుగ చేయుచున్నది. సహనబుద్ధి, స్వేచ్ఛ లేకుండుట మహమ్మ
దీయ మతమునందు కలదనుటకు నేను ఒప్పుకొనను. నాకట్టి
సందేహ మావంతయును లేదు. మానవులందఱు సహనముతో
నొకరిమతము నొకరు గౌరవింపవలయు నని న్నేహితులు పనికి
నట్టి సత్కాలము సమీపించుచున్నది. ఈ యువ్యమయ్యెక్క
యావశ్యకతయొక్కమతముకొరకు గాదు అన్ని మతములనుమత
గురువులను గౌరవించి సహనభావముతో వీక్షించునట్లు చేయు
టకు కావలసినంతవరకే వికమత్యము మనము కొనుటలేదు.
సంపూర్ణయికమత్యము మనము వాంఛించుచున్నాము. అలవాటు
లను, కట్టుబాటులను, వారసత్వభరితములను, పరిసరదృష్టు
లను మార్చుచేయ యత్నించుట అవజయమునకు మూలమున
టయేగాక పవిత్రదేవస్థానముననుగా గూడ పరిణమించును.
ప్రతిమతమునకును అది యొకటియేకాని అతి వివిధరూపములని
తలపోయు చున్నారు.

ఈయుభిప్రాయము తుదిజాక నిలిచియో యుండును.
బాక్య వ్యవహారమును నిరసించినజాములు ఆత్మకృనే వివిధరూప
ములందు ప్రకాశించుచుండుట గాంచుచున్నారు. మహమ్మదీ
యమతమును గాని, క్రైస్తవమతమును గాని, మరి యేయితర
మతమును గాని హిందూదేశమునుండి వెడలగొట్టు నెంచుటలో
హిందువులు కలగనుచున్నారనిదెప్పవలసియున్నది. ఆకలయం
దుగూడ నల్లు జరుగదు. అట్లేమహమ్మదీయులు తమమతమే
ప్రపంచమును పాలింపవలె ననుకొనుటగూడ స్వప్నప్రాంతియే.
అట్లేన్నడును జరగదు.

కాని దేవుడొక్కడేయని నమ్మి, ఆతనిమాతలయందు
నమ్మక ముంచినవారందఱును అన్ని మతములకును చెందుదురు.
దేవుడొక్కడనియు, ఆతనిమాతలు పెక్కురు పెక్కువిధము
లుగా నుండుననియు తలచినచో మనముందరమును క్రైస్తవుల
మే. మహమ్మదీయులమే. హిందువులమే. అన్ని మతములు మన
వియే. సత్య మొక్కమతమునకే సంబంధించినసాత్తు గాను.

(ఎం. కె. గాంధీ)

నరసాపుం

(స్వకీయవిలేఖరి)

కృష్ణాజిల్లాబోర్డు

అక్టోబరు 2:—మొన్న మంగళవారమునాన అనగా
క్రిందట నెల రి ప తేదీని మాజిల్లాబోర్డు సాధారణసమావేశము
కటి జరిగినది. (క్రాంతాకల్ బోర్డు ఆర్డరులు రెండునెలల కొ
కమిటింగుమాత్రమే జరుగకలేను గాన మొన్నటి సమావేశము
నకు అనుక్రమణికపట్టిక చాలా విస్తారముగనున్నవి. అచ్చొత్తిం
చిన టావులు 15 లేక 20 వరకు గలయంకములుండెను. ఆక్టో
బాన ఉదయము 8 గంటలు లగాయతు సాయంత్రము 8 గంటల
వరకు మీటింగుజరిగినది. చుధ్యాష్టమ గొప్పవర్ణముకూడా
పడింది. అయినప్పటికీ మొంబందరు బహుశ్రద్ధతో కూర్చుండి
కార్యమును చూచుకొనిరిని చెప్పకుట చాలాసంతోషముగా
నున్నది. రెండునెలల కొకమీటింగు మాక్యజిల్లాబోర్డునకు చా
మిటింగు

వ్యతంతరాలు

నెల్లూరు

(స్వకీయ విలేఖరి)
ఎలక్షను పిటిషన్లు

అక్టోబరు 3:— నెల్లూరు చేర్చునగరకు రావుసాహెబు బడేటి వెంకట్రావయ్యవారయ్యును బి. ఎ. యం. యల్ గారి మీదను, ఈడర్ వెంకట్రావుగారి మీదను మ్యునిసిపల్ ఎన్నికల సందర్భములో ఎలక్షను పిటిషన్లను మానేపల్లి సూర్యంగారావు కందుల రామయ్యగారను దాఖలు చేసియున్న ఈవావాగ వాదిపక్షపు సాక్ష్యము పూర్తియైనది. ఈసాక్ష్యమును విమర్శించి ఏయేవిషయములను గురించి ప్రతివాది సాక్ష్యము తెచ్చుకొనవలయునో నిరూపింపవలసినదని చేర్చునగర పిటిషను దాఖలు చేసియుండిరి. ఈపిటిషను ది 4-10-28 లేదని విమర్శింపబడినది. చేర్చునగర పక్షమున మనరామనాంధి వచ్చిన హైకోర్టునకీలుగారు క్రియత వెంకటరమణరావు బి. ఎ. బి. యల్ గారు వాదించుచు నిలువ నుడివెరి:—

“ఎలక్షను తగాదాలు క్యాసీక్రిమినలు స్వభావములు కలవియే యుండును. కావున ప్రతివాది సాక్ష్యమును విమర్శించు పూర్వముగూడ కోర్టువారు ఆగ్గమెంటులను వినవచ్చును. ఇందులకు నిదర్శనముగ లాల్ పార్సీలలోని యితరకేసు అనేకములను వాదనమధ్యమున కోర్టువారికి చూపించిరి. కే రామకృష్ణశాస్త్రి బి. ఎ. బి. యల్ గారు వాదించుచు నుడివెరి. ఈ దావాను పి విలు ప్రాసీజరు కోర్టులోని కేసులనుమాత్రమే వర్తింపజేయవలె ననియు, కావున ప్రతివాది సాక్ష్యమును వినకుండ ఆగ్గమెంటు జరుగకూడదనియు వీరు తెలిపిరి.

జడ్జిగారు యుభయవాదనలను విని చేర్చునగరపక్షపు వాదనము సంగీకరించి, ఆగ్గమెంటులను తీర్మానించి, కేసును యీనెల 18 న లేడికి వాయిదావేసితి.

నెల్లూరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

రాజా రామమోహనరాయల వర్ధంతి

అక్టోబరు 2:— నెల్లూరు ప్రార్థనసమాజమువారి యాజమాన్యమునగతనెల 27 లేదనిపురమందిరమున క్రియతలెజవాడ రామచంద్రా రెడ్డిగారి అధ్యక్షతకొంద క్రిరాజా రామమోహనరాయల వర్ధంతిమహోత్సవము జరిగెను. స్త్రీపురుషులసేతులు విచ్చేసియుండిరి. క్రిరాయలవారి జీవితములోని ముఖ్యోత్తముల గూర్చి ఆంధ్రమునను అంగ్లమునను కొందరు ఉపన్యసించిరి. క్రిరాయలవారి దేశాభిమానము, స్వతంత్రతాభిలాష, ఆత్మశక్తి, దేహదారుధ్యము, సంఘసంస్కరణ ప్రచారము మున్నగు విషయము లనేకములనుగూర్చి అతివిపులముగ మదరాసువాస్తవ్యులు క్రిమతి మంగళాయమ్మగారు ముచ్చటించిరి.

అదిపూడి సోమనాథరావుగారు

వీరు రాజా రామమోహనరాయలవారి వర్ధంతిమహోత్సవ సందర్భమున యీగ్రామమునకు విచ్చేసి యున్నారు. పురమందిరమున జమీరంగసభలో రాయలవారి చరిత్రనుగూర్చి గంభీరోపన్యాస మొనగిరి. వీరు పారికథాకాలక్షేపములు జేయుటయును మిగుల ప్రఖ్యాతిపొందియున్నారు. గతనెల 28 లేదని నెల్లూరు వెంకటగిరిరాజాగారి కలకాలాధ్యక్షులు క్రియత రాయలం వెంకట కృష్ణుగారి గృహమునను, 29 లేదని క్రిరమరాంభాగంధాలయమున స్త్రీలకు ప్రత్యేకముగనుపాడి థాకాలక్షేపములు జరిపిరి. పురజనులసేతులు వీరి సభలకు విచ్చేసి, మిగుల ఆనందించిరి.

శ్రీకృష్ణమోహన సమాజము

ఆంధ్ర పటరాజు, కలయుగాంజనేయ వీరుదాంకితులగు క్రియత సిఐ యస్|| వలేశంగారిచే స్థాపింపబడిన శ్రీకృష్ణమోహనసమాజమువారు యీగ్రామమునకు విచ్చేసి ఆంధ్రభాష యందు లంకాదహనము, గరుడగర్భభంగము, సీతాకల్యాణము, పాదుకాపట్టాభిషేకము, ప్రవక్ష మున్నగు నాటకములను ప్రదర్శించి యున్నారు. వీరి నాటకములయందు భక్తకేమే ప్రధానముగ జేయబడియున్నది. క్రియత వలేశంగారు ఆంధ్రనాటక ప్రపంచమున ఘమారు 20 వత్సరములుపైగా యజ్ఞభవము కలిగి యున్నారు. వీరుపై నాటకములయందు ఆంజనేయపాత్రనుధర్శించి, ధీరోదాతునవలయు సంగపాక్షమును, ఆకృతిగాంభీర్యమును ప్రదర్శించుచు, ప్రేక్షకుల హృదయములను నాకర్షించగలిగియుండిరి. వీరివర్తనవిలాసము ప్రశంసనీయును. భక్తిరసము ప్రతిపాదించుటయందు వీరిని చూచియే తీరవలయును.

క్రినలేశక గారు యీగ్రామమున మరి కొన్ని నూతన నాటకములను ప్రదర్శించుచు, యిచ్చట యిక 15 దినములు మాత్రము ఉండుటకు నిశ్చయించుకొని యున్నారు. వీరు ధార్మికగుణము విశేషము కలిగియుండి, అనేక ధర్మకార్యములకు తోడ్పడి సాయముచేసి యున్నారు. ఈమండలము నందును వీరు ఔదార్యమును ప్రదర్శించెదరుగాకయని కోరుపురజనులు విశి కి తగుప్రాత్సహ మొసంగెదరు గాక యని పాచ్చరించుచున్నారు.

జిల్లా బోర్డు

గడచిన సోమవారము [81-9-24] నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు సామాన్య సమావేశము జరిగెను. అధ్యక్షులు కృష్ణరావు పంతులుగారు వచ్చుటకు కొంత ఆలస్యమగుటచే ఉపాధ్యక్షులు, క్రియత పానకా గోవిందరెడ్డిగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించి సభను ప్రారంభించిరి.

వృత్తిపన్ను రద్దుచేయుట

ప్రభుత్వమున, ప్రస్తుతము యీ మండలములోని కందుకూరు, అత్తకూరు, గూడూరు, కనిగిరి, వెంకటగిరి మున్నగు తాలూకాలయందు నియమింపబడిన వృత్తిపన్నును రద్దుచేయవలయునను విషయముగూర్చి శ్రీలక్ష్మీకాంతరావుగారికి తీర్మానమును ఉపపాదించుచు, యీ పన్నును పేదరికముననున్న పైతాలూకాలు భరింపజాలవనియు, వనూలుచేయుట అసాధ్యమనియు నొక్కిచెప్పిరి.

నెల్లూరుపురపాలకసంఘాధ్యక్షులు జనాభా యావ్యాలీసాహెబుగారు ప్రభుత్వమువారికి యీ విషయము తెలిపి, వారి అనుమతిపొంది తర్వాత రద్దుగానింపవలయునని యొక సవరణనుపపాదించి వృత్తిపన్నువిధించి ఘమారు ఒక వత్సరముముగియవచ్చినదనియు, మొదటిఆరుమాసములకును నోటిసులు, డిమాండులుమున్నగు వానిని ప్రకటించి జారీచేసి యున్నాననియు, యీసందర్భములలో యీ సమావేశములోని దే, ఆ డిమాండులనున్నటిని రద్దుజేయట యిచ్చుదిగనుండుననియు, ఆ డిటరుగారు ఆక్షేపించెదరనియు ప్రభుత్వమువారి ననుసరింపనిచో యికమందు గ్రాంటులు మున్నగునవి లభింపక యుండవచ్చుననియు కూడ, సాహెబుగారు తమ పురపాలక సంఘమునందు జరిగిన కొన్ని నిదర్శనముల చూపుచు, ముచ్చటించిరి.

కందుకూరు తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు అబ్బాయిసాయుడుగారు సాహెబుగారివాక్యముల నామోదించుచు, గడచిన 6 మాసములకు విధించినపన్ను వనూలుచేయక తప్పదనియు, అది వనూలుచేయకయే గవర్న మెంటువారిని గ్రాంటుకోరినచో నిరాకరింపబడుట నిజమనియు తెలిపిరి.

కావలి తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుడు కృష్ణసామిరావుగారు యీసవరణనెదర్చి ముచ్చటించిరి. తాలూకాబోర్డు ప్రభుత్వమువారియొద్ద ఏలాటి అప్పలు తీసుకొనియుండలేదనియు, కానప్రభుత్వమువారి యంగీకారమునకు వేచియుండనక్కరలేదనియు, చట్టముప్రకారము వారికి తెలిపినమాత్రముచాలననియు, తక్షణమే అమలులో పెట్టుటయే బాగుగ గోచరించుచున్నదనిపలికిరి. మరియు అడిటరువారి ఆక్షేపణకు చట్టములో తావులేదనియు, అక్రమముగా అడిటరుగారు ఆక్షేపించినచో స్థానికపరిపాలనమువారి కప్పదు తెలుపు ననమచునని కూడతెలిపిరి.

సవరణ వోటుకు పెట్టబడిన 6 అనుకూలముగను, 10 గురు ప్రతిపూలముగను నుంచియుండుటచే సవరణ విగిసాయెను. క్రియతలు కాకుటూరు లింగారెడ్డి, లక్ష్మీకాంతరావు అత్యుక్తులు తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు, ఉపాధ్యక్షులు, మేమారు శీతారామరెడ్డి మున్నగువారు సవరణకు వ్యతిరేకముగ వోటుజేసిరి. యీ వోటింగు రికార్డుకూడ చేయబడియునని కోతబడుటచే, అట్లు చేయబడినది.

తాలూకాబోర్డుల అనుమతి నై కొనవలెను

క్రియత పీఠాస్వామిరెడ్డి, రు, వృత్తిపన్ను రద్దుచేయు తీర్మానమును ప్రస్తుతము నిలుపుదలచేసి, దీనిని విధించునపుడొనర్చిన పద్ధతినీ, తాలూకాబోర్డుల ఆభిప్రాయములను సక్రమముగా నైకొని, అటుతరీ దీనిని చర్చించుట సబబుగ నుండునని తెలుపుచు, ప్రస్తుతము చర్చ ఆపుదలచేయవలెనని తీర్మానమునుపపాదించిరి.

క్రియత కాకుటూరు లింగారెడ్డిగారు వృత్తిపన్నును తీసివేసినచో తాలూకా బోర్డులవారు ఆక్షేపింప బోరనియు తెలిపిరి.

అబ్బాయిసాయుడుగారు లింగారెడ్డిగారి ఆభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకించుచు కందుకూరుతాలూకాబోర్డువారు యీవృత్తిపన్నును విధించుకాలమున దీనివిషయము చక్కగ చర్చించి బోర్డువారికి చాల లాభకారియనియు, భూమిశిస్తుపన్నెరాలు చెల్లించుటకు వీలులేని వ్యాపారులయొద్దనుంచి యీమాటమున తాలూకాబోర్డువారు కొంతభవనము వనూలుచేయుటగుదురనెడి ఆభిప్రాయముతో యీ వృత్తిపన్నును విధించిరనియు తెలిపి, తాలూకాబోర్డులవారి ఆభిప్రాయము నై కొనవలయునని తెలిపిరి.

అత్యుక్తులు తాలూకాబోర్డులధ్యక్షులు వృత్తిపన్ను విధించుకొనినను విధించుకొనకున్నను గ్రాంటు యిచ్చుపద్ధతులు నిరాకరింపబడుచున్నవనియు, తాలూకాబోర్డువారి అనుమతివరకు వేచియుండ పనిలేదనియు తెలిపిరి.

తాలూకాబోర్డుల ఆభిప్రాయము నై కొనవలయునని తీర్మానము అధికసంఖ్యాకులచే అంగీకరింపబడిన

రైలుమార్గములు

మండలమునందు రైలుమార్గముల వేయుటగూర్చియు యీ సమావేశమున చర్చింపబడియుండెను. ప్రస్తుతము మద్రాసు కాసననిర్యాసభయందు ప్రస్తుతము వనూలైన రైలుసెన్సును ఖర్చుచేయువిషయము నూతనముగ నొకటిల్లు క్రికృష్ణరావు పంతులుగారిచే ఉపపాదించబడుచున్నదనియు, అట్టి తీర్మానముగు వరకు యీవిషయము ఆలోచించుటకు నిలుపుదలచేయబలయుననియు అధికసంఖ్యాకులచే తీర్మానింపబడినది.

మునిసిపల్ సంఘము

గడచిన ఆదివారము నెల్లూరు మునిసిపల్ సంఘసమావేశము జరిగెను. సమావేశమధ్యమున నామినేటెడ్ సభ్యులు శ్రీ ముబ్బయ్యచారంగారు గడచినవారమున మునిసిపల్ సంఘమునకు ఎన్నుకొనబడిన శ్రీయత జెన్నకంటి రాఘవయ్యగారు 1 వత్సరము కారాగారమున నుండుటచే మునిసిపల్ సభ్యులుగా నుండుట కర్హులుగారు తావున ఈవిషయమై జిల్లా

జడ్డిగారి అభిప్రాయమును గ్రహించుకొని యొక అవసరతార్కానమును ఉపపాదించిరి. చేరమన్ గారనుమతియొసంగిరి. సభ్యులు శ్రీయుత వావిలికొలను నరసింహరావు, నేలటూరు శింగరాచార్యులుగారు నోటిను లేక తీర్మానము లుపపాదించరాదని ప్రతిఘటించిరి. కాని ఉపయోగము లేకుండెను. శ్రీయుతులు అనం నరసారెడ్డి, కాళప్ప, అన్నదేవుల గోవిందరెడ్డిగార్లును జనాభ అబ్దుల్ రహిమాన్, అగాసాబు, ఖాజామియ్యాసాహెబు, మున్నగవార్లు శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యచారిగారి తీర్మానమున కనుకూలముగ వోటునోసంగిరి. అధ్యక్షులు యాహ్మల్ సాహెబుగారును, మిసుథూరి ఆదివారాయణయ్యగారును, తలపట్లగ నుండిరి. నిన్నటిదినం యీ తీర్మానముగూర్చి జడ్డిగారికి ఉత్తరము వ్రాయబడినది.

మునిసిపల్ ఎన్నికలతగాత

శ్రీయుత విస్వా రాజగోపాల రావుగారు (కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు) కాంగ్రెసు స్థానిక స్వపరిపాలనోపసంఘమువారి యనుమతిపై తమ వార్డునందు జరిగిన ఎన్నికలు సమముగా లేవనియు, వానినిగూర్చి విచారణ జరుగవలయునని జిల్లాజడ్జికోర్టులో నిన్నటిదినము దావాజేసిరి. కేసు యీనెల 14 వ తేదీ విచారణకు వాయిదా వేయబడినదని వినుచున్నాము.

బె జ వా డ

(ఒకవిలేఖరి)

మహాత్ముని ఉపవాసదీక్ష

అక్టోబరు 1:—మహాత్ముని ఉపవాసదీక్షాసందర్భమున ఆమహామహుని సంతకస్థితికై బెజవాడ వైశ్యులందరను ప్రతిదినమును దుర్గాదేవికి కుంకుమపూజయు శివున కభిషేకమును చేయించుచున్నారు. శ్రీశంభుశాస్త్రిగారు ప్రాతఃకాలముననే కృష్ణానదిలో స్నానమునర్చి మల్లిఖార్జునాలయమునకు బోయి ఆపరామ్నా మగవరకు అభిషేకమును, పిమ్మట రాత్రిపదిగంటల పరకును దుర్గాదేవికి కుంకుమపూజలను చేయించుచున్నారు. బెజవాడ వైశ్యులకు మహాత్మునియందుగల భక్తివిశ్వాసమును వారల స్వరాజ్యవాంఛయు దైవభక్తియు ప్రశంసా పాత్రములు.

గోదావరిజిల్లా అసులాపురము తాలూకా ఉప్పుడి యిరుమండ గ్రామస్థులు గాంధీ మహాత్ముని జన్మదినముహోత్సవము కడు సంతోషముతో జరిపి వీరలకు సంతృప్తిగా అన్నదానము సుధయగ్రామములవారు వేరువేరుగా జరిపినారు. ఉప్పుడి గ్రామమున మూడుమండల జనము పైగానున్న యిరుమండ గ్రామమున నూరుమంది పైగానున్న వీరలకు అన్న ప్రదానము జరగబడినది. సాయంకాలమున ఉధయగ్రామముల వారు ఏకస్థలమున జేరి గాంధీ మహాత్మునియందు గల ప్రేమను వెల్లెబ్బిచ్చుచు, ఆయన ఇష్టమజేయుచున్న ఉపవాసదీక్ష నిర్వహించుగా జరగగలంతులకు భగవంతుని ప్రార్థించిరి. గాంధీమహాత్మునికి భగవంతుడు ఆయురారోగ్యములు లంకజేయుగాత అను ప్రార్థనలతో సభ ముగిసెను. (ఒకవిలేఖరి)

సార్యతీపురము (విశాఖపట్నముజిల్లా)

శ్రీగాంధీమహాత్ముని పర్యంతిముహోత్సవము.

(ఒకవిలేఖరి)

అక్టోబరు 2:—శ్రీగాంధీమహాత్ముని జన్మదిన మహోత్సవము సేదజయప్రదముగ జరుపబడినది. శ్రీమహాత్మున కా యారోగ్యయశ్వర్యముచేకూర్చుటకు శివాలయమున రుద్రాభిషేకము చేయబడినది. సాయంకాలము శ్రీమహాత్ముని చిత్రపటమునారేగించి స్వరాజ్యమైదానమున బహిరంగ సభకావింపబడినది. శ్రీయుత బులుసు రామజోగారావుగారి ప్రార్థనలతో సభ ప్రారంభమయ్యెను. సభికులందరూ నిలిచిని ప్రార్థనయందు పాల్గొనిరి. శ్రీయుత పురిపండా అప్పలస్వామిగారు మహాత్ముని జీవితచరిత్రగూర్చి మాట్లాడినపిదప శ్రీయుత మల్లావధ్యుల వెంకటరామమూర్తి పంతులుగారు తమదీర్ఘపన్యాసముచే సభికులహృదయముల రంజింపజేసిరి. గాంధీమహాత్మునకు! యను ధ్వనులచే సభ ముగిసెను. పిదప జాతీయగీతముల శ్రీమతి మంత్రుల రామసీతమ్మగారు పాడుచుండ స్వరాజ్యాశ్రమమునకు చేరిరి.

అర్ర్యవైశ్యయవకుల సాహితీసంఘము, గుంటూరు శ్రీరక్తాక్షీ నామసంస్థార ఆశ్రయజకుంగిల బుధవారము (8-10-24) సాయంకాలము గం 3-30 నిమిషములకు శ్రీకన్యా కా పరమేశ్వరి దేవాలయమునందు వై సంఘసభవార్షికోత్సవము మహారాజశ్రీ నంబూరు గోపాలకృష్ణరావు బి. ఏ. బి. యల్ గారి యాజమాన్యమున జరుగును.

చెన్నపురిలో కాంగ్రెసు ప్రచారము

చింతాద్రిపేట బహిరంగసభ

చెన్నపురిపాఠశాల, కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులగ జేరు నట్లదృష్టింపి ప్రచార మొనర్చుటకుగాను ఆదివారము సాయంత్రము చింతాద్రిపేటయందు బహిరంగసభ జరిగెను. చింతాద్రిపేటవాసులు చాల అధికముగ వచ్చి సభ నలంకరించి తమ యత్నహమును వెల్లడించిరి. శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారిసభ కగ్రాసనాధిపత్యమును వహించిరి.

ఎ. రంగస్వామిఅయ్యంగారు

భారతశాసనసభ్యులగు శ్రీమాన్ ఎ. రంగస్వామిఅయ్యంగారు “పాఠశాల బాధ్యతలు” అను విషయమునుగురించి యువస్వసింపుడు, ఇటీవల జరిగిన ఎన్నికలం తత్ఫలితం సంఖ్యాకులగు కాంగ్రెసు పక్షప్రతినిధుల నెన్నుకొనినందులకు పాఠశాల నభినందించెను. అంతటితో పాఠశాల బాధ్యత ముగియలేదు. తమచే పంపబడిన ప్రతినిధులు, కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే వ్యక్తికరింపబడిన రీతిని, ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించుచున్నారా లేదా యని, గమనించుచు, ప్రతినిధులు తమ విధులను నిర్వహింప నిర్లక్ష్య మొనర్చినపుడు రాజీనామా నొసగునటులజేయవలెను. అంతవరకును, ప్రజాభిప్రాయము ప్రకారము, ప్రజల ఇబ్బందులను, సరిగ గమనింపబడజాలవు. ఇందుకొరకుగాను, ప్రజలందరూ ఆయాప్రదేశములలోని కాంగ్రెసు సంఘములందు జేరి ఆసంఘములను బులపడవలెను. దేశమునందు అంతటను విరివిగ వ్యాపించి అత్యధిక బలసంపన్నమైన దీకాంగ్రెసు సంస్థయొక్కచే. తరువాత, నుపన్యాసకుడు, కార్పొరేషనువారు ప్రస్తుతము గావించుచున్న కొన్ని పనులను నిరసించుచు, ప్రస్తుత సభ్యులు, ప్రజలయెడల తమ విధులను సరిగ నిర్వహించుట లేదని తెలిపిరి.

మీనాక్షీ సుందరముఖిగారు ప్రజలందరూను, కాంగ్రెసుసంఘములందు జేరి, తమ ప్రజాభిప్రాయములను కష్టముఖములను నాసంఘముద్వారా వ్యక్తీకరించినయెడల ప్రజాభిప్రాయములను సరిగ గమనించి, దానినాచరణలో తెట్టుటకు వారి ప్రతినిధులకు సుసాధ్యమగు ననియు నుడిపి.

తరువాత అధ్యక్షులు లువస్వసింపుడు, ప్రజలచే నెన్నుకొనబడిన నూతన సభ్యు లింకను కార్పొరేషను నందు ప్రవేశింపక పూర్వమే, ప్రస్తుత కార్పొరేషను సభ్యులు కొన్ని ముఖ్య విషయములను తొందరతొందరగా నిర్ణయించి ఏర్పాటులొనర్చుచున్నారనియు, ఇది చాల ముఖ్యమైన దగుటచే ప్రజల గమనించి జ్ఞాపకముచుకొనవలసినదని నుడిపిరి. ట్రాంజేక్ షన్ వారికి ఇంకను అధికమగు పనులు నొసగుటకుగాను ప్రస్తుత కార్పొరేషనుసభ్యులు యత్నించుచున్నారు. కాంగ్రెసు పక్షముపారు కార్పొరేషనులోనికి రాకపూర్వమే ఈ వ్యవహారములను ముగించి, కాంగ్రెసుపక్షమువారికెట్టి యవకాశమును లేకుండజేయుట కీపన్నుగడల నొనర్చుచున్నారు. ప్రతివారును కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులందు జేరవలెనని అభ్యుత్తుడు హెచ్చరించుచు, అట్లు బహిరంగముగ జేరుటకు ఇతర కారణములచే భయపడువారు, ఎన్నికల సమయమునందైన తమకు సహాయమొనర్చవలెనని కోరెను. యునైటెడు సేవనలిష్ఠులనియు, జన్మినుపక్ష ముగియు ఏర్పరుపబడిన ఈ పక్షములన్నియు దేశానధికములగు పక్షములు దేశమందొక్క కాంగ్రెసుపక్షముమాత్రమే యుండగలదు. ఇకమిద ఎన్నికలకొరకు కాంగ్రెసుపక్షమున జేరువారి విషయమునజాగ్రత్తగుండవలెను. మొదటినుండియు కాంగ్రెసునందు పనిజేయుచున్నవారిని మాత్రమే ఎన్నుకొనినగాని, కాంగ్రెసుసంఘముల కార్యక్రమమును చక్కగ నడుప వీలుగాదు. తరువాత, సభ్యులకు దాపన్యాసమును ముగించుచు బుధవారమున, మహాత్ముడు ఉపవాసశ్రమమును ముగించుననియు ఆదినమున నగరమంతటను నూరేగింపులను భజనలను జరుపవలెననియు ప్రతివారును కద్దగునే భరించుట తెల్పింపవలెననియు గోరెను.

మేజరు ఇం బ్రహత్య

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రవార్త)

తెహరాకావార్లు ఇట్లు తెలుపుచున్నవి:— మేజరు ఇంట్రెగారి భార్యకు పెరిషియా ప్రభుత్వమువారు 60 వేల బాలయలను పరిహారము నిచ్చిరి.

అరేబియాలో యుద్ధము

ఆంగ్లేయులు జోక్యము కలిగించుకొనుట

కేంద్రఖిలాఫతు సంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి తీర్మానము

ధిల్లీ, అక్టోబరు 4:— అరేబియా దేశములోని యుద్ధమును గురించియు, బ్రిటిషువారు జోక్యము కలిగించుకొనుటనుగూర్చి బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రి పార్లమెంటుసభలో చేసిన ప్రకటనను గురించియు కేంద్ర ఖిలాఫతు సంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు సేద సమాజేశమై యాదిగను తీర్మానము నంగీకరించిరి:— “హెడ్ జాబిలో యువకుడు జరుగుచున్న పోరాటమునుగూర్చియు బ్రిటిషువారు జోక్యముకలిగించుకొనుటనుగూర్చి బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రి పార్లమెంటులోజేసిన ప్రకటనను గూర్చియు కేంద్రఖిలాఫతు సంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు బాగుగా విచారించినారు.

మహమ్మదీయేతరు లెవ్వరును జోక్యము

కలిగించుకొన రాదు

బ్రిటిషువారుగాని మరియే ఇతర మహమ్మదీయేతరులుగాని మహమ్మదీయులయొక్క పవిత్రస్థానముతో జోక్యముకలిగించుకొనినయెడల హిందూదేశములోనున్న మహమ్మదీయులును మరియు ప్రపంచములోనున్న యితర మహమ్మదీయులును సహింపజాలరని యీసంఘమువారు దృఢమైన తమ యభిప్రాయమునిచ్చుచున్నారు. హెడ్ జాబి వ్యవహారములలో బ్రిటిషు యిండియన్ మహమ్మదీయులు లెత్తకేదగనవచ్చినను, యాత్రికులమార్గములను రక్షించుటకై యెంత యభిలాషగనవచ్చినను, మహమ్మదీయులయొక్క పుణ్యక్షేత్రమును మహమ్మదీయేతరుల బారినండి రక్షించుటతో సమానము కాజాలదు. తక్కినచోట్లలోనున్న మహమ్మదీయులతో బాటు హిందూదేశములో నున్న మహమ్మదీయులకూడ హెడ్ జాబివ్యవహారములలో మహమ్మదీయేతరులకు జోక్యములేకుండ చేయుటకు చివరవరకు పాటుపడుదురని అవసరమైనవారందరికి తెలియజేయుట తమ విధియని యీకార్యనిర్వాహక సంఘమువారు కలంచుచున్నారు. ఈ వ్యవహారములలో జోక్యము కలిగించుకొనుటకు మహమ్మదీయేతరుల కవ్వరికిని హక్కులేదు. అట్లెవ్వరైన కలిగించుకొన్నయెడల మహమ్మదీయలోకమునకు తత్ఫలితము గా తరిగింపబడుదురు. కావున అట్టి ప్రయత్నము లనేమాత్రమును చేయరాదని యీసంఘమువారు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారిని మందలించుచున్నారు.

ఈతీర్మానముయొక్క నకలు నోక దానిని యీసంఘమువారు యంగ్లాండు ప్రధానమంత్రికి తంజిచేసిరి. (ఆ. ప్ర.)

గుంటూరు జిల్లాసంఘము

ఈ క్రిందివిషయముల నాలోచించుటకు గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ యొకటి యీనెల ౧౨ వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంత్రము 3 గంటలకు నర్సారావుపేటలో శ్రీయుత కాకుమాను హనుమయ్యగారి మేడలో జరుగును.

విషయములు

౧ ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు ముద్దనూరులో గాంధీపూజానిధిగలగించి చేసిన తీర్మానము. ౨. డిల్లీ సంఘమువారు డిల్లీసభలో దేశారాధక బృందమునకు నికముందియ్యవలచుకొనిన విరాళమునుగురించి చేసిన తీర్మానము. ౩. ఖాదీవ్యాపకమునకుగాను గాంధీపూజానిధిలో నుండి రు ౫౦౦ లను బుణముగా గోరుచు తెనాలితాలూకా సంఘమువారు పంపిన దరఖాస్తు. ౪. ప్రచారకులనెవ్వరునెలసివేడికములు, బిల్లులు. ౫. ఇతరవిషయములు.

వ|| ము|| ప్రసాదరావు
కార్యదర్శి

సు ఖ భో గి తై ల ము

డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0

అన్నివిధముల పుండ్లకును, కొడుకు పుండ్లకును ఈ తైలము ఉపయోగించును. ఈతైలమును రాచిన పుండ్లు మానును. లోపలికి మాత్రలను తినవలయును. అన్ని గాయములకు మాన్యును కాన సామాన్యమైన గాయములకును వాడవచ్చును. అమృతాంజనము డిబో బొంబాయి - మ రాను

ఆంధ్ర ఖద్దరు బ్యాంకు లిమిటెడ్

సర్దుకలరు

అఖిలభారత ఖాదీబోర్డువారు ౧౯౩౩ డిసెంబరు తేదీన ఖాదీబోర్డుకు యాక్రింది సూచనలను చేయుచున్నారు.

(౧) కార్మికులను సహాయమునుపొంది వస్త్రములు తయారుచేయునట్టియు అట్టి సహాయము లేకయే తయారు చేయువారి యొక్కయు ఉత్పత్తినివేదికములను విడివిడిగా నుంచుట మంచి దనియు,

(౨) ప్రతియుత్పత్తిస్థానములోను పనిచేయురాట్నముల సంఖ్యయు, వడుకువారితరగతియు, ఒక్కొక్క రాట్నముమీద తయారగు సగటునూలును తెలియజేయవలసిన దనియు,

(౩) సగటున ప్రతిపనిషియు ఎంత సంపాదించగలినదియు,

(౪) చదుకువారియొక్క అసలు వృత్తియు అసలువృత్తి కానిచో సహాయవృత్తియై యున్నదియు లేనిదియు,

(౫) గ్రామములోని పరిస్థితులనుగురించియు వడుకువారి జనాభా ప్రతిగ్రామమునుండియు తెలిసికొనవలసినదనియు అట్టి సంజాయిషీ నియ్యగల రిజిస్టర్ల ప్రతిబోర్డువారును గ్రామసంఘములును, తరహారు చేయింపవలసినదనియు,

(౬) స్థానికసంస్థలలోని వడుకువారి జనాభా లెక్కలనుగూడ తయారు చేయింపవలెననియు వ్రాయుచున్నారు. మరియు కుట్టడము అంచనకు, మిల్లునూలు వాడు విషయములో నిట్లు ఆ. భా. ఖా. బోర్డువారు వ్రాయుచున్నారు.

కుట్టడం వారికితొంపైరా, అంచులకు సాధ్యమైనంత వరకు చేతినూలులో నే 30, 40 సంబంధములకు పురిదారమును, వాడవలెననియు అట్లు పిలుగానిచో అనామ్యుదాబాదు లోను, బొంబాయిలోను దొరకు స్వదేశీమిల్లు నూలును 30, 40 నెంబర్లకు పురిబెట్టిచి వాడవచ్చునని నూచించుచున్నారు.

మహారాష్ట్ర మధ్యరాష్ట్రముల ఖాదీబోర్డువారు, యాక్రింది కొలతలవైరానుగల వస్త్రము కావలసిన మాకు వ్రాసివారు. దానిని మీరునుచి మీజిల్లాలోని వుత్పత్తిదారు లేవలెనను సరళరా చేయించగలరేమో విచారించి వివరములు వెంటనే ఖిరీదులతోపాటే మాకు తెలియజేయవలెను.

దక్కనులోని 8 మొదలు 9 గజములపొడవును, ౪౫ అం గుళములమొదలు ౫౪ అంగుళములవరకు వెడల్పును నూలునెంబరు ౧౫ కు మించియుండవలెను.

ఖిరీదులు ౫ గజములపొడవు ౪౫ మొదలు ౫౦ అంగుళములవెడల్పును, నూలునెంబరు ౧౨ మొదలు ౨౦ వరకును వుండవలెను.

ఈవిషయమైన జవాబులు యానెల ౧౦ వ తేదీలోగా మా కార్యాలయమునకు చేరవలెను.

వి. విజరాజునిగారు బొంబాయిలో కమిషన్ పద్ధతి మీద ఖద్దరు గుడ్డలముట్టు కీక్రిందిపద్ధతిని నూచించుచున్నారని ఆ. భా. ఖా. బోర్డువారు మాకు తెలిపిరి. కాన యావద్దలికి వచ్చునరై వారికి (జరాజునిగారికి) గుడ్డలనంపు నిచ్చగలవారెవరయిన నున్నయెడల మాకు తెలుపవేడుచున్నాము.

ఉత్పత్తిదారు డెప్యూటు బొంబాయిప్రాంత నివాసుల కుపయోగపడునట్లు తయారుచేయుచుండవలెను. ఈవిషయము జరాజునిగారికి మాదిరిలనంపి సలహాపొందవలెను.

౨. ఒక్కొక్క జేరుకు వారమునకు నాలుగు అణాల చొప్పున అద్దెయిచ్చి జరాజునిగారికిట్టులో సరకు మూడు మాసము లంచుకొనవచ్చును.

౩. ఒక్కొక్క జేరుకు నాలుగువందల రూపాయల ఖిరీదుకుమించినగుడ్డ లండగూడదు. ఇట్లున్నయెడల అది రెండు జేర్లుగా పరిగణింపబడి అద్దెనూలు చేయబడును.

౪. సరకులు భాండాదువద్ద మూడు మాసములవరకు అమ్మకమున కుంచబడును. ఈలోపున అమ్మబడిన సరకుమీద నూటికి ౧౦-౨౦ కమిషను వసూలుచేయబడును.

౫. ఈ మూడుమాసముల తరువాత సరకుమ్మకము లేక పోయినచో ఉత్పత్తిదారుడు తనసరకులను తీసుకొనిపోవచ్చును. లేదా తరగతుల ప్రకారం యింకొక మూడుమాసము లంచుకొనవచ్చును. లేక బొంబాయిధరలకు తగినట్లు గుడ్డఖిరీదు లెగ్గించుట కొప్పుకొనవచ్చును.

౬. ఉత్పత్తిదారుడు తనగుడ్డలు రైల్వేగూడ్డుబండి వ్యాసా పంపవలెను. రానుపోను ఖర్చులు బండిఖర్చులతో సహా ఉత్పత్తిదారుడే భరింపవలెను.

౭. గుడ్డలు నిల్వయుంచినవారికి ముందుపైకము కావలసి వచ్చినచో ఆగుడ్డల హామీమీద నూటికి అరువది రూపాయల చొప్పున అప్పుయివ్వబడును. ఆ అప్పుమీద నూటికి నెల ౧ కి ౦.౨౦-౦౫ వడ్డీ వసూలు చేయబడును.

ఆంధ్ర ఖద్దరు బ్యాంకు

౧౯౩౪-౩౫ తేదీన కడపజిల్లా ముద్దనూరులో జరిగిన ఆంధ్ర ఖద్దరు బ్యాంకు లిమిటెడ్ యొక్క సామాన్యసభా తీర్మానములు.

౧. అఖిలభారత ఖాదీబోర్డువారు ఖద్దరువ్యవస్థాపకసభా తీర్మానములనుగూర్చి చేసిన సలహాలు:—(౧) ప్రతిజిల్లాలోను ప్రతి పంచాయత్యమున గనుక ఈ ఖద్దరు బ్యాంకుతరపున ప్రతి దూది కొనుగోలు చేయుట ఆవసరము. ప్రతి జిల్లావారు వారియొక్క వారే చేసికొనవలెను.

(౨) ప్రస్తుతమున్న డబ్బు జిల్లా ఖద్దరుబోర్డుల పనుల నిమిత్తమును ప్రత్యేక ప్రయోజనములకును యిదివరకే మంజూరు అయినందుననున్న, వేరేదనము లేనందుననున్న, యాభ్యాంతుతరపున ప్రత్యేకముగ సుత్పత్తిస్థానములు పెట్టుటకు పిలురెడు.

(౩) ప్రత్యేక ఉత్పత్తిస్థానములు పెట్టించుటకును, ఉత్పత్తిదారులకు సహాయముచేయుటకును, ఒక లక్ష రూపాయలు అఖిలభారత ఖాదీబోర్డువారివద్ద అప్పు తెచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది.

౨. కల్లిఖద్దరు నగుటకు పైవారు చేసిన సలహాలు:— ప్రతి జిల్లాఖద్దరుబోర్డువారు అవసరమైతమంది ఖద్దరు ఇన్స్పెక్టర్లను నియమించి వారిద్వారా ఉత్పత్తిదారులయొక్క లెక్కలను ఉత్పత్తిస్థాన ప్రదేశములను, వ్యవస్థాపక ఖద్దరుకు తనిఖీ చేయించి శుద్ధ ఖద్దరుని యోగ్యతాపత్రమును ఇప్పించుటకు తీర్మానించెయవలెను. తగినవిచారణ చేసినపిమ్మట కల్లి ఖద్దరు ఉత్పత్తిదారుని తేలికవార్ల పేర్లను ప్రకటించవచ్చును. ప్రజలలో ఖద్దరుబోర్డు ధ్రువపరచిన గుడ్డలనే వాడవలెనని ప్రబోధము జరుపవలెను. ధ్రువపరపబడిన ఖద్దరునే యితర రాష్ట్రములవారు ఈ రాష్ట్రమునుండి ఎగుమతిచేసికొనవలెనని అఖిల భారత ఖద్దరుబోర్డువారు తీర్మానించెయవలెను.

౩. ఉత్పత్తిదారులకు ఖద్దరు విధులనుగూర్చి చేయదగిన సలహాలు:—ఉత్పత్తిదారువద్ద నిలువయున్న ఖద్దరు, మారులయొక్క గిట్టింపు ధరలో మూడింట రెండు మొత్తమున ప్రోపోటు మీద ప్రెసరుకుల భీమామీద నూటికి సంవత్సరమునకు రు 3-0-0 ల వడ్డీ చొప్పు అప్పిచ్చి సహాయముచేయవచ్చును. సరకులను ఉత్పత్తిదారులు తమ స్వంతఖర్చులమీద (ఫ్రీ యెస్ స్టోరు) చేయవలెను. కొట్టుఅద్దెలు ఖద్దరుబ్యాంకుతరపున వచ్చిన ఉద్వేగుల ఖర్చులు ఉత్పత్తిదారులే భరించవలెను. ఈ సరకులను పిల్లలెంతవరకు ఆయా జిల్లాఖద్దరుబోర్డువారి స్వాధీనములో వుండే ప్రదేశములలో వుంచవలెను. క్రిందను వారాయరాజుగారి ని గోడ౯ యిక్కొప్పెక్కు రుగా నుంచుటకు తీర్మానించడమైనది.

౪. విశాఖపట్టణంజిల్లాఖద్దరు పరిస్థితులు:— విశాఖపట్టణం జిల్లాలో సరియైన ఖద్దరుబోర్డు ఏర్పరచుకొనవరకు ఖద్దరువు త్వరితవిధముల అమ్మకంవరైరాపనుల నిమిత్తం ౧౦౦౦/౨ వరకు ఖర్చు పెట్టుటకు కార్యదర్శులకు అధికార మివ్వడమైనది.

౫. షానునివారణ నిమిత్తము మంజూరై నిల్వయున్న సాముచినియోగము:— ప్రస్తుతం డబ్బులేనందున నిలుపుదల చేయడమైనది.

౬. ౧౯-౨౦ సం॥రం అఖిలభారత సంఘమువారు పశ్చిమ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని కలెవు నివారణ నిమిత్తము యిచ్చిన పరిపాలన యాభ్యాంకుక్రిందికి తీసుకొనవలయును:—ఈమొత్తమును ఖద్దరుక్రింద ప్రత్యేకించి దానిపరిపాలన యాభ్యాంకుకు యిప్పించవలెనని ఆంధ్రరాష్ట్రసంఘమువారికి శిఫార్సులేయవలెను.

౭. జిల్లాఖద్దరుబోర్డు ఖద్దరుబ్యాంకువారికి యివ్వవలసిన వడ్డీకంటే హెచ్చుపడ్డిని తీసుకొనుట:— ఖద్దరుబ్యాంకువారికి యిచ్చువడ్డీకంటే హెచ్చుపడ్డిని అనగా నూటికి రు ౨-౦-౦ నాలుగు రూపాయలుమించిన వడ్డీని జిల్లాఖద్దరుబోర్డు ఉత్పత్తి దారునుండి యిచ్చిన ఋణములమీదనుండి తీసుకొనగూడదు. జిల్లాఖద్దరుబోర్డు ఖద్దరుఅభివృద్ధి నిమిత్తమును ఖద్దరుప్రచారం నిమిత్తమును, ప్రత్యేక నిధుల పనులుచేసుకొనవచ్చును.

౮. వడ్డీల అనంతపురం ఖద్దరుబోర్డు యొక్క తీర్మానము:— దక్షిణ అనంతపురం జిల్లాఖద్దరుబోర్డును ఏర్పరచి దానిని ఆ పిల్లపు

౯. భాండాదువారిలో సలహాపొందకుండ గుడ్డలుపంపిన యెడల (అవి బొంబాయిలో అమ్మకమునకు తగినవికాకపోయిన) భాండాదువారు ఆజేర్లను తిప్పివేయవచ్చును. అట్లు సలహా లేకుండా పంపిన గుడ్డలమీద నూటికి అరుంబావలా కమిషన్ వసూలుచేయబడును. (అమ్మబడినచో) కొట్టుఅద్దె పై ప్రకారమే వసూలుచేయబడును. కాని ఇట్లు సలహాపొందకుండా పంపబడిన గుడ్డలమీద అప్పుమాత్రమివ్వబడును.

కవుతా వేంకటచలపతిరావు, వ్యవహార, గుంటూరు.

లను ఈ తర అనంతపురం ఖాదీబోర్డు వసూలుచేసి స్వాధీనపరచుకొనవలెను. ఇకముందు అనంతపురంజిల్లా ఖద్దరుబోర్డు అని వ్యవహరించవలెను. దక్షిణ అనంతపురం ఖాదీబోర్డువారు తమకు రావలసిన పైకమునంతయు నశంబురు ఆఖరులోగా వసూలుపరచి ఈ తర అనంతపురం వారికి స్వాధీనపరచవలెను. ఉభయ బోర్డులవారు కలిసి పనిచేయవలెను. దక్షిణ అనంతపురంవారికి అల్లాటుచేసిన 3౦ షేర్లును అనంతపురంఖాదీబోర్డుకు అల్లాటు చేయడమైనది.

౯. నెల్లూరుజిల్లా, కందుకూరు, కనిగిరి తాలూకాలకు ప్రత్యేక ఖద్దరుబోర్డు:— ఆంధ్రరాష్ట్రసంఘమువారు తీర్మానించిన ప్రతిజిల్లాకు ఒక్కొక్క ఖద్దరుబోర్డుకన్న ఎక్కువవుండుటకు పిలురెడు. కావున యీ తాలూకాలకు ప్రత్యేక ఖద్దరుబోర్డు ఏర్పరచుటకు పిలురెడు.

౧౦. జిల్లాఖద్దరుబోర్డులు విక్రయశాల తీర్చుదుట:— ఇట్టివిక్రయశాల తీర్చుదుటకు ఖద్దరుబోర్డుల కధికార మివ్వడమైనది.

౧౧. అఖిలభారత ఖాదీబోర్డువారు కోరిన సంజాయిషీ:— ప్రతి జిల్లాఖద్దరుబోర్డువారు అఖిలభారత ఖాదీబోర్డు వారు కోరిన సంజాయిషీని తప్పక పంపుచుండవలెను.

౧౨. అఫీసు సిబ్బంది పెంపుచేయుట:— ఒక వ్యవహార నెల ౧ కి రు ౪౦-౦౦ చొప్పున, ఒక అద్దెండరు రు ౧౫-౦౦ చొప్పున, ఒక తాత్రికాపాలకు రు ౪-౦౦ ల మినదను ఇంటి అద్దె రు ౧౦-౦౦ ల చొప్పున ఖర్చు చేయవచ్చును. ప్రస్తుతము చేసిన నియామకములు:— కవుతా చలపతిరావుగారు వ్యవహారగాను కాపురి రామరావుగారిని అద్దెండరుగాను మంజూరుచేయడమైనది.

౧౩. ఋణముమీద వడ్డీ:— జిల్లాఖద్దరుబోర్డులు తమ తీసికొన్న ఋణములమీద అర్ధసంవత్సరపు వాయిదాల నిమిత్తం వడ్డీల నిచ్చుచు అన్ని ఋణములమీదను యీ సంవత్సరం 3౧వ డిసెంబరువరకు రావలసిన వడ్డీని, వడ్డీ యివ్వవలసిన తేదీల వరకు నను చెల్లించవలెను.

CYCLOSTYLE BOX & TYPE-WRITER. (సైక్లోస్టైల్ బాక్సు) కొనుటకు మంజూరు చేయడమైనది. (ప్రెపురైటరు) విషయములో కాకివాడ అహోయ సంఘమువారివద్ద నున్న (ప్రెపురైటరు) ను తెప్పించి యీ బ్యాంకుకు యిచ్చుని ఆంధ్రరాష్ట్రసంఘమువారిని కోరడమైనది.

౧౪. ఘంటసాల సత్యనారాయణగారి దరిఖాస్తు:— రు ౧౨-౦౦ మంజూరు చేయడమైనది.

౨౦. తాడిపత్రి హోండ్ స్పిన్నింగు అండ్ షింగుకుం పెసేవారి దరఖాస్తు:— ఆడిటరు శ్రీవారాయణమూరిగారి రిపోర్టు రాగానే కార్యదర్శులు, అధ్యక్షులు వుచితరుని తోచిన విధమున శిఫార్సు అఖిలభారత ఖాదీబోర్డువారికి చేయవచ్చును.

౨౧. గుంటూరుజిల్లా ఖద్దరుబోర్డువారి దరఖాస్తు:— హామీమీద పైకము మంజూరై నది గనుక యీ దరఖాస్తును నిరాకరించడమయినది.

౨౩. కడపజిల్లా షేర్లు:— కడపజిల్లా ఖద్దరుబోర్డుకు యీ బ్యాంకులో 3౦ షేర్లు మంజూరు చేయడమైనది.

౨౫. శ్రీసాంబమూరిగారి ప్రత్యేకము:— శ్రీ మునుగంటి వెంకటరావుగారిని బెల్గాం కార్మికుల అహోయ సంఘం పనులకు పంపుటకు పిలుగారు.

౨౭. పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా సంఘమువారు చేసిన ౨౭ వ తీర్మానం:— అఖిలభారత ఖాదీబోర్డువారికి ఖద్దరు వర్తకులకు కమిషన్ ౭వయములో వరకేములు చేయ విక్రయము త్రములకు ఏర్పరచిన పరిమితిని తొలగించవలసినవని తీర్మానించడమైనది.

౨౮. డిల్టా. ౭౮ వ తీర్మానము ఏకుల పాకశాల:— అఖిలభారత ఖాదీబోర్డువారు యీ పాకశాలకు 3౦౦-౦౦౦ యిప్పించుటకు సిఫార్సు చేయడమైనది.

౨౯. పశ్చిమగోదావరి ఖాదీబోర్డువారి దరఖాస్తు:— యీ జిల్లా ఖద్దరుబోర్డువారికి సం॥ ౧ కి నూటికి రు 3-౦-౦ ల వడ్డీవంతున ౬ నెలలలో యిచ్చే వరకుమీద రు ౧౦౦౦- మంజూరుచేయడమైనది.

౩౦. డాక్టరు బ్రహ్మబ్రహ్మగారి దరఖాస్తు:— వీరు సంచారము చేయునపుడు వీరితో కూడ వెళ్లు ప్రచారకునకు 3-వ తరగతి రైలుఖర్చు భోజనపుఖర్చు యిచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది.

౩౧. బిల్లులు — కార్యదర్శులు నూచి పరిష్కరించుటకు తీర్మానించడమైనది.

౩౨. గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారి ప్రయోగపు ఖర్చులు:— బందరువెళ్ళినవచ్చిన ఖర్చున్నూ గుంటూరు రేజిలై Season Tickets (సీజన్ టికెట్టు) కున్నూ ఖర్చు మంజూరుచేయడమైనది.

౩౩. జిల్లా ఖద్దరుబోర్డులు యిచ్చు ఋణములు:— జిల్లాఖద్దరుబోర్డులు యితరులకు యిచ్చిన ఋణమునకు తగిన హామీను పుచ్చుకొనవలెను.

౩౪. కుప్పా వెంకటగోపాలశాస్త్రిగారి ఖర్చులు:— వీరికి ముద్దనూరు రాను పోను ఖర్చులు మంజూరు చేయడమైనది.

అస్సామనకుపోయిన కూలీలదురవస్థ

(స్వ కీయ వి లే ఖ రి)

సి. ఆర్. నాయుడుగారితో సంభాషణ

రాజమండ్రి, ఆగష్టు 1:— విదేశములలో భారతీయులకు మిగుల శ్రమపడి పనిచేయుచున్న శ్రీ సి. ఆర్. నాయుడుగారి పురమునకు విచ్చేసిరి. అసామనకుపోయిన కూలీల దురవస్థనుగూర్చి మాకిరువురకు ఈక్రింది సంభాషణ జరిగెను.

ప్రశ్న:—అస్సామ ప్రాంతములకు ఈ రాజధానినుండి కూలీలను రప్పించుటకు కవసరమేమియందెను?

జవాబు:—అస్సామనకుపోయిన కూలీలకు కష్టములు ఎక్కువగా లేవు. కాన అచ్చటి రేయోతులలో యజమానులు అత్యంతిగా పెట్టుకొన యేజంట్లద్వారా యీరాజధాని నుండి కూలీలను రప్పించుకొనటవారికి తప్పనిసరియయ్యెను. ఫారములను పూర్తిచేసి గ్రామమేష్ట్రీలు కివ్వవలసిన పరతుకూడ లేనందున అస్సామనకు కూలీలను పంపుటలో నేవిధమైనయిబ్బందియును లేదు.

ప్రశ్న:—తమస్థలనుండి లేయోతులలో పనిచేయుటకు అస్సామనకుపోయిన ఈ తోహతులుగా ముందుకురావచ్చును అందులకు తమకు అంతమార్గమేల పోవలెను?

జి. దత్తమండలములలో యజమాను ప్రజలు ముందున జనులు కూలీలుగా నహజురీయందు కొనుట విధియగుచున్నది. నీతిబాహ్యముగ ఏజంట్లు తుదాధికులగు కూలీలకు లేని పోని యాశలను కల్పించుదు.

ప్రశ్న:—ఈవలసపోయినకూలీలు వెంటనే తిరిగివచ్చుటకు అందులో కారణమిదగ వచ్చుటకు కారణములేవి?

జి. ఒకొక్క నడివయస్సుకూలీకి వారమునకు రి శేర్ల బియ్యము 4 అజాలకొక్కము ఇచ్చెదరు. అత్యశరీరమునంటి పెట్టుకొనియుండుటకైనను యిదిచాలదు పీసవచ్చు అనుపేరిట కలిశాత్తులగు తెల్లయజమానులు ఇద్దరుమనస్సులుచేయుపని నొక్కనిచే చేయుదురు. ఎప్పుడుకూడా అస్సామలోని హైందవ కూలీల స్థితి తృప్తిపరముగ లేదు.

ప్రశ్న:—అస్సామలోని స్థితిగతులు మదరాసు ప్రభుత్వమునకు తెలియునా?

జి. ఇతర రాష్ట్ర పరిస్థితులు తెలియని రాష్ట్ర ప్రభుత్వమేలేదు.

ప్రశ్న:—అయితే మదరాసు ప్రభుత్వమునా రెండుల కంగీకరించిరి?

జి. ఏలయన వారి జాతివర్గమువారి బాగోగులు వారికి కావలెనుగనుక వారి పరిశ్రమలగుంటుట వారికిష్టముకాదు.

ప్రశ్న:—ఏ అధినేత రాజ్యములో నైననున్న ఇండొచిన్ల కూలీల స్థితిగతులు విచారించుటకు మదరాసు ప్రభుత్వము ప్రయత్నించెనా?

జి. నాకు తెలిసినంతవరకు వారి విధిశ్రమలను పూర్తిగా వారెప్పుడును నిర్వహించలేదు. కాని అస్సామలో చిక్కుపడిపోయిన కూలీలలో కొందరియడవారి భావములలో కొంత మార్పుకొనవలసి నాకు సంతోషముగానున్నది. అస్సామ ప్రభుత్వము ద్వారా మదరాసు ప్రభుత్వమువారు లేయోతులలో యజమానుల సంఘమువారిపై కల్పించినయి త్రిశివల్ల కొందరుకూలీలపట్ల తిరిగివచ్చిరి.

ప్రశ్న:—ఇకముందు అస్సామకు కూలీలనంపుట నిలుపు చేయుటకు మదరాసు ప్రభుత్వమేమైన యుత్తరువుచేసినదా?

జి. చేసినట్లు నాకుకలదు. ఈ యుత్తరువు విచ్చుట కప్పుడే చాల అలస్యమైనది. గాజోపు సమావేశములో నీ విషయమై కాసనసభ్యులు కొంత ఉత్సాహమును చూపుదురని నమ్ముచున్నాను.

ప్రశ్న:—అస్సామను విడిచివచ్చిన కూలీలగతి యేమి?

జి. కొందరు పురుషులు, స్త్రీలు, పిల్లలు, ఆకలిబాధ పలనను, రోగములవలనను మార్గమధ్యమున చనిపోయిరి. ప్రాణములతో బయట పడినవారైనను శుభ్రముగ చిరికిపోయి, ఏ విధమున పనికి ఆక్రమణకురాకుండ పోయిరి.

ప్రశ్న:—అస్సామలో నిర్బిపోయిన యీ కూలీలకు కాంగ్రెసువారి సహాయముతో ఆసురుకు నాకు నెలవిత్తురా?

జి. శూన్యము, శుద్ధశూన్యము. కొండ పంటపప్పుయ్య పంతులుగారివంటి ముఖ్యులును, బాధ్యతాయుతులగు కాంగ్రెసు

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము.

విశ్వవిద్యాలయమునకు మహాత్మాజీమైనది. విప్లవముగ చరించినగాని పరిష్కారముకానిది. మిత్రుడు శ్రీ శేతు శ్రీ రామచంద్రరావుగారు ఇట్టి పెద్దవిషయముగూర్చి మనము చేయుచు నేను వ్రాసినవ్యాసమును విమర్శించినను చర్యలోనికి నిలిపినందుల కొంతయు కృతజ్ఞుడను.

(ప్రపంచములో (ఆంగ్లాప్రెస్) రాజధానిలోను మహావిద్యాలయమున్నది. ఎంతజనమన్నగమెనను, పారిశ్రామిక వాణిజ్య నిలయమైనను రోగధూమముమైనను ముఖ్యగరముగా విశ్వవిద్యాలయతాలేకుండ ఇతరవోటుల స్థాపించియుండలేదు. రాజధానియైన విశేషజనసంఖ్య గల పత్తేనము. ఎక్కువగ విద్యార్థులగు నివసించుచోటు. విద్యార్థులకత కాటపట్టు. అట్టిగొప్పరాజ్యగరములో విద్యార్థులకై ఒకమహావిద్యాలయముండితీవలయును. అప్పుడప్పుడ కేంద్రీయ జగ్గిభాగతి గాంచిన విశ్వవిద్యాలయములేగాని లండనువిద్యాలే తేకుండ ఆస్సామలో ప్రతిష్ఠించిగా! ఎడింబరోగూ కాని గ్లాస్కోలో నిర్మించిగా! అందుచేత నీ రాజధానిలో విశ్వవిద్యాలయవశ్యకతను నొక్కొక్కచెప్పుట.

రాజధానిలో విశ్వవిద్యాలయమును ముడికట్టగాదని గానుచంద్రరావుగారి వాదము. ఒకప్పుడు అమరావతి (ధరణి కోట) రాజధానిగనున్నప్పుడే అది మహావిద్యాలయము వెలసినది. నిర్మలసౌఖ్యములుగల నేటికైలూరి ఆంగ్లభాగ్యమునే చూపుచు అమరావతిని సమర్థించువాదము విశ్వవిద్యాలయగర్వతకుతగదు. అనగా ప్రస్తుతపరిస్థితులకును ఒప్పువు. ఆస్సామ కేంద్రీయ యూనివర్సిటీలకు కొన్ని వేల చుక్కల స్థితికలదని తెలియవచ్చెడిది. ఇదికాక విశేషధన రొక్కముకూడ నుండును. బ్రిటిషునేత మఖండైశ్వర్యవంతమైనది. అన్ని సౌకర్యములతోను మహాభాగ్యవంతమైన ఆస్సామ విద్యాలయము ప్రపంచములో రోమముకి యోగించు దాశ్వ్యమేమి? 150 సం॥అంగ పాలన జరిగినతరువాత నేటికి చంటివాని కన్న ప్రాశం యన్నటుల ఆంగ్లము విశ్వవిద్యాలయప్రసాదమును దుదిహాపించబోవుచున్నాడు. ఇదియే మహాదాన మని మునుచుంక లేక వేయుచున్నాను. ఈమహాదానమును సరిగమయోగించుకొనవలయును మనచేతము బహుపేదది. చదువునవిద్యార్థులలో చాలమంది పేదవారు. వీరు పట్టములుగా శ్రమించుట వ్రాతయించి ఉన్నతవిద్యను లభించునూరు పల్లెలకు నమగవతిలో ఈపేదవిద్యార్థులకు సహాయమిట్లు? లేక అమరావతి ప్రతిష్ఠాపన భాగ్యవంతులకేనా? రాజధానిమహాపట్టణముగా చాలాకాలం లుండును. అని, వివిధశ్రమల లేక సుఖముల చే నిర్మితమైయుండును. అమరావతి (పల్లెలలోనుట)లో ప్రభుత్వవిద్యాలయమిదిరేతప్ప ఇతర ప్రతిష్ఠాపనలు కన్పయ. కారణము: విద్యార్థులసంఖ్య బాహ్యశ్రమకు చేరలేకపోవుటయు, కళాశాలకు సప్తము వచ్చినచో తదధికముగా భరింపలేకపోవుటయునై యుండును. రెండవముగాకన్న మించిన కళాశాలలందు రాజధాని కాదని పల్లెలో ప్రభుత్వకళాశాలనే విశ్వవిద్యాలయమని వ్యవహరించెదరా? క్రైస్తవమనునామము లాభిష్టము లాలోచింపనిది అమరావతిపల్లెలో కళాశాల నిర్మించెదరా?

ఇక ఆంగ్లవిషయము:—బెజవాడకు రాజధానిత్వము సిద్ధించుచో (తప్పక కలుగును) నగరము ఉద్యానరూపముగ (garden city) ముప్పది చు మైళ్లు వ్యాపించగలదు. ప్రస్తుతపు ప్రాంతబెజవాడనే నిర్మాణముగ జూపుచు ఆంగ్లవిద్యాలయమని చెప్పరాదు. సమీపస్థులకు ఆంగ్లవంతులని చెప్పవచ్చును. విశ్వవిద్యాలయము రాజధానికన్న ముందు సిద్ధింపబోవుచున్నదిగాన కళాశాలను ఇతరవిద్యాలయములను కళాశాలాధ్యక్షములలో నిర్మించవచ్చును. మహారాజు జీవనప్రవాహములు సాగున కనిపిడినెలలు ప్రసహించు. తియ్యనినిగ్గుల కూపోదకము పానీయము. భూమిలో సురుప్తలపున్నవృక్షములు పెరుగును. వాటిమల కామాయతము నామూనింపవచ్చును.

ను నామూలద్యుంచి కాంగ్రెసు నిధిలోనుండి కొంత సొముత నిచ్చి, తిరిగివచ్చుకూలీల సహాయము పొంది మాట్లాడగలిగి యొకటి నటుకు పంపగోరిరి. ముద్దమారులో సమావేశమైన ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసువారి కొక లేఖనుకూడ వ్రాసిరి. కాని యింతవరకు నా యుత్తరమునెట్లు జవాబైనను వ్రాయలేదు. నేను తలచినట్లు కాంగ్రెసువారు సమయమునకు తగు నట్లుతోడ్పడలేనందుకు నాకు చాల విచారముగనున్నది. నిజముగా కాంగ్రెసు సామాన్యప్రజలకొరకే యేర్పడినట్లయినచో ఇండొచిన్ల లేబరు సమస్యను పరిష్కరించుట ముఖ్యవశ్యము.

ఇంకను రోగమెక్కడ? విద్యాలయములు హరిద్వారగురుకులములరే కావా?

బ్రిటిషువారి యధీనములోనున్న ఉత్తరదక్షిణాంధ్రములకు ముఖ్యముగా మూడువిశ్వవిద్యాలయములు లండిరివలయును ఒకటవది తప్పక రాజధాని కాంగ్రెసు విజయవాడలోను, రెండవది ఉత్తరాంధ్రములో విజయనగర వైశాఖు రాజమహేంద్రవరములలో నెప్పుటనైనను, మూడవది అనంతపుర కడప తిరుపతులలో నే పురమునందైనను స్థాపించవచ్చును. ఇట్లుంటుగా! నింకను ఎక్కడవయూని వర్సిటీయందగూడదని నానుభవముకాదు. మన మెన్నిటికాశించినను ప్రస్తుతము లభింపనున్న రోగ విశ్వవిద్యాలయమే! ఇందులో ఉత్తరాంధ్రులు దక్షిణాంధ్రవాసుల కన్యాశుమణులను రాను. శ్రీరామపాటి మండలేశ్వర ధనకొళమున కపేక్షించి విజయనగరమనినను, హాస్యచుట్టదనములచూచి విశాఖపట్టణమనినను చిరకాలమునుండి తెనుగువిద్యార్థులముగాన రాజమహేంద్రముని వాదించి ప్రయత్నించిన దక్షిణాంధ్రాంధ్ర సోదరుల నాంధ్రాపునోభిన్నులు కాటంకము కలుగునని నమ్మవలయును. అటులనే దక్షిణాంధ్రులు నెల్లూరియొ, బల్లారెయ్యి, భీష్మించి వాదించరాదు. ఉభయములను కేంద్రమైన బెజవాడనే వరింపవలెను. ఆర్థికవిషయము ముఖ్యము కాదా యనవచ్చును. విశేషధనము కావలసియున్నను దాతలు సర్వభాతియొక్క తేమమునే అభివృద్ధి చే గమనింపవలయును. అంతియగాని ప్రాంతికాభిమానము మనమునం దిడుకొనరాదు. ఈమధ్య ఒకపోబయి కోటిశత్రుడు జొరబయి విశ్వవిద్యాలయమునకు పదిలమై యాప్యములు సమర్పించియుండెను. కీ॥ కీ॥ రవిచారి ఘోషుగారు 11 లక్షల కలకత్తా మహావిద్యాలయమునకు ఇచ్చియుండెను. శ్రీశ్రీప్రసాద గుప్తగారు కాశీలోని హిందీ విద్యార్థిత్వమును రిజిస్ట్రేచుని పేట 10 లక్షల ఆస్తిని దానముచేసెను. అటులనే శ్రీశ్రీశ్రీ రాజపతి మహారాజేశ్వరులకును ఆంధ్రమాత్మభక్తితో జాతీయాభివృద్ధికి కోరుచు భూరివిరాళము నీరువలయును. అందరు భూపాలురును ఆంధ్రరాష్ట్రీయులే అభిలషింపవలెను. ఆంధ్రమహాశయులందరను ఇటులనే యోచింపవలెను.

మదరాసులో కేంద్రీభూగమైన జ్ఞానసంస్థి ఏది యని నాన్నేహింతు ప్రశ్నించుచున్నాను. చెన్నపురిలో అట్టిది లేకుండుట సహజమే. అచ్చట నాలుగుకొలది ఆంధ్ర, తెలుగు, కన్నడ, కేళ, నివసించుచున్నారు. ఈపురములో వివిధజాతీయుల జ్ఞానమే మిగిలేమై గోచరించుచుండును. ఏజాతియొక్క అభిమానము ధోగి ఆకాష్ఠీయలదే. ఆంధ్రవాసుల (విజ్ఞానములలో కొలదియంది మాత్రమే మదరాసులో నుండును. విద్యాయోగవంతు విద్యార్థుల సేవలో నాత్మ్యముగ ప్రసరించు జ్ఞానము ప్రసాదించెడి స్వనేత నామకు లుండలేదు. అట్టిపంథ నుదరాసులో కనపడకయే ఆంధ్రవిద్యార్థులు విజ్ఞానమును జజ్జలేకపోవుటకు కారణము. కలకత్తా, అల్లాబాదు, లాహోరు పురములలో ఆయాజాతీయుల విజ్ఞానము కేంద్రీకృతమౌచితే నే ఆనగరములలోని విద్యార్థుల మానసములలో వారి జాతీయతేజము ప్రకాశించుచున్నదని అనభరభూర్వకముగ చెప్పులను. అనగా జాతియొక్క ప్రాణనిలయమైన రాజధానిలో రష్ట్రీయశక్తిత్వము ప్రత్యక్షమగునగాన దానిని ఏక్షించుట చే నే కొంతకరకనుభవము కలుగును. ప్రస్తుతమైన స.రాష్ట్రీవాదుల యువశతములు స్వభావము సాదరములై బుద్ధిగా చూచును. కలకత్తా లాహోరువిద్యార్థుల కిట్టియొకకాళముకలదు. మదరాసులో నిజిభోగి గున్న.

ఆంధ్రులు, రాజధాని ప్రశంసనేఆక్రమింపలేదుకదా యని యుపేక్షించరాదు. సర్వదా రాజధానిసమస్యవైననే ఆంధ్ర దృష్టి నిగుడింపవలెను. ఈవిషయమును చులకనగా చూచుట ద్విదృష్టియు కానేను గాజధాని నగరము స్థిరపడనిదే ఆంధ్రప్రదేశ్ త్రిత్వము వికసింపజాలగు ఇది అతితీవ్రమైనసమస్య. నేను జూపినకాణములనుబట్టి రాజధానియు విశ్వవిద్యాలయము నొక్కటియే కావలయును. సర్వాంధ్రశత్రుయనను న్యామైన కేంద్రమైన సకలసాకగ్యములు కల్గిన ముఖ్యనగరము బెజవాడయే! వెల్లిండ్ల దొరవాక్యమే ప్రమాణమని నేను చెప్పియుండలేదు. ఆప్రభువుకుగూడ సరియగు అభిప్రాయమే తోచినదంటి. ప్రజల నిర్వచనమే పరమప్రమాణమని చెప్పుచున్నాను. ఈమధ్య నేనేనుసభవారి తీర్మానముకూడ ఆంధ్రావనిలో నేరాగమునకు అపకాళము కుండ విదానిచి బెజవాడనే భాయపరచుటానందకరము! వీరి న్యామసిద్ధాంతము ఆంధ్రమహాశయుల కాదగ్గక మగుగాక!

సునంద శ్రీరామస్వనింహం.

కడచిన 30 సం॥ రమణుండి మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందినది, నమ్మకమైనది, కల్లీ లేని చెండికి సవరముబంగారుకు, శ్రేష్ఠమైన మణులకు పూచీయివ్వబడును.

సావితము 1893

ఈ రకము యింకా శ్రాత్రకముల గా జాలకు మజారి జత 1-కి ర్పు 5 మొ 10 వరకు గలదు, కావలసిన ఎడల వి.పి. ద్వారా పంపబడును. ట సీమకములాలు అన్ని రకముల పట్టెకంపులు, పువ్వరాగములు చెక్కిన నగలు, బంగారు చెండి నగలు, యితర సామానుల క్యాటలాగునకు ప్రాసిన ఇనాముగా పంపబడును.

వీకంసి చీబిల్ దాన్ అండు నన్ను, మాన్యుకాక్చరింగు జ్యాయలెట్లు, తపాలపెట్టె నెం 225, 112 చైనాబజారుకోడ్డు, మద్రాసు.

మానస్సోల్లాసిని మాత్రలు 30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

తెలుగులభయ! (పోట్లభయం ప్రత్యేకము) సజాతకము! శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగెడి శైత్యకాకల శీతాశలు జిహ్వవృక్షము. అజీర్ణము, అరుచి, అవులింథలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శరస్సు, వ్రేళ్లు, అస్థులు, మొదలగువానియందు గలిగెడి నొప్పిలను బోగోట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవాత నొప్పిలను వెంటనే మాన్యును. యిందు అనేక ఔషధులు చేరినవి. అనుభవము గల ఔషధముగుటచేతను పరమమాంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:— (1078) ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, హస్త నిడుతూలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

ఆలీబాబా అండ్ ఫార్మిరాబర్న అప్పర్ విజయము

మాడేహుటలు! ఆంధ్రదేశ మంతవర్తంతము చదివి యెలుగని అపరాధపరిశోధన రూపక మిదియే; నవరసభరితమై కడుపుబ్బనవ్వించుచు నాహాహ యనిపించునది యిదియే; సహజములగు చక్కనిమాటల పాటలలో విలసిల్లు నాటకము నిదియే. నవరసభరితము వెల రు 0-12-0

1. ధృవ విజయము (నాటకము)	రు 1-0-0
2. కుచేల —కృష్ణ,	1-0-0
3. చిత్రకేతు.	0-14-0
4. జగన్మోహిని	1-0-0

చిరునామా:— పామర్తి బుచ్చిరాజుగారు, గోదావరి జిల్లా, కాకినాడ

జ్వరహరి సీసా 1-కి వెల 0-12-0. వి.పి. సహా 1-2-0 జ్వరహరిని అందుకుంటూ సేరించిన పట్టు విడుదల జ్వరమును చరి పురాణజ్వరములు మొదలగు నడుస్త జ్వరములు మోనును అమృతాంజనం దీపో, మదరాసు - బొంబాయి.

లేబరు ప్రభుత్వము

నిష్ఫలములగు వాగ్దానములు

మాలానా మహమ్మదాల్లిగారి విమర్శ

(శుక్రవారము తరువాత)

లేబరు ప్రభుత్వమును విమర్శించుచు. మహమ్మదాల్లిగారు ప్రాసినవ్యాసము.

నమ్మరానివారు

అతివీయరు ప్రభువుగారు చెలిపిన వాటిలో, భారతదేశమునకు ప్రక్కలో ముల్లువలె బాధించుచున్న నాల్గవవిషయము క న్యా. క న్యా మ న ప త్త మే యె ప్పు డు నుండును. 'నమ్మరానివా' నుటకు తగిన వానినొకని లేబరుపక్షము సంపాదించెను. ఇప్పుడు సందేహములన్నియు తీరిపోయియుండును. మిల్లుగారు చేసిన ప్రక్కకు కాలనీల మంత్రి యొసగిన ప్రత్యుత్తరము మితవాదులలో నుండిన నమ్మకమునుగూడ తొలగించినది. కొండంతయు త్రవ్వి యెలుకను బట్టిరి. ఇమ్మిగేవను శిక్షణ విషయమున మాత్రము లేబరుపక్షమువారు శాసించరు. కాని యితరవిషయములన్నిటిలో లేబరుపక్షమువారు టోరిలు యెట్లుజెప్పిన అట్లుప్రవర్తించిరి.

ధామసుగారు కాలనీలమంత్రి. కాలనీల కార్యాలయమునకు ప్రధమసారి బోవునపుడు ద్వారపాలకుడు విమిషనియున్నదని అడిగినట్లును తాను మంత్రినని జెప్పగా తుమాపణ గోరుచు లోనికి విడచిపెట్టినట్లును; తానే జెప్పకొనెను. ఆయన తనకు పూర్వమా యుద్వోగము నందుండిన దెవ్వరు డ్యూకుగారిని బోలీయించుటయే యందులకు కారణమని జెప్పెను. కాని ప్రకృతి తన సంపదనంతయు డ్యూకులకే యొసంగదు. ధామసుగారివలె రూపసంపదయైన లేని డ్యూకు లనేకులుండురు.

కాని అన్ని సౌకర్యములు ప్రకృతియొసంగు వరములవలన నెరవేరవు. ధామసుగారు ఉద్వోగమునకు వచ్చినతోడనే చిర్రుమునవలి నాజుకు కోటు తొడుగుకొనెను. ధామసుగారు తాను 9 ఏండ్ల ప్రాయముప్పుడుగూడ ఇంజనులో మసి దుడుచువానికి మంత్రిపదవుల నీయగల యారాజ్యాంగ విధానమునకు కృతజ్ఞుడనై యుండిన వేల్పుయువరాజు యెదుట జెప్పకొనుట వినగా నాకు ఆశ్చర్యమయ్యెను. కాని నాయాశ్చర్యముచాలనే పుండలేదు. ఆయన నూతనజేషము యొక్కవవంతిగా రిపినది. డి.నేలిగారు పీలు గారినిగూర్చి జెప్పుచు, ఆయన తనరాజకీయశత్రువులు స్నానముజేయుచుండ వానివస్త్రముల దొంగిలించెనని జెప్పియుండెను. అతిగా నిప్పుడు లేబరుపక్షమువారి నరించిరి. బాల్డినుపక్షమువారు ప్రత్యర్థి వర్గము (అపోజిషను) అనెడు కొలనిలో మునుగబోయినతక్షణము ధామసుగారు చుట్టుతిరిగివచ్చి దొరికినన్ని కోటులను, తెల్లని అంగీలను, పట్టువస్త్రములను (వివిధరకములసభ్యులు)జనుచేసికొనివచ్చెను. లేబరుపక్షమునుగూడ టోరిలలో ఉన్న తతరగతివారివలె గౌరవముగా జేయవలెనని ప్రయత్నించెను. ఇప్పుడు లేబరుపక్షమువారు తమ నూతనజేషములతో బయలుదేరిరి.

లేబరుపక్షమువారు విన్నవించు తుమాపణనుగూడ విచారించెను. లేబరు పక్షము ప్రభుత్వమునందున్నది గాని అధికారమునందు లేదనవచ్చును. ఈ విషయమును లేబరుప్రధానియే యార్జునండు స్వతంత్ర లేబరు పక్షసభయందు అసత్యమని ప్రకటించెను. ఆయన లండనులోని రషియను ప్రతినిధుల సభ నుమాచించి, తనపక్షము ప్రభుత్వమునందు సంపూర్ణాధికారముతో నున్నదని నుడివెను. అప్పటి నుండియు ఆయన నాయుక్త లిబరల్ పోటీపక్షములచేటికి వ్యతిరేకముగా ప్రవర్తించుటకు సాహసించి, మాస్కో-బోల్ సెన్సిట్టులతో సంధి కొడంబడెను. తాను తనస్థలమునందు స్థిరపడినపిదప నాపనిజేసినబాగుండెడిది. కాని ఆయన లేబరుపక్ష గౌరవమును కాపాడవలసియుండెను. మాడవ అంతర్జాతీయ సభజరుగులొపును ఆంగ్లేయ లేబరుపక్షమునకును రషియనులకును సమాధానము కుదిరెను. అడుగునబడి యున్న భారతీయులకును మాగ్డనాల్లుగారికిని యిట్టి సంపర్కమే యుండినచో ఆయన ఇండియాకన్వములు బాపునిమిత్తము గూడ యిట్టి దృఢమైన విధానమునే అవలంబించియుండును. కాని ఇండియావలన అతని భ్యాతి గలగదు. మరియూ ఇండియాకు సహాయము జేసినచో రానున్న ఎన్నికలలో జయముగాంచుట కష్టము. కావున ఇండియాను రషియావలె గణించుటలేదు. సరిగదా జర్మనీకిగానైన జాయటలేదు. జర్మనీ విషయము వేరొకమాదిరిగానుండును. మాగ్డనాల్లుగారికి జర్మనీయందు విశ్వాసముగలదు. శ్రాంతివారికి

గూడ జర్మనీగోరుదాని నంగీకరింపమని సలహా జేయునూ వారి కోర్కెలంగీకరింపబడుటకు తంటాలు బడి చివరకు మిత్రమండలిచే ఒప్పించెను. కాని భారతీయులకు మాత్రము వేరుగాజెప్పును. యార్జునగరము ఉపన్యాసమునందే "బ్రిటీషు ప్రజాపాలనకు తగినసహాయముజేసి, బ్రిటీషు లేబరు ప్రభుత్వమునందు విశ్వాసముంచుడు" అని నుడివెను. మాగ్డనాల్లుగారికి ఇండియాకన్వ జర్మనుగూడ ప్రయత్నమైనదని దీనివలన స్పష్టమగుటలేదా? ఇండియాదేశము, సకలప్రపంచ శాంతి ప్రియుడగు మహానీయుని నాయకత్వముక్రింద శాంతి నేగోరుచున్న ఇండియాదేశమునుగూడ విశ్వసించి దాని కోర్కెలనుగూడ అంగీకరింపజాలదా? బ్రిటీషు ప్రజాపరిపాలనమే ఇండియాపట్ల తమవిధిని నెరవేర్చవలెననియు, బ్రిటీషు లేబరుపక్షమువారే తమ భారతీయ మిత్రులయందు విశ్వాసము జూపవలసియున్నదనియు సేను దలంచుచున్నాను.

గుణపాఠము

లేబరుపక్షము వారినిగూర్చి మనమొక్కరమే యిట్లు తలంచుచున్నవార మగుచో భారతీయులు విశ్వాసపూర్వకులనవచ్చును కాని, మాగ్డనాల్లుగారి ప్రభుత్వమువారు ఆన్యాయముగు ఇరాకుసంధిని నిర్బంధించుటచేతను, పాలస్తయనువారికి న్యాయస్వాతంత్ర్యములనిరాకరించుటచేతను, సామ్రాజ్యకాంక్షచే మోసలుపై బ్రిటీషువారికి హక్కు వదలుకొనకుండుట చేతను తూర్పుదేశములలో ప్రబలిసే యభిప్రాయము వలన లేబరు ప్రభుత్వమును మన మొక్కరమే నిందించుటలేదని తెలియగలదు. ఈజిప్టు నుడానులో జరిగినచర్యలు యింకా నెక్కువవిపులముగా రుజువుజేయుచున్నవి. అట్లురాకాల్పులకు క్రిందటి ప్రభుత్వమువారు సామాన్యరీతిగా తుమాపణలు చెల్లుటయేగాక యిప్పటికిని పూర్వరీతిగనే నైస్యములు సంచరించుచున్నవి. నుడానుపోర్టునకు, అల్జీరా, డ్రీయాకు యుద్ధనౌకలు బంపబడునను వార్తలు వినటంతో, కర్తవ్యగారిస్తానే విదేశమంత్రిగా మాగ్డనాల్లుగారువచ్చుటయందుగాని చర్చిలుగారి స్థానే ఇ. జి. జి. మూడుగారు వచ్చుటయందుగాని తప్పేమియులేదని దలంపవలసియుండును. లేబరు పక్షమును బయలుపెట్టినది ఇండియా ఒక్కటియేగాదు. లేబరు పక్షము ప్రాగ్దేశమంతకు చెలిసినది. లేబరు పక్షమికముందు అభివృద్ధి గాంచవచ్చును. కాని అది మనయవసరముగాదు. మన దేశముక్రింద లిబరల్ పోటీ పక్షములవారిపై నాధారపడిన యెంతఫలితముండునో లేబరు పట్లగూడ నట్లే. బుద్ధిహీనులమై లిబరల్ పక్షమును నమ్మి యెట్లు మోసబోయి భ్రమతోలగించుకొంటిమా అట్లేయగును. ఇండియాదేశము స్వయంసహాయముపై నాధారపడవలెను. అవసరమగుచో తనతోడుగా బానిసలవలె నున్న యితర ప్రాగ్దేశీయుల సహాయమును గోరవచ్చును. 1920 సం॥ నేను విరోధాఖండమునందు గావించిన దీర్ఘసంచారము నందు యీ గుణపాఠమును సేను నేర్చుకొంటిని. లేబరు ప్రభుత్వము దీని నసత్యమని రుజువుజేయజాలదని దలంచెదను.

పి. డబ్లియం. డి. ఆఫీసులను. అలహాబాదునుండి లక్నోకు మార్పుటనాజ్ఞేపించును భారతశాసనసభలో లీనివేదికపై గావించిన తీర్మానము నకు హృదయ పూర్వకమగు ఆంగీకారమునొసంగుచును ఆలహాబాదులో నొక బహిరంగ సభలో తీర్మానములు గావించినటుల లీ డరు విలేఖరి చెలుపుచున్నాడు.

బనారసు సల్లమందు వేలము

1925 సంవత్సరములో కాశీసల్లమందు పెట్టెయొకలక్షలలో బహిరంగముగా వేలముజేసి అమ్ముబడును. కాని ముందుగా తెలియజేయకుండానే యీమొత్తమును తగ్గించుటకుగాని సల్లమందుయొక్క రకమును మార్పుటకుగాని ప్రభుత్వమువారికి హక్కుగలదు. (అ.పె.)

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవృద్ధి, నాస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇండ్రజాలము మంత్రశాస్త్రము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లకేక భూతవైద్యము, తమాషాలు విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముజేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో నమాధియగుట, శరీరము లేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తిన గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గాల్గొంటి యిచ్చుచుచున్నాము. దీని వెల 4-0-0 లు (211888-8 పి. ఆర్. జగద్దేవం నాయుడు, ఒంగోలు, ట్రాగురుజిల్లా.

మంచి తరుణము!

చాలా తాభము

త్వరపడుడు!!

చాలా తగ్గించిన ధరలు నాణ్యమైన బనీనులు

ముఖ్యముగా వర్తకులకు యిందుమూలమున తెలియజేయునది యేమన?

ఇదివరలో కంటే ప్రస్తుతము మామిల్లియొక్క బనీనులను చాలామంది జనులు ప్రపయోగపర్చుచు. వాటియొక్క నాణ్యమునుగురించి యెక్కువగ స్తుతించుటవల్లను, మరింతగా వెల్లడిచేయు నిమిత్త్యమై ప్రస్తుతపు మామిల్లియొక్క లీప్టుమీడ 12½ నూటికి రు 12-8-0 కమీషను మామూలు యిండియానూలు బనీనులుకన్నా, (పట్టు, పత్తి) బనీనులకు నూటికి రు 15-0-0 కమీషన్ యున్నా 100 డబ్బు ఒకే తూరి ఖరీదు చేసేవారికి పేరేటరమ్మున్న యేర్పరచితిమి గనుక తక్షణము కావలసినవారు ప్రాసుకోవచ్చును.

శాంపిలు ప్యాకెట్టు ౧-కి ఖరీదు రూ 6-0-0.

తయివిలాసము:

బనీన్సు, బెజవాడ. మానేజరు:— ఆంధ్రవైజ్ఞానికమిల్యు, బెజవాడ. (దక్షిణ ఇండియా)

బిడ్డకు తగిన ఆహారము తల్లికి సంతోషము

రాబిన్స్ సన్స్ "పేటెంట్" బార్లీ

అప్పుపాలు, గోదాపాలు, మేకపాలుకల యెక్కువ పాలు తోకయితర కిండి పాలు తోకల్ని యువబిడ్డలకు తగిన బిడ్డలందరికి మంచి ఆహారమును తీర్చుచుండును వారి బిడ్డలకు తగిన ఆహారము యిచ్చుటకై బిడ్డలకి ఆహారలో దొరుకును పరిమిత ఆహారమున వీర్యాలుకేయ దివ్యమై తన శ్రద్ధలనుకావలసివచ్చుచే హిందూదేశము వంటి పరిమిత భుజనంబుల చాలా హిందూగారున్నది. అన్నిరకముల బార్లీలను ఆహారముగ వాడుదురు.

బార్లీ తీరకయైన ఆహారమనెదను.

రాబిన్స్ సన్స్ "పేటెంట్" బార్లీ

బిడ్డలకి కావలయు క్రమముగా అతి శ్రద్ధతోను తయారుచేయబడుచున్నది. రాబిన్స్ సన్స్ "పేటెంట్" బార్లీ ప్రదించుమందు అంతటను కాసుగా వెల్లడియొప్పుచు, మరి యుక్తాప్యించుచు చున్నది. అన్నిరకములలోను వైద్యులచే విశేషముగా తీరబట్టి చేయబడుచున్నది. ఇది బిడ్డలకి తగినవద్దమైన, అనలుబాధ, రాబిన్స్ సన్స్ "పేటెంట్" బార్లీని తప్పక తీరవలసివచ్చినది కావలయును కొందరు ఇది అన్ని బాగాలలోను వాడుదురు.

రాబిన్స్ సన్స్ "పేటెంట్" బార్లీ

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని నెవ్వలకును మంచిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన శాస్త్రప్రభావితమైనమందు. ఇది ఇప్పుడిప్పుడు తయారుచున్న శాస్త్రమందు గాదు. ఇరువదేండ్లుగా దేశమునం దంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన. దివ్యాచ్యుతము నొప్పులు, వాపులు, గాయములు, చిళ్ళలు, పోటులు, బెబుకులు, మొదలగువాధలకు అమృతాంజనము ప్రథమ సహాయముగా వెంటనే పనిజేయును. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సయితము పోగలవు. నెత్తురు ప్రతిక్షణమునందును శరీరాంగములకు ఆహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి ఖిలపదార్థములను గ్రహించి ప్రాణరక్షణము జేయుచున్నది.

అన్నిపాపులో దొరకును

మోహినితైలము

వెండ్రుకలను పెంచి నిగనిగలాడించును

కండ్లకు చలువచేయును

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

తామరతైలము

తామర, తీట, గజ్జికి మంచిది.

దంతచూర్ణము

కండ్ల రోటుకు తీపులకు మంచిపానము.

అమృతాంజనం డిపో,

మదరాసు

బొంబాయి

పగుళ్లకు తైలము

నెల. డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. నో 0-11-0

1 డబ్బీ మొదలు 6 డబ్బీల వరకు పోస్టేజీ 0-5-0 మాత్రమే. అరికాళ్లు, అరిచేటలు, చర్మము కాలకవలన, శిశుగారి పలన పగిలి నీరు కారుటయు, జిలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ తైలమును రాచిన పగుళ్లమూని చిలపోయి మంచిచర్మము రాగలదు. పగుళ్లనొప్పియు నయచును. స్వల్పక్రయము. కాలి పగుళ్లకు ఈ తైలము అత్యంతోపయోగకరము.

నేత్రాంజనము

డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0

ఈ కాటుకలలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు మంచి వస్తువులు చేర్చబడినవి. అందరును సామాన్యముగ వాడతగినది. కండ్లకు ఏవిధమైన జబ్బునుచేయును. ఈ కాటుకను విడువక కొద్ది దినములు వెట్టుకొనిన కంటినుంటులు, ఎలుపులు, పుసికట్టుట, కండ్లు అంటుకొనుట, కంటిమందలు, కండ్లమసకలు మొదలగు మానును. డబ్బీలో పావులాయెత్తు కాటుకమాత్రమేయుండును.

కవచారి

డి.పా 1-కి రు. 1-0-0 వి. పి. నో రు. 1-6-0

దీనిని క్వాచకోశములందు బుహితమైన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు శైత్యములను ఏర్పడిన కర్మ. శిశుకాలమున ప్రబలింప దగ్గ. క్వాచకోశముల నూట్టు వాళములందు ఏర్పడుచున్న. ఉబ్బునను, తయినగ్గు దగ్గున సేవించలవలసిన యొక దగ్గు విధమును బట్టి యుండును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

ఆంధ్రపత్రిక

లక్ష్మీ ఇన్సురెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

10, నిస్ బెట్ రోడ్డు, లాహోరు.

(1924 నవంబరు 28 వ తేదీన 1918 నవంబరు 28 వ తేదీన ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్ట్ ననుసరించి రిజిస్టరు చేయబడినది.)

అనుమతిబొందిన మూలధనము రూ 10,00,000 వాటా 1-కి రూ 100 లు చొప్పున 10,000

ఈదిగవ వెలుబడిన ప్రకారము చెల్లించవలెను. వాటాలుగా విభజించబడినది

ధరఖాస్తుతో రూ 5 లును, మంజూరై నతరువాత రూ 5 లును, మిగతకోసనప్పుడు ప్రాప్తమైన లోని నిబంధనల ప్రకారమును చెల్లించవలెను. జాబితా తర్జుమాలో మూయబడుటచే దరఖాస్తుదారులు తమ యే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. చందాలు వేయబడిన మూలధనము రూ 8,50,000 లకు పైగా నే గలదు.

బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్లు

1. లాలా లజపతిరాయగారు, 2. చండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు, 3. రాయ జడభగత్ రామ్ గారు, 4. రాయబహదూరు లాలా ధన్వంతరీరాయగారు, 5. లాలా దివాన్ చందుగారు, 6. డాక్టరు నిహల్ చందు సిక్రిగారు, 7. చండిత కె. సంతానంగారు.

అసాధారణమైన, అపూర్వమైన విజయముగలుగుచున్నది. మొదటి 4 మాసములలోనే 450 ప్రస్తావనలకు (ప్రకటనలకు) రూ 1000000 లకు పైబడినది. మిత్రవ్యయమునకు, యోగ్యతకు పూర్తివివరమును. మాకంపెనీలో పోగొట్టుకొనకుండుటకు, నిర్వివాదమునకు ప్రత్యేక సదుపాయములు గలవు. ప్రస్తుతము నవీనపద్ధతుల నన్నిటినుసరించియే భీమాకంపెనీవ్యవహారము జరుపబడుచున్నది. ప్రాప్తమైన, ఫారములకు, ఇతర సంగతులకు ప్రధానకార్యాలయమునకు దరఖాస్తుపంపిన పంపబడును.

చండిత కె. సంతానం (మేనేజింగు డైరెక్టరు)

మంచి పలుకుబడి, పూర్తి లాభావకతను దరఖాస్తులు ఈ దినపత్రికామునకు పంపుకొనవలెను.

లోకల్ అక్సెస్ జరుకార్యాలయము, 16 నుంకురామ కెటింగి, మద్రాసు.

కామినియానా

పెంట్రికలేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు.

పెంట్రికలు దువ్వినపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడికపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పాడగును. అట్లుకాకుండా

నేడే కామియానాను వాడి నవ్వరముగా కిరోజు ముల గాపాడుకొనుడు. పెంట్రికల కేజాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యావధము వానిని మొత్తముగా పట్టునలే నెదుగునట్లుచేయును. ఒకవడివల్లమీకే తెలియగలదు. మీ కిరోజముల నతిశుభ్రపరచును. బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్డలిదు రూ 2-10 0.

126

కీచిచ్చాల్లు ప్రత్యేకము.

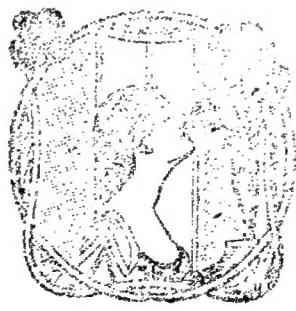
ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏనువాసన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుదు.

1/2 అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
1/4 ట్రాం బుడ్డి 0-12 0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.
1/8 ట్రాం బుడ్డి 0 8 0 }

పై కామినియానా, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయింపబడును. తేకున్న సాల్పువెంట్రుగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ.

155 జమ్నాపురము, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు

దీపావళి వినోదము

మతాబాబద్ది

ఇది సాధారణముగ కవర్లలో అమ్ము తీగవలె మాటి మాటికి ఆరిపోక నిర్వికారి దానికంటె పదిరెట్లెక్కువకాంతి నిచ్చును. ధర చాలచౌక.

సుమారు 60 గజములు బద్ది చుట్ట 1 కి 1-12-0

,, 30 గజములు బద్ది చుట్ట 1 కి 0-15-0

వర్తకులకు వేరుధరలు

రు 8 కు మించిన అర్హతకు పోష్టుఖర్చులు ఉచితము.

నిడము రి వెంకటకృష్ణమూర్తి, రాజమండ్రి.

వైద్యుని విలువను, వైద్యుని సామర్థ్యమును గుఱించి వైద్యులే అంగీకరించి యున్నారు

ఆతంకనిగ్రహమాత్ర

అన్నిజాతులవారును ఏనుగును నందైనను శ్రీ పురుషులు కాలక్యత్యాసములేక తీసుకొనకుండు తగినదని వైద్యులే అంగీకరించియున్నారు. శుభదాగించి దీని నిజమును తెలుపుకొనుడు.

82 మౌలీగల డబ్బా 1-కి రూ 1-0-0

ఉత్తరము వ్రాసిన క్యాటలాగు ఉచితముగా కంకబును

ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మసి

219 26, బ్రాడ్వే, న్యూ యార్కు

The Zandu Pharmaceutical works Ltd, Bombay

జాండుపాపాధికాల లిమిటెడ్

బొంబాయి 38

జాండుపాపా చవనపాశ

జలుబు, కడుగు, ఈబ్బరము మొదలయిన యెదురు పోయ్యకు సులభముగా పునరుత్పత్తియగును దివ్యావధముగా కిరోజునునకల్గి నెదుగును శుభ్రపరచి చెడిపోయిన బిడ్డకోశమును బాగుచేసి జ్ఞాపకశక్తిని పుష్టిచేసి మొదలయిన పద్ధతులను మొనరి

ఎల్లప్పుడూ జలుబు, కడుగు, జ్వరము మొదలయినవాని పీడింపబడుచు బక్కచిక్క నశింపజేయుతత్వప్రాచుర్యము.

౧౯-౧౧-౨౪ (14-11-28) న బర్మోనినుండి కె. కేశవరావు బి.సి. బి.యల్ గా రిట్లా వ్రాయుచున్నారు.

“మీ చక్కన పోషకవలన నాకధికమైనగుణము కన్పించినది. దనుచేసి రైల్వే పోర్టులుద్వారా మరి రెండుసేనాను పంపుడు.”

మె 1 పాను రూ 2-8 0. 1/2 పాను రూ 1-5-0.

వి. పి. ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. కోరువారికి మాక్యూటలాగు యుచితముగా పంపబడును.

ఎల్లప్పుడూ సేనింప తగినది. ఒక్కసారి వాడియోచిన యెము తెలియాలగు.

దామోదర్ అండు కంపెనీ,

43, చెనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.